

Miljø- og
Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om grundbetaling 2018

og generel vejledning om at søge
direkte arealstøtte

September 2018

Vejledning om grundbetaling 2018, og generel vejledning om at søge direkte arealstøtte

Denne vejledning er udarbejdet af Landbrugsstyrelsen i januar 2018.

Vejledningen er opdateret i september 2018.

Foto: Skyfish

© Landbrugsstyrelsen

Miljø- og Fødevareministeriet

Landbrugsstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 33 95 80 00

E-mail: mail@lbst.dk

www.lbst.dk

ISBN: 978-87-93593-57-2

Indhold

1. Kort om direkte arealstøtte	8
1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte	8
1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte	9
1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte	9
1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte	10
1.5 Siden sidst	10
2. Generelle støttebetingelser	12
2.1 Hvordan søger man om grundbetaling og grøn støtte?	15
2.1.1 Frister	15
2.1.2 Ændring af marker i fællesskemaet	16
2.1.3 Ændring af afgrødekode	16
2.1.4 Ændring af MFO-typer	16
2.1.5 Marker under artikel 32	16
2.1.6 Force majeure og usædvanlige omstændigheder	16
2.1.7 Fuldmagt	17
2.1.8 Fuldmagt til ophørt CVR-nummer	18
2.1.9 Hvis du får nyt CVR-nummer efter ansøgningsfristen	18
2.1.10 Overdragelse af betalingsrettigheder	19
2.1.11 Høringsbreve i 2018	19
2.2 I hvilke situationer er man aktiv landbruger?	20
2.2.1 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32	20
2.3 Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen	20
2.3.1 Direkte støtte til arealer, du har forpagtet	21
2.3.2 Direkte støtte til arealer, du har brugsret til	21
2.4 Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året	21
2.5 Det ansøgte areal fremgår af fællesskemaet 15. maj 2018	21
2.6 Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema	22
2.7 Minimumskrav for at modtage direkte betalinger	22
2.7.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha	23
2.8 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?	24
2.8.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?	24
2.8.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser	24
3. Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?	26
3.1 Generelt for alle landbrugsarealer	27
3.2 Flerårige kulturer	27
3.3 Landbrugsarealer med græs	27
3.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?	27
3.3.2 Støttebetingelser for arealer med græs	30
3.4 Braklagte arealer	31

3.4.1	Støttebetingelser for brak.....	31
3.4.2	Vær opmærksom på forbudsperioden	34
3.4.3	Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer	34
3.4.4	Omlægning af braklagte arealer	35
3.5	Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	36
3.6	Støttebetingelser for arealer med hamp	36
3.7	Permanente afgrøder	37
3.7.1	Støttebetingelser for lavskov.....	37
3.7.2	Støttebetingelser for frugttræer og -buske	39
3.7.3	Støttebetingelser for elefant- og røgræs.....	39
3.8	GLM-landskabelementer	40
3.9	Vildtafgrøder	40
3.10	Vildt- og bivenlige tiltag	40
3.10.1	Vildtstriber	42
3.10.2	Barjordsstriber.....	43
3.10.3	Lærkepletter.....	43
3.10.4	Insektvolde.....	43
3.10.5	Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer.....	43
3.10.6	Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn	43
3.11	2 m-bræmmer langs vandløb og søer	44
3.12	Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter ('artikel 32-undtagelsen')	44
3.12.1	Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32.....	45
3.12.2	Miljøtilsagn under artikel 32	46
3.12.3	Vand- og naturprojekter under artikel 32	49
3.12.4	Skovrejsningsprojekter.....	50
4.	Hvilke arealer er ikke støtte-berettigede til grundbetaling?	53
4.1	Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning.....	53
4.1.1	Tilladte aktiviteter i længere perioder	54
4.1.2	Tilladte aktiviteter i kortere perioder	54
4.2	Ikke-støtteberettigede arealer.....	55
4.3	Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede	57
4.4	Veje og kørespor	57
5.	Markblokke og markkort	60
5.1	Du skal indtegne og anmelde dine marker	60
5.1.1	Du skal indtegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften	61
5.1.2	Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"	61
5.1.3	Overlap mellem marker	62
5.2	Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?	62
5.2.1	Opdatering af markblokke	63
5.2.2	Markblokke med reduceret støtteberettiget areal	63
5.2.3	Beregning af markblokkens støtteberettigede areal	65
5.3	Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag i grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder.....	65
5.3.1	Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke	66
5.4	Markblokkens støtteprocent på permanent græs	66
5.4.1	Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent.....	67
5.4.2	Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?	68

5.5	Arealer med grundbetaling under artikel 32	71
6.	<i>Udbetaling af direkte arealstøtte</i>	73
6.1	Udbetaling af støtten	73
6.1.1	Transport i støtten	74
6.1.2	Indberetning til Skat	74
6.2	Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling	74
6.3	Nedsættelser	74
6.3.1	Nedsættelse af de individuelle ordningssager	75
6.3.2	Forsinket ansøgning	75
6.3.3	Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes	75
6.3.4	Fradrag i den samlede støtte (capping)	75
6.3.5	Finansiel disciplin	76
6.3.6	Nationalt loft for direkte støtte	76
6.4	Uberettiget udbetalt støtte	76
6.5	Forældelsesregler	76
6.6	Klagemulighed	77
7.	<i>Kontrol</i>	78
7.1	Høringsbreve	78
7.2	Undgå fejl	79
7.3	Kontrol i forhold til markblokke	79
7.4	Kontrol på stedet	79
7.4.1	Telemåling	79
7.4.2	Kontrol på bedriften	79
7.5	Sanktion for arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere	80
7.6	Sanktion, hvis ikke alle arealer anmeldes	83
7.6.1	Sanktion for underanmeldelse på grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere	84
7.7	Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32	85
8.	<i>Bøder og strafbare forhold</i>	87
8.1	Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud	87
9.	<i>Behandling og offentliggørelse af data</i>	88
9.1	Overførsel af data	89
10.	<i>Retsgrundlag</i>	90
10.1	EU-regler	90
10.2	Danske regler	91
10.2.1	Miljø- og Fødevarerministeriets ressortområde	91
10.2.2	Øvrige ressortområder	91
	<i>Bilag 1. Stikordsregister</i>	93
	<i>Bilag 2. Ordliste</i>	96

Frister for direkte arealstøtte i Fællesskema 2018	
Ansøgningsperiode 1. februar til 20. april	1. februar til 20. april
Ændringsfrist og frist for forsinket ansøgning 15. maj	15. maj
Periode for flere afgrødekategorier	
Afgrøde på arealet 15. maj til 25. juli tæller som afgrødekategori	15. maj til 25. juli
Dyrkningsfrister	
Dyrkningsperiode 15. maj til 15. september, hvor arealet skal anvendes landbrugsmæssigt	15. maj til 15. sept.
Slåningsperiode - permanent græs og græs i omdrift	
Slåning obligatorisk mindst én gang 1. juni til 15. september	1. juni til 15. sept.
Brak – perioder	
Slåningsbrak, forårsslåning – slåning mindst én gang 1. april til 30. april	1. april til 30. april
Blomsterbrak – forårsplojning + <u>isåning</u> af frøblanding senest 30. april	1. jan til 30. april
Brak – slåningsforbud 1. maj til 31. juli Høst af foder må ske fra 20. juli	1. maj til 31. juli
Slåningsbrak, sommerslåning – slåning mindst én gang 1. august til 15. september	1. aug. til 15. sept.
Fra brak til dyrket	
Nedvisning før vinterafgrøder må påbegyndes 1. juli	1. juli
Jordbehandling før vinterafgrøder må påbegyndes 1. august	Fra 1. aug.
Jordbehandling for vårsæede afgrøder må påbegyndes: JB 7-9	Fra 1. okt.
Jordbehandling for vårsæede afgrøder må påbegyndes: JB 5-6 og 10-11	Fra 1. nov.
MFO-efterafgrøder	
Græsudlæg – <u>udsåningsfrist</u> 31. maj Høstfrist for hovedafgrøde 20. august Ikke bruge plantebeskyttelse i periode fra 20. august til 20. oktober Blandinger: tidligste udsåning: 30. juni Ikke bruge plantebeskyttelse i periode fra <u>udsåning</u> til 20. oktober	31. maj
Græsudlæg i majs – <u>udsåningsfrist</u> 30. juni Hovedafgrøde høstet senest 15. november Ikke bruge plantebeskyttelse i periode på 8 uger fra høst af hovedafgrøde Destruktion tidligst 8 uger efter høst	30. juni
Efterafgrøder – generel <u>udsåning</u> – frist 3. september	3. sept.
Efterafgrøder – <u>korsblomsrede</u> , <u>honningurt alm. rug</u> , <u>stauderug</u> , <u>vårbyg</u> , <u>havre</u> eller <u>hy-dridrug</u> – <u>udsåningsfrist</u> 3. september	3. sept.
Efterafgrøder og græsudlæg – tidligste nedpløjning 3. november.	3. nov.

1. Kort om direkte arealstøtte

I alle EU's medlemslande får landmænd direkte arealstøtte. Hovedformålet med arealstøtten er at sikre forsyningerne af fødevarer på en måde, der er mere miljøvenlig end tidligere. Danske landmænd får ca. 6 milliarder kr. i direkte arealstøtte om året.

Mange af de konkrete regler for støtte er fastsat i EU's fælles regler. Miljø- og fødevarerministeren fastlægger den del af reglerne, som Danmark selv kan bestemme.

Overordnet set gælder regelsættet til og med år 2020, hvorefter en ny landbrugsreform forventes at træde i kraft. I de kommende år arbejdes der aktivt i EU og på nationalt plan på at forenkle EU-regelsættet for den direkte landbrugsstøtte. Dette kan medføre, at EU-reglerne bliver justeret i perioden frem til 2020.

1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte

Som landbruger har du mulighed for at søge om direkte arealstøtte under følgende ordninger:

- grundbetaling
- grøn støtte
- støtte til unge nyetablerede landbrugere
- ø-støtte.

Yderligere findes ordningen:

- slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

I denne vejledning kan du læse de betingelser, der gælder for grundbetaling, hvis du søger støtte i 2018. Du kan læse om de øvrige ordninger for direkte arealstøtte i separate vejledninger. Vi har udarbejdet fire vejledninger:

- Vejledning om grundbetaling
- Vejledning om grøn støtte
- Vejledning om støtte til unge nyetablerede landbrugere
- Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve.

Du kan desuden læse om ø-støtte i vores faktaark.

1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte

En del af den direkte støtte bliver udbetalt på betingelse af, at landbrugerne overholder tre grønne krav. De grønne krav gælder for konventionelle landbrugere og for bedrifter af en vis størrelse¹.

Grundbetaling er betegnelsen for den grundlæggende støtteordning. Grundbetalingen kan søges af landbrugere, både personer og virksomheder, der råder over et landbrugsareal, og som udfører mindst én landbrugsaktivitet inden for landbrugs- eller gartneriproduktion.

For at få udbetalt grundbetaling er det et krav, at landbrugerne, udover at råde over et støtteberettiget landbrugsareal, har et tilsvarende antal betalingsrettigheder og opfylder minimumsbetingelserne for at modtage direkte betalinger². Som landbruger kan du få grundbetaling, både for arealer, der anvendes landbrugsmæssigt, og arealer, som du braklægger³.

Derudover vil unge nyetablerede landbrugere kunne få forhøjet landbrugsstøtte i 5 år, hvis de ansøger om ekstra støtte, inden de fylder 41 år⁴.

Ø-støtte gives som ren EU-støtte i form af en ekstrabetaling oven i den årlige grundbetaling, som landbrugerne modtager pr. ha på deres landbrugsjord⁵.

Støttebeløbet for grundbetaling beregnes på baggrund af betalingsrettighedernes værdi og afhænger ikke af, hvad du dyrker på arealerne – hertil lægger vi den grønne støtte. For at du som landbruger kan få udbetalt det fulde støttebeløb, skal reglerne om krydsoverensstemmelse overholdes⁶.

1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte

For at søge om direkte arealstøtte skal du hvert år indsende et fællesskema, hvor du anmelder de arealer, du søger støtte til⁷. Du skal indtegne alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK), og sende markkortet sammen med fællesskemaet. Arealerne for de indtegnede marker i IMK bliver overført til fællesskemaet som det areal, du anmelder til grundbetaling og de øvrige arealbaserede støtteordninger⁸.

Du sender fællesskema med markkort elektronisk via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service⁹. Ansøgningen skal være modtaget, dvs. registreret elektronisk af Landbrugsstyrelsen, senest 20. april 2018, kl. 23:59:59¹⁰.

Fællesskemaet skal indsendes i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret på. Du kan ikke få støtte, hvis fællesskema og betalingsrettigheder er registreret på forskellige numre.

Du finder Miljø- og fødevareministeriets Tast selv-service med fællesskema og tilhørende markkort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

¹ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 Kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

² [§§ 4 og 5 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

³ [§§ 8 og 15 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁴ [Kapitel 6 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵ [Kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶ [§ 3 i bekendtgørelse nr. 1036 af 26. juli 2018 ,jf. artikel 91, stk. 1 og artikel 93 i forordning \(EU\) 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁷ [§ 3 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁸ [§ 10, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

⁹ [§ 9, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁰ [§ 7, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte

Direkte arealstøtte bliver udbetalt fra 1. december 2018 til 30. juni 2019. Beløbet udbetales til ansøgerens NemKonto¹¹.

Hvis du har anmeldt MFO-græsudlæg på en mark med majs, bliver den direkte arealstøtte udbetalt fra medio januar til 30. juni 2019.

1.5 Siden sidst

I dette afsnit kan du læse om de væsentligste ændringer af reglerne for direkte arealstøtte i forhold til sidste år.

Nyt MFO-element: 'MFO-Markbræmmer

I 2018 bliver det muligt at anvende markbræmmer som MFO. MFO-markbræmmerne kan være mellem 1 og 20 meter brede og kan placeres overalt på dyrkningsfladen uden tilknytning til vandløb, så længe de er placeret på et omdriftsareal eller støder op til én af dine omdriftsmarker på markbræmmens længste side. Vægtningsfaktoren er 1,5. For at leve op til støttebetingelserne med krav om at udføre landbrugsaktiviteter skal markbræmmer enten slås, afgræsses eller jordbehandles og tilsås med en blomsterblanding. Læs mere i afsnit 4.4 i Vejledning om grøn støtte 2018.

De frivillige MFO-randzoner erstattes af nye MFO-Markbræmmer

Tidligere kunne du anvende dine frivillige randzoner langs vandløb til at opfylde dit MFO-behov ved afkrydsning i fællesskemaet. Ønsker du fortsat at anvende dine randzoner som et MFO-element, skal du i stedet indtegne og anmelde marken med en af tre nye afgrødekoder for 'MFO-bræmmer'.

MFO-græsudlæg i majs

Der er i 2018 kommet nye regler om, at MFO-græsudlæg i majs ikke må sprøjtes i otte uger efter høst, hvis det skal kunne medregnes som MFO. Har du anmeldt MFO-græsudlæg eller -efterafgrøder i majs, får du formentlig ikke udbetalt din direkte støtte før 15. januar 2019. Det skyldes, at kontrollen af sprøjteforbuddet skal være gennemført, før udbetalingen kan begynde. Du kan overveje, om du kan opfylde dit MFO-krav uden brug af græsudlæg i majs, så din støtteudbetaling kan ske fra 1. december 2018.

Aktiv landbruger

Fra 2018 udgår reglen om, at personer, der driver visse virksomhedstyper, i udgangspunktet ikke er aktive landbrugere (negativlisten). Det er fortsat et krav, at du udfører en landbrugsaktivitet i din virksomhed. Læs mere i afsnit 2.2.

Få grundbetaling til nye arealer med tilsagn til 'konstruerede minivådområder'

Fra 2018 åbnes op for en ny tilskudsordning, hvor du kan få tilsagn til etablering af konstruerede minivådområder. Hvis du opfylder betingelserne under undtagelsesbestemmelsen, artikel 32, kan du foruden dit tilsagn også modtage grundbetaling for tilsagnsarealet. Læs mere i afsnit 3.12

Ny mulighed for at opfylde dit aktivitetskrav på braklagte arealer ved slåning i foråret

Tidligere måtte du kun slå dine braklagte arealer fra 1. august til og med 15. september. På grund af de store mængder af regn i sensommeren har du fra 2018 mulighed for at slå sine braklagte arealer i foråret og kan dermed opfylde aktivitetskravet tidligere. Dette gælder også for arealer anmeldt som MFO-brak. Du skal inden ændringsfristen for indsendelse af fællesskemaet tage stilling til, hvilken af de to slåningsperioder på braklagte arealer du ønsker at opfylde dit aktivitetskrav med. Læs mere i afsnit 3.4 "Braklagte arealer".

Sprøjteforbud ved bekæmpelse af uønskede plantearter på MFO-braklagte arealer

Tidligere måtte du anvende sprøjtemidler på alle braklagte arealer i forbindelse med bekæmpelse af invasive og uønskede plantearter. Du må du fra 2018 ikke længere anvende sprøjtemidler på arealer anmeldt som MFO-braklagte arealer. Dette skyldes ændrede regler fra EU. Du kan læse om dine muligheder for at bekæmpe invasive og uønskede plantearter på braklagte arealer i afsnit 3.4 "Braklagte arealer".

¹¹ [Artikel 75, stk. 1, i forordning \(EU\) 1306/2013 af 17. december 2013 af 17. december 2013](#)

Fastsat seneste høsttidspunkt for hovedafgrøder med MFO-græsudlæg i korn mv.

For at forbuddet mod sprøjtning af MFO-græsudlæg i korn i minimum otte uger efter høst skal kunne kontrolleres inden den tilladte destruktionsfrist, er det nødvendigt at fastsætte en frist for høst af hovedafgrøden. En hovedafgrøde, undtagen majs, skal derfor være høstet senest 20. august for at græsudlægget kan regnes med som MFO.

Vildtafgrøder

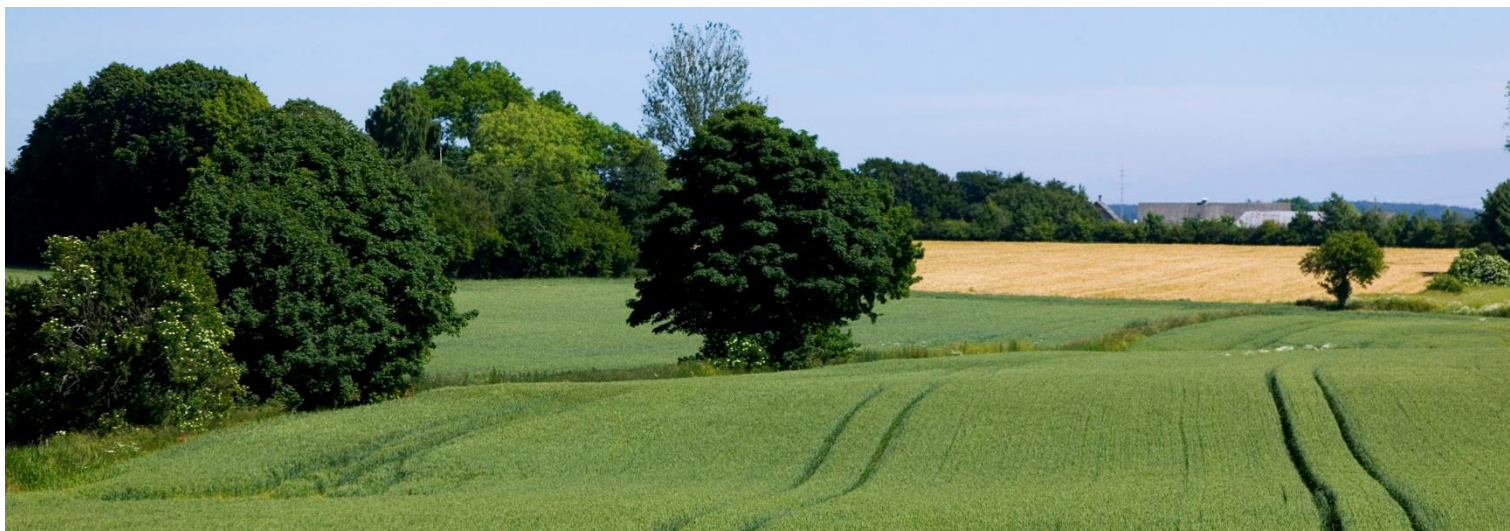
Et areal, der er udsået med en vildtafgrøde, er støtteberettiget til grundbetaling. Læs mere i afsnit 3.9.

Ændring af støttesatsen for unge nyetablerede landbrugere

Fra 2018 fordobles støttesatsen til ca. 1.100 kr. pr ha.

Den 5-årige støtteperiode for unge nyetablerede landbrugere

Fra 2018 beregnes den 5-årige støtteperiode for unge nyetablerede landbrugere fra det første år, du søger støtte til unge nyetablerede landbrugere. Tidligere blev den 5-årige periode, du kunne modtage støtten i, beregnet fra dit etableringsår. Læs mere i afsnit 2 i Vejledning om unge nyetablerede landbrugere 2018.

2. Generelle støttebetingelser

For at få udbetalt grundbetaling og den grønne støtte skal du opfylde en række betingelser. Her er en oversigt over de væsentligste betingelser:

- **Du skal indsende dit fællesskema og markkort hvert år**

Du sender dit fællesskema via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. I 2018 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 20. april 2018
- Frist for ændring af fællesskema og markkort: 15. maj 2018
- Frist for forsinket indsendelse af fællesskema og markkort: 15. maj 2018.

Læs mere i afsnit 2.1 "Hvordan søger man om grundbetaling og grøn støtte?"

- **Du skal være aktiv landbruger**

Der er krav om, at du udfører en landbrugsaktivitet i din virksomhed. De fleste ansøgere opfylder på forhånd betingelserne.

Læs mere i afsnit 2.2 "I hvilke situationer er man aktiv landbruger?"

- **Du skal råde over betalingsrettigheder, når ændringsfristen udløber**

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, der svarer til det antal betalingsrettigheder i ha, som du råder over, når ændringsfristen udløber.

Læs mere i vejledningen Betalingsrettigheder og national reserve 2018.

- **Du skal overholde tre grønne krav for at få udbetalt den del af støtten, der hedder "den grønne støtte"**

De tre krav er:

- Flere afgrødekategorier på bedriften
- 5 % miljøfokusområder
- Opretholdelse af permanent græs.

Hvis din bedrift er økologisk, og alle marker er påbegyndt omlægning, skal omlægningen være sket senest den dag, du indsender din ansøgning om grundbetaling. De omlagte arealer skal drives økologisk hele resten af året for at være undtaget. Hvis du har et lille omdriftsareal eller en stor andel af græs på din bedrift, får du udbetalt den grønne støtte, selvom du ikke overholder kravene.

Læs mere om kravene og om, hvem der er omfattet, i Vejledning om grøn støtte 2018.

- **Du skal råde over støtteberettigede arealer, når ansøgningsfristen udløber**

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, hvis du råder over arealet, når ansøgningsfristen udløber.

Læs mere i afsnit 2.3 "Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen".

- **Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK)**

Arealer, som er registreret uden støtteberettiget areal, inkluderer:

- arealer uden for markblok
- markblokke registreret med en støtteprocent på 0
- markblokke, hvor hele arealet er registreret som et taraareal
- arealer med "Fradrag grundbetaling".

Læs mere i kapitel 5 "Markblokke og markkort".

- **Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året**

Det betyder, at du kun kan få grundbetaling, hvis dit areal overholder kravet om at være et landbrugsareal hele året. Hvis dit areal holder op med at være støtteberettiget i løbet af året, fx ved ekspropriation eller fordi det anvendes til ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i en periode, skal du trække arealet ud af din ansøgning.

Læs mere i kapitel 4 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?" og afsnit 2.1.2 "Ændring af marker i fællesskemaet".

- **Du skal anvende arealerne landbrugsmæssigt**

Landbrugsarealer skal anvendes til produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter eller bevares i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Du skal derfor slå eller afgræsse græsarealer, slå brakarealer og holde arealer med flerårige kulturer og permanente afgrøder i en sådan stand, at hovedafgrøden ikke hæmmes af ukrudt.

Læs mere om de enkelte arealtyper i kapitel 3 "Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?".

- **Du skal anmelde alle arealerne på din bedrift**

Landbrugsarealer anmelder du på markplanen i fællesskemaet, mens du anmelder de øvrige arealer som et sumtal.

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

- **Du skal have minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og betalingsrettigheder**

Du skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig have betalingsrettigheder til dem.

Selvom du ikke opfylder kravet på 2,00 ha, kan du alligevel være berettiget til grundbetaling og den grønne støtte, hvis du i stedet er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Læs mere i afsnit 2.7 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger".

[Vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude](#)

- **Dine støtteberettigede arealer skal være mindst 0,30 ha**

Det er et krav for at få grundbetaling, at dine arealer er mindst 0,30 ha hver især. Arealer under 0,30 ha kan dog på visse betingelser være støtteberettigede.

Læs mere i afsnit 2.7 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger", og afsnit 2.7.1 "Sammenhængende arealer under 0,30 ha".

- **Du skal overholde reglerne om krydsoverensstemmelse**

For at undgå fradrag i støtten skal du overholde reglerne om krydsoverensstemmelse. Det betyder bl.a., at du har plantedække på dine brakmarker, og at du ikke foretager dig noget, der kan have ødelæggende konsekvenser for GLM-fortidsminder, GLM-vandhuller og søer.

Læs mere i afsnit 2.8 "Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?".

Kort Introduktion

Hvis du har brug for en kort beskrivelse af ansøgningsprocessen, kan du få overblikket i vores Trin for trin-guide. Du kan også se en kort film om Fællesskema og markkort. Derudover kan du finde tips om fuldmagter.

[Gå til Trin for trin-guide](#)

[Gå til film om fællesskema og markkort](#)

2.1 Hvordan søger man om grundbetaling og grøn støtte?

Det er dit ansvar at sikre, at du indsender fællesskema og markkort i det CVR- eller CPR-nummer, som råder over areaerne 20. april 2018. Husk derfor at tjekke, at du indsender i det rigtige CVR- eller CPR-nummer – ellers risikerer du, at du ikke kan få udbetalt din støtte.

Det er dit ansvar at sikre, at du bruger samme CVR- eller CPR-nummer i fællesskemaet som det nummer, dine betalingsrettigheder er registreret på.

Hvis du sender fællesskemaet i et forkert CVR- eller CPR-nummer, og du opdager fejlen efter 15. maj 2018, vil du få afslag på din ansøgning om støtte.

2.1.1 Frister

Du søger om grundbetaling og den grønne støtte ved at indsende Fællesskema 2018 med markkort, hvor du har indtegnet alle dine marker. Vi skal have modtaget det udfyldte fællesskema og markkort senest 20. april 2018 kl. 23:59:59¹².

Du kan ikke indsende fællesskema med markkort i papirform. Du kan kun indsende via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service¹³.

Fristen for forsinket indsendelse af fællesskema og ændringsfristen er 15. maj 2018

Du har mulighed for at ændre i dit indsendte fællesskema og markkort og indsende dit fællesskema forsinket til og med 15. maj 2018¹⁴. I ændringsperioden kan du bl.a. tilføje marker og ændre størrelsen på dine marker.

Modtager vi dit fællesskema med markkort i perioden 21. april til 15. maj 2018, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 % pr. arbejdsdag, som skemaet modtages efter ansøgningsfristen¹⁵.

Hvis vi modtager dit fællesskema efter 15. maj 23:59:59 2018, vil din ansøgning blive afvist, ligesom du ikke længere kan ændre i dit fællesskema uden en eventuel sanktion. Du har dog mulighed for at nedskrive dine arealer, se nærmere i afsnit 2.1.2.

Kun i tilfælde, hvor vi kan godkende en indlysende fejl, er der mulighed for en ændring efter 15. maj 2018. For at fejlen er indlysende, skal vi umiddelbart kunne opdage den ved behandlingen af dit fællesskema.

Hvis du ikke kan opfylde støttebetingelserne, herunder overholde fristen for at indsende fællesskema, som følge af force majeure eller usædvanlige omstændigheder, kan du fortsat være berettiget til at modtage støtte. Se nærmere i afsnit 2.1.6.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for miljø- og økologitilsagn. Fristen for at søge om nye miljø- og økologitilsagn er 20. april 2018, og du vil derfor få afslag på en eventuel ansøgning om et nyt tilsagn, hvis du indsender et forsinket fællesskema.

¹² [§ 7, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹³ [§§ 9, stk. 1 og stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁴ [§ 7, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁵ [Artikel 13, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

2.1.2 Ændring af marker i fællesskemaet

Du tilføjer en mark eller gør en mark større

Hvis du tilføjer en ny mark eller gør en eksisterende mark større, skal du have haft rådighed over arealet 20. april 2018. Du kan ikke tilføje en ny mark eller gøre en eksisterende mark større efter 15. maj 2018, hvis du søger støtte til arealet.

Du fjerner en mark eller gør en mark mindre

Både før og efter 15. maj 2018 kan du fjerne en mark helt eller gøre en eksisterende mark mindre. Du foretager ændringen af markkortet i IMK og sender en ændring af fællesskemaet med det rettede areal. Hvis dine nye indtegninger af dine marker giver et mindre areal end tidligere, nedsætter vi din støtte svarende til det tilrettede areal.

Når du fjerner en mark eller gør en mark, som du har søgt grundbetaling til, mindre, kan vi nedsætte støtten yderligere, og du kan få en sanktion, hvis:

- vi efter 15. maj 2018 har kontaktet dig om, at der er uregelmæssigheder i støtteansøgningen for det pågældende areal.
- du har modtaget varsel om kontrolbesøg.
- du har haft kontrolbesøg, og vi har konstateret uregelmæssigheder for de pågældende dele af støtteansøgningen.

2.1.3 Ændring af afgrødekode

Du oplyser den afgrøde, som du dyrker på marken i perioden 15. maj til 25. juli, i fællesskemaet. Hvis du vælger en anden afgrøde, efter du har indsendt fællesskemaet, skal du sende en ændring af fællesskemaet senest 15. maj 2018. Hvis en afgrøde udvintrer, skal du også senest 15. maj 2018 oplyse den afgrøde, som du dyrker på marken.

Vi beregner, om du overholder kravet om flere afgrødekategorier, på baggrund af de afgrøder, du har oplyst senest 15. maj 2018. Disse oplysninger bruges også, hvis vi skal beregne en nedsættelse af din grønne støtte. Du kan godt ændre afgrødekoderne efter 15. maj 2018, men det kan ikke give dig en højere grøn støtte. Hvis vi foretager fysisk kontrol, er det afgrøderne konstateret ved den fysiske kontrol, der lægges til grund i sagsbehandlingen.

2.1.4 Ændring af MFO-typer

Dit samlede MFO-areal fremgår af siden "Opfyldelse af grønne krav" i fællesskemaet. Vi beregner, om du overholder kravet om 5 % MFO, på baggrund af de arealer, afgrødekoder og afkrydsninger, du har oplyst senest 15. maj 2018. Disse oplysninger bruges også, hvis vi skal beregne en nedsættelse af din grønne støtte.

Til og med 15. maj 2018 kan du fx ændre afgrødekoder for brak og lavskov, så dit MFO-areal bliver større, og du kan også anmelde flere MFO-græsudlæg og MFO-efterafgrøder.

Du kan godt skifte mellem MFO-typer efter 15. maj 2018, men det kan ikke give dig en højere grøn støtte. Hvis du skifter mellem MFO-typer, skal du kun sende en ændring af dit fællesskema, hvis det medfører, at du skal have udbetalt mindre grøn støtte. Hvis ændringen ikke betyder noget for din grønne støtte, behøver du ikke sende en ændring.

2.1.5 Marker under artikel 32

Du skal være opmærksom på, at ændringsfristen er sidste mulighed for at ændre markens status i fællesskemaet til at være omfattet af artikel 32. Hvis din mark ikke opfylder betingelserne for grundbetaling, men er omfattet af artikel 32, skal du sætte hak i feltet "Under artikel 32" på siden "Markplan og grundbetaling" i dit fællesskema.

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

2.1.6 Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder medfører, at du ikke kan overholde frister eller betingelser for grundbetaling, grøn støtte, støtte til unge landbrugere eller ø-støtte, kan vi efter en konkret vurdering se bort fra det¹⁶.

¹⁶ [Artikel 4, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 af 11. marts 2014](#)

Eksempler på sådanne omstændigheder kan fx være dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsom sygdom i din besætning¹⁷.

Omstændigheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være sammenhæng mellem omstændigheden og den manglende overholdelse af reglen.

For at der kan tages hensyn til omstændigheden, skal du underrette Landbrugsstyrelsen om den senest 15 arbejdsdage regnet fra det tidspunkt, hvor du eller en fuldmagtshaver igen er i stand til det. Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse. Du skal også indsende dokumentation for, at der foreligger en helt ekstraordinær og uforudsigelig omstændighed. Denne dokumentation kan fx være en lægeattest¹⁸. Det skal fremgå af dokumentationen, hvornår omstændigheden fandt sted, og i det tilfælde, at omstændigheden strakte sig over en periode, skal denne periode også fremgå.

2.1.7 Fuldmagt

Du kan give en anden fysisk eller juridisk person, fx en landbrugskonsulent, fuldmagt til at indsende fællesskema med markkort og ændringer m.v. på dine vegne via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service¹⁹. Fuldmagten kan også omfatte overdragelse af betalingsrettigheder²⁰.

Konkurs- og dødsboer

Konkursboer og dødsboer kan ikke logge på Tast selv-service uden en fuldmagt, da de ikke kan få NemID eller medarbejdersignatur.

Landbrugsstyrelsen opretter automatisk en fuldmagt fra boet til kurator, når vi modtager kurator- eller skifteretsattest. Ved dødsboer skal arvinger eller bobestyrer sende skifteretsattesten og eventuelle skiftefuldmagter, før vi kan oprette en fuldmagt.

Fuldmagt til et konkursbo oprettes i konkursboets CVR-nummer, også selvom CVR-nummeret er ophørt i CVR-registret. Udbetalingen af støtte vil som udgangspunkt ske til konkursboet, medmindre der er et krav i støtten.

Fuldmagt til et dødsbo oprettes i afdødes CPR-nummer, også selvom afdøde søgte støtte i sit CVR-nummer. Når der er tale om en enkeltmandsvirksomhed, er der en direkte reference mellem en ansøgers CVR- og CPR-nummer. Det vil derfor ikke være nødvendigt at flytte betalingsrettighederne fra afdødes CVR-nummer til CPR-nummeret.

Hvornår kan en papirfuldmagt anvendes?

Konkurs- eller dødsboet kan give fuldmagt til andre end en kurator eller bobestyrer, fx til en landbrugskonsulent, ved at indsende en fuldmagt på papirskema. Skemaet findes på vores hjemmeside på lbst.dk/faelleskema²¹.

Hvis du er landbrugskonsulent, skal du vedlægge en kopi af en kurator- eller skifteretsattest, når du sender fuldmagten på papirskema. Hvis vi allerede har oprettet en fuldmagt til kurator eller bobestyrer, behøver du ikke indsende attesten.

¹⁷ Artikel 2, stk. 2 i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 af 17. december 2013

¹⁸ Artikel 4, stk. 2, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 af 11. marts 2014

¹⁹ § 12, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017

²⁰ bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 § 29 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

²¹ § 13, stk. 1, 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017

Er der tale om et uskiftet bo, flytter vi betalingsrettighederne til længstlevende ægtefælle, som herefter råder over betalingsrettighederne. Hvis den længstlevende ægtefælle ikke vil søge grundbetaling, kan en konsulent eller en anden repræsentant for vedkommende indsende en papirfuldmagt sammen med skifteretsattesten, hvorefter vi opretter en fuldmagt.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2018, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til boets skemaer og markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2018, bærer boet den fulde risiko for eventuel overskridelse af ansøgningsfrist²².

Ansøgere i en særlig omstændighed

Hvis du på grund af særlige omstændigheder er forhindret i at oprette en elektronisk fuldmagt i Tast selv-service, kan du indsende en fuldmagt på et papirskema²³.

Hvis du er blevet alvorligt syg, så du ikke er i stand til selv at indsende ansøgningen, eller du er omfattet af en særlig omstændighed og derfor er fritaget for Digital Post, kan du eller din konsulent indsende en fuldmagt i papirform.

En fuldmagt i papirform skal ledsages af dokumentation for den særlige omstændighed, der forhindrer dig i at indsende fuldmagten via Tast selv-service.

Dokumentationen for den særlige omstændighed ved alvorlig sygdom kan fx være en lægeerklæring. Hvis du er fritaget for Digital Post, indsender du din fritagelse sammen med papirskemaet som dokumentation for den særlige omstændighed, du er omfattet af. Skemaet ligger på lbst.dk/faelleskema.

[Erklæring om udstedelse af papirfuldmagt](#)

Fuldmagten skal være underskrevet af to vitterlighedsvidner, der bekræfter fuldmagtens rigtighed. Fuldmagten skal indeholde oplysninger om vitterlighedsvidnernes fulde navn, adresse og fødselsdato²⁴. Dette gælder ikke, hvor fuldmagten gives til en fuldmagtshaver, der er i besiddelse af en stillingsfuldmagt, fx advokater eller konsulenter.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2018, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til dit fællesskema med markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2018, bærer du som ansøger den fulde risiko for, at du eventuelt overskrider ansøgningsfristen²⁵.

2.1.8 Fuldmagt til ophørt CVR-nummer

En fuldmagt ophører ikke automatisk, når et CVR-nummer ophører. Du vil få blokerende fejl i skemakontrollen, hvis du forsøger at indsende et fællesskema for et ophørt CVR-nummer.

2.1.9 Hvis du får nyt CVR-nummer efter ansøgningsfristen

Du skal selv oprette en ny fuldmagt fra det nye CVR-nummer til en eventuel konsulent. For enkeltmandsvirksomheder er betalingsrettigheder og eventuelle miljø- og økologitilsagn automatisk registreret i det nye CVR-nummer, hvis både den nye og den gamle virksomhed er enkeltmandsvirksomheder.

Din bank giver os automatisk oplysningen om, hvilken NemKonto der er knyttet til det nye CVR-nummer.

²² [§ 13, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

²³ [§ 13, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

²⁴ [§ 13, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

²⁵ [§ 13, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

2.1.10 Overdragelse af betalingsrettigheder

For enkeltmandsvirksomheder er betalingsrettigheder og eventuelle miljø- og økologitilsagn automatisk registreret i det nye CVR-nummer, hvis både den nye og den gamle virksomhed er enkeltmandsvirksomheder.

Er der tale om en anden virksomhedsform (I/S, A/S eller ApS) for enten det nye eller det gamle CVR-nummer, skal du selv overdrage betalingsrettigheder.

Som overdrager kan du ikke indsende elektroniske overdragelser af betalingsrettigheder med et ophørt CVR-nummer, da det ikke er teknisk muligt. Du skal derfor overdrage dine betalingsrettigheder, inden du lukker CVR-nummeret.

Vi skal have modtaget overdragelsen til det nye CVR-nummer senest på ansøgningsfristen. Hvis der er indsendt et fællesskema, skal vi modtage overdragelsen senest på fristen for indsendelse af ændringer. Læs mere om reglerne her:

[Brugerguide til overdragelse af betalingsrettigheder](#)

2.1.11 Høringsbreve i 2018

I 2018 kan du få følgende typer af breve:

Brev om overlap – i løbet af ansøgningsrunden

Du får et orienteringsbrev, hvis en anden landbruger har indtegnet et areal på markkort, som overlapper med dit ansøgte areal. Du modtager brevet kort tid efter, at den anden ansøger har indsendt sit fællesskema og markkort.

Du kan rette dine arealer indtil 15. maj 2018, uden at din støtte bliver nedsat yderligere af den grund. Hvis ikke det ansøgte areal rettes af den ene part senest 15. maj 2018, vil I begge modtage et høringsbrev om overlappet.

Brev om ændring af kortgrundlag – i løbet af ansøgningsrunden

Hvis vi ændrer i kortgrundlaget, efter du har indsendt din ansøgning, vil du få et brev. I brevet beder vi dig kontrollere dit markkort. Hvis det er nødvendigt, skal du rette dit markkort og fællesskema og sende dem igen. Så har vi det rigtige grundlag for din ansøgning.

Det drejer sig om korttemaerne:

- Markblok
- Fradrag, grundbetaling
- GLM-søer
- GLM-fortidsminder.

Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 15. maj 2018, uden at din støtte bliver reduceret af den grund.

Høringsbrev om din ansøgning – efter ansøgningsrunden

Allerede fra 21. april 2018 sender vi høringsbreve om forskellige forhold, der skal afklares i din ansøgning. Det drejer sig fx om marker under 0,30 ha eller manglende oplysninger i dit skema. Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 15. maj 2018, uden at din støtte bliver reduceret af den grund.

2.2 I hvilke situationer er man aktiv landbruger?

Du skal være aktiv landbruger på dagen for ansøgningsfristen for at få udbetalt direkte støtte²⁶. Det betyder blandt andet, at du årligt skal udføre mindst én landbrugsaktivitet²⁷, fx:

- produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller
- en landbrugsaktivitet i overensstemmelse med § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2018. I praksis betyder det som regel en årlig slåning af brakarealer og arealer med permanent græs.
- produktion af juletræer og pyntegrønt.

For at produktion af juletræer og pyntegrønt kan defineres som en landbrugsaktivitet, skal produktionen ske med henblik på omsætning. Hvis arealerne ligger i fredskov, betragter vi ikke produktionen som en landbrugsaktivitet.

Læs mere om landbrugsaktivitet i kapitel 3, "Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?".

2.2.1 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32

Du skal være aktiv landbruger for at modtage grundbetaling for arealer omfattet af undtagelsen. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Læs mere om at være aktiv landbruger i afsnit 2.2.

Hvis hele din bedrift består af arealer omfattet af undtagelsen efter artikel 32, kan du ikke betragtes som aktiv landbruger og er dermed ikke berettiget til at modtage grundbetaling.

2.3 Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen

Du kan kun søge om grundbetaling for støtteberettigede landbrugsarealer, som du råder over den dag, ansøgningsfristen udløber²⁸.

Du råder over et areal, hvis du har en brugsret, som giver dig ret til at udøve en landbrugsaktivitet på arealet, og landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du fx sælger eller bortforpagter et areal efter 20. april 2018, rådede du over arealet 20. april 2018, og du er berettiget til at søge om grundbetaling for arealet. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtningssaftalen er indgået før 20. april, men overtagelsen finder sted efter denne dato²⁹.

Du har som ansøger det fulde ansvar for, at støttebetingelserne for grundbetaling og den grønne støtte er opfyldt i hele kalenderåret, også selv om arealet bliver solgt eller bortforpagtet efter 20. april 2018.

Hvis du søger om støtte til arealer, som tilhører en anden, bør du sikre dig en skriftlig aftale, som giver dig rådighed over arealerne 20. april 2018.

Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne 20. april 2018, betragter vi det som en arealafvigelse. Det betyder, at du ikke kan få støtte til det pågældende areal. Det kan også føre til nedsættelse eller bortfald af støtten for dine øvrige arealer, afhængigt af afvigelsens omfang.

²⁶ [Artikel 9, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

²⁷ [Artikel 4, stk. 1, litra a\) og c\) i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

²⁸ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 4, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

²⁹ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 4 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

2.3.1 Direkte støtte til arealer, du har forpagtet

Hvis du har rådighed over arealet som forpagter, kan du fx dokumentere rådigheden ved hjælp af en skriftlig forpagtningsaftale eller fakturaer, bankudskrifter eller lignende, der dokumenterer, at du har betalt afgiften for at bruge arealet. Dokumentationen kan også være en skriftlig bekræftelse fra din bortforpagter om, at du har forpagtet arealet 20. april 2018.

2.3.2 Direkte støtte til arealer, du har brugsret til

For at være berettiget til støtte på baggrund af en brugsret, skal du have tilstrækkelig autonomi til, at du kan anvende landbrugsarealet til en landbrugsaktivitet, fx en græsningsaftale. Du må derfor ikke fuldstændigt være underlagt ejerens instruktion om brugen af arealet. Det betyder, at vi lægger vægt på, at landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du og ejer har søgt om støtte til det samme areal, foretager vi en konkret vurdering af, hvordan den reelle brugsret har været anvendt for at tage stilling til, hvem der er støtteberettiget. I vurderingen indgår den aftale, du har med ejer.

Vi anbefaler derfor, at du laver en skriftlig aftale om brugsret med ejeren, hvor det fremgår, at du har retten til at søge om støtte til arealet. Uden en skriftlig aftale vil vi give ejeren retten til at søge.

2.4 Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året

Det er et krav, at de landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er støtteberettigede i hele det pågældende kalenderår³⁰. Hvis betingelserne for grundbetaling ikke er opfyldt på et areal hele året, skal hele marken, eller den del af marken, der ikke er støtteberettiget, trækkes ud af ansøgningen. Det kan fx være:

- hvis du bygger
- hvis du anlægger søer
- hvis arealet er blevet permanent vandlidende, så det væsentlig hæmmer landbrugsaktiviteten
- hvis du tilplanter arealet med en ikke-støtteberettiget afgrøde, som fx juletræer og pyntegrønt.

Det er den landbruger, der har anmeldt arealet i sit fællesskema, der har ansvaret for, at arealet er støtteberettiget i hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

Læs mere om at trække arealer ud af ansøgningen i afsnit 2.1.2 "Ændring af marker i fællesskemaet", og om ikke-støtteberettigede arealer i kapitel 3 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?".

2.5 Det ansøgte areal fremgår af fællesskemaet 15. maj 2018

Du søger om grundbetaling og grøn støtte til det areal, som fremgår af kolonnerne "Areal til grundbetaling", hvor du samtidig har krydset af i boksen "Ja" til grundbetaling, i det fællesskema, du har sendt senest 15. maj 2018.

Hvis du har sendt et ændringsforslag om at få et større støtteberettiget areal i markblokken, skal du selv rette arealet i fællesskemaet, når vi har godkendt dit ændringsforslag. Det er fx, hvis du ønsker en højere støtteprocent eller at få slettet et areal registreret som "Fradrag grundbetaling" i Internet Markkort.

Sådan gør du:

- Du sender et forslag, fx om at fjerne et registreret fradragsareal eller om at få en højere støtteprocent.
- Du sender dit fællesskema.

³⁰ [Artikel 32, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

- Vi retter markblokkens støtteberettigede areal.
- Du modtager et brev, der fortæller, at vi har rettet i kortgrundlaget for din ansøgning.
- Du åbner dit fællesskema igen, henter markernes nye arealer fra kortet og ind i skemaet.
- Du sender skemaet igen.

Hvis du ikke sender skemaet igen, er det de oprindelige arealer, vi udbetaler grundbetaling og grøn støtte for.

2.6 Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema

Du anmelder alle bedriftens landbrugsarealer på markplanen, herunder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha. De øvrige arealer anmelder du som et sumtal for bedriften på siden "Bedriftens ejendomme"³¹.

Du kan ikke afmelde et landbrugsareal. Alle dine landbrugsarealer skal anmeldes i fællesskemaets markplan.

Vi bruger fx oplysningerne om dine arealer i forbindelse med kontrol af grønne krav og krydsoverensstemmelse.

Vi bruger også oplysningerne til at sikre, at din ansøgning overholder EU-reglerne om, at du som ansøger skal anmelde alle de landbrugsarealer, du råder over, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej³².

Du skal være opmærksom på, at hvis du glemmer at anmelde et landbrugsareal, kan din støtte blive nedsat efter reglerne om kontrol og sanktion³³.

2.7 Minimumskrav for at modtage direkte betalinger

Der er to minimumskrav, som skal være overholdt, for at du kan modtage grundbetaling:

- **Minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og tilsvarende betalingsrettigheder**

Det er en betingelse for at opnå grundbetaling, at det ansøgte støtteberettigede areal udgør mindst 2,00 ha³⁴, og at du samtidig råder over betalingsrettigheder svarende til mindst 2,00 ha.

Hvis du søger til mindre end 2,00 ha, kan du kun opnå støtte, hvis du samme år får godkendt støtte for mindst 300 euro (ca. 2.232 kr.) i slagtepræmie for kvier, tyre og stude³⁵.

Hvis du opfylder kravet om et støtteberettiget areal med tilhørende betalingsrettigheder på mindst 2,00 ha, men hvor den godkendte slagtepræmie for dine kvier, tyre og stude er på mindre end 300 euro, kan du både få udbetalt støtte for arealerne og for dine dyr. Dog skal du altid levere mindst 5 præmieberettigede dyr til slagting det pågældende ansøgningsår for at kunne opnå slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis din godkendte slagtepræmie for kvier, tyre og stude udgør mere end 300 euro, men dit støtteberettigede areal med tilsvarende betalingsrettigheder kun udgør fx 1,50 ha, kan du også få udbetalt støtte for både arealet og dine dyr.

Disse minimumsgrænser gælder ikke for udbetaling af tilskud under miljø- og økologitilsagn.

³¹ [§ 8, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

³² [Artikel 72, stk. 1, litra a\) i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

³³ [Artikel 16, i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

³⁴ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

³⁵ [§ 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 og artikel 10, stk. 3, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.](#)

- **Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer**

Støtteberettigede landbrugsarealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha³⁶. Du behøver ikke dele marken op, hvis du dyrker flere separate afgrøder på samme areal og, hvis du anmelder denne som en blanding.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede.

Dine marker er varigt afgrænsede, hvis de er omgivet af fx læhegn, vandløb, veje og naboskel, og hvis markerne ligger i hver deres markblok.

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder ikke lukkede væksthuse (drivhuse), hvor du dyrker direkte i jorden³⁷.

Vær opmærksom på, hvilke marker der kan sammenlægges – se afsnit 2.7.1 nedenfor.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for markstørrelsen ved tilsagn under miljø- og økologiordningerne.

[Vejledningerne om miljø- og økologiordningerne](#)

2.7.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha

Du kan kun søge grundbetaling for en mark under 0,30 ha, hvis alle disse betingelser er opfyldt:

- Marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om grundbetaling
- De to marker udgør tilsammen 0,30 ha eller derover
- Markerne ligger i samme markblok
- Afgrøderne på markerne inden for markblokken overholder kravene til, hvad vi kan anse for sammenhængende, se tabellen nedenfor.

En mark på mindre end 0,30 ha er desuden kun sammenhængende med en anden mark, hvis det er muligt at komme fra den ene mark til den anden mark inden for samme markblok med en landbrugsmaskine. Denne passage skal være minimum 4 meter i bredden³⁸. Se IMK-brugerguide om indtegnning af marker under 0,30 ha.

Hvis der er en ikke-støtteberettiget arbejdsvej i åbningen mellem de to marker, skal der være fire meter i bredden ud over vejens areal, da vejens areal ikke er støtteberettiget.

I tabellen nedenfor kan du se, hvornår marker kan lægges sammen med andre marker³⁹ ⁴⁰. Du skal indtegne markerne som sammenhængende i Internet Markkort.

	Omdriftsjord	Permanente afgrøder	Lavskov	Permanent græs
Omdriftsjord	Ja	Ja	Nej	Nej
Permanente afgrøder	Ja	Ja	Nej	Nej
Lavskov	Nej	Nej	Ja	Nej
Permanent græs	Nej	Nej	Nej	Ja

³⁶ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 10, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

³⁷ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

³⁸ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 10, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

³⁹ [§ 2, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

⁴⁰ [Artikel 67, stk. 4, litra a og artikel 72, stk. 1, sidste afsnit i forordning nr. 1306/2013 17. december 2013](#)

2.8 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?

Når du søger om grundbetaling og anden direkte støtte, skal du overholde en række krav for at få udbetalt det fulde støt-tebeløb⁴¹. Krydsoverensstemmelse omfatter lovgivning om miljø, folke-, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd samt reg-lerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)⁴².

Det er den landbruger, der søger om støtte, der er ansvarlig for, at kravene om krydsoverensstemmelse bliver overholdt i hele kalenderåret på hele bedriften.

Hvis kravene om krydsoverensstemmelse ikke overholdes, kan støtten blive nedsat eller helt bortfalde, også selvom alle betingelserne for direkte støtte er overholdt⁴³.

2.8.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?

Krydsoverensstemmelseskravene gælder følgende områder:

- God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), fx plantedække på brakmarker, beskyttelse af fortidsminder, vandhuller og søer, halmafbrænding, vandindvinding, jorderosion og forbud mod beskæring af hække og træer i fuglenes yngletid.
- Miljø, fx opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ensilageplads, kompost i markstak, 2 m-bræmmer langs vandløb og søer, udarbejdelse af gødningsregnskab, gødskningsregler, beskyttede arealer i Natura 2000 samt fuglebeskyttelse.
- Folkesundhed, dyresundhed og plantesundhed, fx øremærkning og registrering af dyr, håndtering af veterinære lægemidler, medicinsk affald, pesticider og foderstoffer, sporbarhed samt hygiejne.
- Dyrevelfærd, fx behandling af dyr, staldindretning, tilstrækkeligt foder og vand, beskæftigelsesmateriale til svin samt faglig uddannelse af personale.

Læs mere om kravene om krydsoverensstemmelse i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

2.8.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser

Reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal overholdes på alle bedriftens landbrugsarealer, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej⁴⁴.

Visse GLM-regler og betingelser for grundbetaling spiller sammen og er beskrevet her.

Brakarealer

I GLM-reglerne er der krav om, at et brakareal har et plantedække. Dette krav gælder dog ikke tilsvarende under grund-betalingsordningen. Hvis plantedækket på dit brakareal beskadiges, kan du således stadig søge om grundbetaling og anvende brakarealerne som miljøfokusområde (MFO). Din støtte vil dog blive nedsat efter reglerne om krydsoverens-stemmelse.

⁴¹ [Artikel 91 og 92, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁴² [Artikel 93, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁴³ [Artikel 97, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

⁴⁴ [Artikel 94 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

Læs mere om, hvilke brakarealer der kan tælle med som 5 % miljøfokusområde i afsnit 4.6 "MFO-Brak" i Vejledning om grøn støtte 2018.

Læs mere om plantedække og slåning af brakarealer i afsnit 3.4.3 "Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer".

GLM-fortidsminder, -vandhuller og -søer

Du kan søge om grundbetaling til fortidsminder, søer og vandhuller, som er beskyttet af reglerne om GLM. Disse arealer kaldes GLM-landskabelementer og er indtegnet i Internet Markkort.

Du kan desuden tælle GLM-landskabelementerne med som 5 % miljøfokusområde.

Fortidsminderne, vandhullerne og søerne er beskyttet efter de regler, der er beskrevet i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Læs mere om GLM-landskabelementer som miljøfokusområde i afsnit 4.5 "GLM-landskabelementer – Fortidsminder og søer" i Vejledning om grøn støtte 2018.

Læs mere om at søge grundbetaling til GLM-landskabelementer i afsnit 3.8 "GLM-landskabelementer".

3. Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?

Du kan søge om støtte til dine landbrugsarealer, hvis du under normale vejrforhold kan dyrke og høste dem i perioden 15. maj til 15. september⁴⁵. For arealer med permanent græs er perioden 1. juni til 15. september⁴⁶. Derudover er det en støttebetingelse, at arealerne udnyttes landbrugsmæssigt i støtteåret med udførelse af en årlig landbrugsaktivitet⁴⁷. Der er fastsat særlige aktivitetskrav for de arealer, hvor der i støtteåret ikke sker avl, produktion eller høst⁴⁸. Det er for at sikre, at arealet fastholdes som landbrugsareal og ikke opgives. Der gælder særlige krav til landbrugsaktiviteter på følgende arealtyper:

- Arealer med flerårige kulturer, som fx frøgræs eller artiskokker, der ikke tilsås eller plantes hvert år, skal drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis.
- Arealer med græs (med undtagelse af brak) skal slå minimum én gang om året. Slåning kan erstattes af afgræsning.
- Brakarealer er landbrugsarealer uden produktion af afgrøder, afgræsning eller slæt, som holdes i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning det efterfølgende år. Brakarealer skal enten slå minimum én gang om året eller jordbehandles og tilsås med en blomsterblanding af frø- og nektarproducerende plantearter.
- Arealer med permanente afgrøder, som frugttræer og lavskov, skal holdes i en god plantagemæssig stand.
- Hvis du dyrker særlige afgrøder, som gartneriafgrøder og planteskoleafgrøder samt hamp, gælder der særlige krav foruden krav om landbrugsaktivitet.

GLM-landskabelementer er ligeledes støtteberettigede. Endvidere er MFO-markbrømmer (se afsnit 4.4 i Vejledning om grøn støtte 2018) og arealer, der er en del af vand-, miljø- og skovprojekter (se afsnit 3.12) støtteberettigede under de betingelser, som er anført i de to respektive afsnit.

⁴⁵ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁴⁶ [§ 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 68 af 219 af 20. april 2018](#)

⁴⁷ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁴⁸ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§§ 14, 15, 19, 20 og 21 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Der er mulighed for at etablere en vis andel af vildt- og bivenlige tiltag på arealer i omdrift.

3.1 Generelt for alle landbrugsarealer

For at være berettiget til grundbetaling skal arealet, uanset arealtypen, være på mindst 0,30 ha eller være indtegnet sammenhængende med et andet areal, hvor de to arealer tilsammen udgør et areal på mindst 0,30 ha.

På omdriftsarealer må der være op til 100 enkeltstående træer eller buske på over én meter i højden pr. ha.

Klynger af træer eller buske er ikke støtteberettigede. En klynge er en gruppe af mindst to træer eller buske på over én meter i højden, hvor trækronerne når sammen på et areal over 100 m²⁴⁹.

3.2 Flerårige kulturer

Hvis der på et landbrugsareal hverken foregår såning, jordbehandling eller høst af en afgrøde i løbet af støtteåret, skal arealet efter almindelig dyrkningspraksis plejes på en måde, så arealet ikke væsentligt hæmmes af ukrudt⁵⁰. Ved ukrudt forstås også begyndende opvækst af træer og buske.

Når du opfylder denne årlige minimumsaktivitet, sikrer du, at arealet fortsat kan bruges til produktion, uden du skal forbedre arealet, ud over at bruge af de sædvanlige landbrugsmetoder og –maskiner.

Kravet gælder fx frøgræs, jordbær, artiskokker og asparges, der er udsået foregående år og ikke høstes i det indeværende år.

3.3 Landbrugsarealer med græs

Landbrugsarealer, der dyrkes med græs og andet grøntfoder, har særlige støttebetingelser. Græs og andet grøntfoder omfatter græs og andre plantearter, der normalt forekommer på græsningsarealer, hvad enten de er naturlige eller tilsåede. Afgrøder, som fx kløver, lucerne eller byg, er ikke græs, men vil i en blanding med græs blive betragtet som "græs og andet grøntfoder". Hvis du sår en kornafgrøde i et eksisterende græsareal for at øge foderudbyttet, vil arealet derfor stadig være et græsareal.

Arealer, der dyrkes med frøgræs med henblik på produktion af frø, hører ikke til kategorien "græs og andet grøntfoder". Arealer med rullegræs hører til kategorien "græs og andet grøntfoder", men vil pga. driftsformen ikke blive til permanent græs efter, det har været udlagt samme sted i mere end 5 år.

3.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?

Græsarealer får status som permanent græs, når de har ligget med græs i mere end fem på hinanden følgende år. Det gælder også, hvis arealet har været jordbearbejdet og genetableret med nyt græs⁵¹. De år, hvor dit græsareal eventuelt er blevet anmeldt med slåningsbrak, tæller også med i de 5 år. Arealer med slåningsbrak kan derfor opnå status som permanent græs. Det samme gælder arealer, der blev anmeldt som udtaget areal før 2015.

Der gælder undtagelser fra femårsreglen for arealer, du anmelder som MFO-slåningsbrak, og for visse arealer med miljøtilsagn. Se afsnittet "MFO-slåningsbrak bliver ikke til permanent græs" nedenfor.

⁴⁹ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 12, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵⁰ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 19 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵¹ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 og Artikel 4, stk. 1, litra h\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Blomsterbrak og bestøverbrak bryder status af permanent græs

Du kan godt omlægge et areal med permanent græs til blomsterbrak eller bestøverbrak. Arealer med blomsterbrak og bestøverbrak opnår ikke status af permanent græs, sådan som arealer med slåningsbrak gør. Hvis du bryder status af permanent græs med enten blomsterbrak eller bestøverbrak, kan du bruge arealet som MFO-blomsterbrak eller MFO-bestøverbrak fra det første år.

MFO-brak anmeldt som enten forårsslåning eller sommerslåning bliver ikke til permanent græs

Et areal i omdrift opnår ikke status som permanent græs, så længe du anmelder det som "MFO-brak, forårsslåning" eller "MFO-brak, sommerslåning". De år, arealet anmeldes som MFO-brak, tæller dermed ikke med i fem-årsperioden.

Arealer, der var anmeldt med MFO-slåningsbrak i 2017, kan fortsat anmeldes som enten MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning i 2018.

Nedenfor er vist eksempler på, i hvilke situationer et areal kan anmeldes som MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning, og i hvilke det ikke kan, fordi det er blevet til permanent græs. Om arealet kan anmeldes som MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning i 2018 afhænger af, om arealet var i omdrift sidste år. MFO-blomsterbrak og MFO-bestøverbrak kan derimod godt anvendes på et areal, der har fået status af permanent græs.

"PG" = Permanent græs. "MFO-Slåningsbrak" = brak som enten 'forårsslåning' eller 'sommerslåning'. Tallene angiver år med græs i omdrift.

Hvornår må et græsareal anmeldes som MFO-brak?

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Korn	Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-slåningsbrak
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	PG
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-slåningsbrak	MFO-slåningsbrak
Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	PG	Korn	Græs 1	Græs 2	MFO-slåningsbrak
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	MFO-blomsterbrak/bestøverbrak

Hvis et areal med status som permanent græs (PG) opdyrkes, får det straks igen status som omdrift. Det samme gør sig gældende, hvis der omlægges til blomsterbrak eller bestøverbrak.

Hvilken status har arealer med miljøtilsagn?

Et græsareal i omdrift, som omfattes af miljøtilsagn af tilsagnstyperne i boksen herunder, opnår ikke status som permanent græs i tilsagnsperioden. Heller ikke selvom det har ligget med græs i over 5 år.

Permanent græs på arealer med miljøtilsagn
De år, arealet er omfattet af visse miljøtilsagn, tæller ikke med i de fem år, som definerer, hvornår et areal opnår status som permanent græs. Se, hvilke typer af tilsagn dette gælder for:
16 Miljøvenlig drift af vådområder (20-årig)
40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
50 Fastholdelse af vådområder (20-årig)
55 Fastholdelse af vådområder (20-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
74-78 20-årige fastholdelsestilsagn

2005 var første år, et areal kunne være permanent græs. Hvis dit miljøtilsagn begyndte 1. september 2004 eller tidligere, har arealet derfor status som omdrift gennem hele tilsagnsperioden. Det vil også tælle som omdrift efter tilsagnets ophør og først opnå status af permanent græs, når arealet har ligget med græs i 5 på hinanden følgende år efter endt tilsagn. Det gælder for følgende typer tilsagn:
4 Miljøvenlig drift af græs (5- eller 20-årig)
5 pleje med afgræsning, rydning, slæt (5- eller 20-årig)
7 Udtagning af agerjord (20-årig)
8 Udtagning af græs uden for omdriften (20-årig)
9 Ændret afvanding (20-årig)
11 Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer (1-, 5- eller 10-årig)
13 Etablering af vådområder (20-årig)
40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
52 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)

Nedenfor er vist eksempler på, hvilken status et areal vil have i 2018 efter ophør af tilsagn. I alle eksemplerne ender tilsagnsperioden i 2017. Hvilken status, arealet har i 2018, afhænger af status ved tilsagnets begyndelse.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Græs år 3	Græs år 4	Tilsagn Anmeldes med afgrødekode for omdriftsgræs (fx 247)					Omdrift (græs år 5)
Græs år 5	Permanent græs	Tilsagn Anmeldes med afgrødekode for permanent græs (fx 254)					Permanent græs
Tilsagn på tidligere omdriftsareal		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode for omdriftsgræs (fx 247)					Omdrift (græs år 1)
Tilsagn på tidligere permanent græs		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode for permanent græs (fx 254)					Permanent græs
Der har været tilsagn på arealet i en uafbrudt række siden før 1. januar 2005							Omdrift (græs år 1)

3.3.2 Støttebetingelser for arealer med græs

Dine landbrugsarealer med græs i omdrift eller permanent græs er støtteberettigede, hvis du opfylder krav om slåning eller afgræsning⁵².

Du skal slå plantedækket på dit græsareal mindst én gang årligt i perioden 1. juni til om med 15. september⁵³. Områder, der er større end 100 m², og som ikke er slået i perioden 1. juni til 15. september, er ikke støtteberettigede⁵⁴.

Du kan erstatte slåningen med afgræsning. Afgræsning skal udføres på en sådan måde, at mere end 50 % af plantedækket fremstår afgræsset og under 40 cm højt 15. september. Kravet gælder for hver 100 m². Områder større end 100 m², der ikke bærer præg af en afgræsning i perioden 1. juni til 15. september, er ikke støtteberettigede⁵⁵. Det betyder, at arealet skal fremstå synligt afgræsset, og dyrene skal have afgræsset jævnt fordelt på hele arealet. Er der fx kun afgræsset i nærheden af vandtruget, er dette ikke tilstrækkeligt.

Arealer, der består af mere end 50 % mos, lav og/eller dværgbuske, som lyng, revling mv., er ikke støtteberettigede.

Slitage fra husdyr

Hvis der er udlagt sand, grus eller anden belægning, er arealet ikke støtteberettiget.

Bemærk dog, at arealer, hvor plantedækket midlertidigt er slidt væk af husdyr (arealer til udegrise, hønsegårde, m. v.) er støtteberettigede. Arealer ved vandtrug, drivgange og lignende er støtteberettigede, selv om de permanent er uden plantedække.

Ny afgrødekode til hønsegårde i 2018

I år har vi lavet en ny afgrødekode, "486 hønsegård uden plantedække". Den skal bruges til de arealer af hønsegården, som år efter år ligger bar og uden plantedække.

Ikke støtteberettigede områder på arealer med permanent græs

⁵² [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵³ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵⁴ [§ 14, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵⁵ [§ 14, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

På arealer med permanent græs vil områder med naturligt forekommende ikke støtteberettigede elementer, som fx træer, buske og små vådområder, som udgør et areal på op til 500 m², indgå som en del af beregningen af markblokkens støtteprocent. Du indtegner derfor disse arealer sammen med resten af marken. Du kan læse mere om markblokkens støtteprocent i afsnit 5.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs".

3.4 Braklagte arealer

Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, der i en periode tages ud af den landbrugsmæssige produktion⁵⁶. Har du anmeldt et areal med brak, må det i perioden 1. januar til og med 31. december ikke anvendes til produktion. Det betyder, at du i denne periode ikke må gøre følgende på brakarealet:

- lade det afgræsse
- tage slæt (fjernelse af det afslåede plantemateriale med henblik på produktion)
- anvende sprøjtemidler eller gødske
- anvende arealet til opbevaring af fx halmballer eller ensilagestakke fra andre marker i hele kalenderåret⁵⁷.

Vær opmærksom på, at der er en forbudsperiode fra 1. maj til og med 31. juli på brakarealer, hvor det ikke er tilladt at slå eller foretage andre maskinelle aktiviteter på arealet af hensyn til det ynglende markvildt. Du kan læse mere i afsnit 3.4.2 "Vær opmærksom på forbudsperioden".

Fra 2018 må du på MFO-braklagte arealer ikke foretage en selektiv nedsprøjtning mod invasive arter (dvs. plantearter beskrevet ved en indsatsplan) og andre uønskede plantearter. Du kan i stedet bekæmpe disse plantearter ved en tidlig afslåning inden frøsætning i foråret. På braklagte arealer, der ikke anvendes som MFO, må du fortsat gerne foretage en selektiv nedsprøjtning mod invasive plantearter. Husk på, at du uanset braktype og anvendelse som MFO ikke må fjerne det afslåede plantemateriale. Læs mere i afsnit 3.4.2 "Vær opmærksom på forbudsperioden".

Bemærk, at brakarealer er underlagt krav om plantedække efter reglerne om krydsoverensstemmelse (se afsnit 3.4.3). Læs mere om krav til plantedækket på brakarealer i næste afsnit (se afsnit 3.4.1).

I forbindelse med overgang til dyrkning af vinterafgrøder må du uanset braktype og anvendelse som MFO gerne nedvisne og jordbehandle brakarealet⁵⁸. Se i afsnit 3.4.4 "Omlægning af braklagte arealer".

Du har mulighed for at udlægge op til 10 % af dit brakareal med vildt- og bivenlige tiltag med en maksimal bredde på 10 meter. Disse tiltag er ikke omfattet af aktivitetskrav om slåning og heller ikke forbudsperioden. Læs mere om dette i afsnit 3.10.5 "Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer".

3.4.1 Støttebetingelser for brak

Det er et krav, at du årligt holder dine braklagte arealer i en stand, så de nemt kan bringes ind i driften igen⁵⁹. Derfor skal du i ansøgningsåret enten slå arealet mindst én gang (slåning enten i foråret eller om sommeren) eller foretage jordbehandling og efterfølgende isåning af en blomsterblanding senest 30. april (bestøverbrak eller blomsterbrak).

Du skal senest på ændringsfristen angive i fællesskemaet, hvilken af aktiviteterne ovenfor du ønsker at bruge i ansøgningsåret på dit brakareal. Hvis du efter ændringsfristen ændrer dit valg af aktivitet, skal du dog ikke indsende en ændring, da vi på en eventuel kontrol vil forholde os til, hvilken braktype du har udlagt på arealet.

⁵⁶ [Artikel 4, n.r 1, litra f\) i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁵⁷ [§§ 15 og 16, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵⁸ [§ 17, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁵⁹ [Artikel 4, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

Slåningsbrak (forårsslåning eller sommerslåning)

Du skal mindst én gang i kalenderåret slå dine brakmarker. Du må i den forbindelse ikke fjerne plantematerialet fra arealet i det kalenderår, hvor marken er anmeldt som brak⁶⁰. Du må på slåningsbrak gerne foretage let jordbehandling af hele brakmarken, fx strigling. Du skal i den forbindelse være opmærksom på ikke at beskadige plantedækket. Du må også gerne snitte/skårlægge plantematerialet eller opstakke plantematerialet i et hjørne af brakmarken.

Nedenfor er vist de to perioder, hvor slåningskravet kan blive opfyldt. Du skal i dit fællesskema vælge den periode, du ønsker at opfylde dit slåningskrav. Hvis du i ansøgningsskemaet vælger afgrødekoden for sommerslåning, skal du være opmærksom på, at du efter ændringsfristen ikke kan ændre afgrødekoden til forårsslåning. Du kan dog altid ændre fra forårsslåning til sommerslåning efter ændringsfristen.

- 'Brak, forårsslåning' (slåning fra 1. april til og med 30. april)

Du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. april til og med 30. april, således at arealet nemt kan tages ind i driften igen, og fremspiring af vedplanter forhindres⁶¹. Du må af hensyn til det ynglende markvildt ikke slå plantedækket i perioden 1. maj til og med 31. juli⁶². Du anmelder forårsslåning med afgrødekoderne 338 "Brak, forårsslåning" eller 339 "MFO-Brak, forårsslåning".

- 'Brak, sommerslåning' (fra 1. august til og med 15. september)

Du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. august til og med 15. september, således at arealet nemt kan tages ind i driften igen, og fremspiring af vedplanter forhindres⁶³. Du må af hensyn til det ynglende markvildt ikke slå plantedækket i perioden 1. maj til og med 31. juli⁶⁴. Du anmelder sommerslåning med afgrødekode 310 "Brak, sommerslåning" eller afgrødekode 308 "MFO-Brak, sommerslåning".

Blomsterbrak

Du skal senest 30. april foretage en mekanisk jordbehandling og efterfølgende udså en blomsterblanding af mindst to forskellige frø- og nektarproducerende plantearter. Jordbehandlingen må i den forbindelse gerne være en pløjning. Fristen 30. april er sat af hensyn til forbudsperioden, som gælder fra 1. maj.

Du skal udså en blanding, hvilket vil sige, at der skal være minimum to forskellige plantearter pr. m² jævnt fordelt ud over hele marken. Du må ikke så korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder⁶⁵. Hvis du på din mark anvender kløver eller en blanding, der tilhører afgrødekategorien "Græs og andet grøntfoder", kan du ikke anmelde marken som blomsterbrak.

Du anmelder blomsterbrak med afgrødekode 324 "Blomsterbrak" eller afgrødekode 325 "MFO-Blomsterbrak".

Hvis du vælger denne aktivitet, behøver du ikke at slå dit areal i perioderne 1. april til og med 30. april eller 1. august til og med 15. september.

Hvis du ikke når at så blomsterbrak inden 30. april som planlagt, kan du ændre afgrødekoden til slåningsbrak inden ændringsfristen. Dette forudsætter dog, at du ikke har jordbehandlet arealet.

Husk på, at hvis du anmelder dit areal som blomsterbrak eller MFO-blomsterbrak, får dit areal ikke status som permanent græs.

⁶⁰ [§§ 15 og 16, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶¹ [§ 15, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶² [§ 16, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶³ [§ 15, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶⁴ [§ 16, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶⁵ [§ 2, stk. 1, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Bestøverbrak

Du skal senest 30. april foretage en mekanisk jordbehandling og efterfølgende udså en blanding af pollen- og nektarproducerende plantearter. Jordbehandlingen må i den forbindelse gerne være en pløjning. Fristen 30. april er sat af hensyn til forbudsperioden, som gælder fra 1.maj.

Du skal udså en blanding, hvilket vil sige, at der skal være minimum 3 forskellige plantearter af de plantearter, der fremgår af tabellen nedenfor⁶⁶. Blandingen skal udgøre mere end 50 % af markens samlede plantedække og være jævnt fordelt. Hvis du etablerer bestøverbrak, er du undtaget fra kravet om slåning.

Planteartsliste over godkendte plantearter, der kan indgå i en blomsterblanding til bestøverbrak.

Dansk navn	Latinsk navn
Blåhat	<i>Knautia arvensis</i>
Gul okseøje	<i>Glebionis segetum</i>
Hvid okseøje	<i>Leucanthemum vulgare</i>
Gul sennep	<i>Sinapis alba</i>
Hjulkrone	<i>Borago officinalis</i>
Honningurt	<i>Phacelia tanacetifolia</i>
Morgenfrue	<i>Calendula officinalis</i>
Alm. hør	<i>Linum usitatissimum</i>
Alm. rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>
Boghvede	<i>Fagopyrum esculentum</i>
Cikorie	<i>Cichorium intybus</i>
Kornblomst	<i>Centaurea cyanus</i>
Kornvalmue	<i>Papaver rhoeas</i>
Vild gulerod	<i>Daucus carota ssp. carota</i>
Alm. røllike	<i>Achillea millifolia</i>
Kommen	<i>Carum carvi</i>
Vild kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Brunelle	<i>Prunella vulgaris</i>
Kællingetand	<i>Lotus corniculatum</i>
Kløver (rødkløver, alsike-kløver, blodkløver, hvidkløver)	<i>Trifolium pratense; Trifolium hybridum ssp. Hybridum; Trifolium incarnatum; Trifolium repens</i>
Lucerne	<i>Medicago sativa</i>
Mark-stenkløver (Gul stenkløver)	<i>Melilotus officinalis</i>
Musevikke	<i>Vicia cracca</i>
Esparsette	<i>Onobrychis viciifolia</i>
Humlesneglebælg	<i>Medicago lupulina</i>

Vær opmærksom på, at hvis du vælger mere end én art af kløver, skal der indgå mindst to arter fra listen, som er forskellige fra kløver. Hvis du på din mark anvender en ren kløverblanding eller en blanding, der tilhører afgrødekategorien

⁶⁶ [Bilag 1 til bekendtgørelse 291 af 20. april 2018](#)

"Græs og andet grøntfoder", kan du ikke anmelde denne som bestøverbrak. Du må ikke så korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder⁶⁷.

Du anmelder bestøverbrak med afgrødekode 342 "Bestøverbrak" eller afgrødekode 343 "MFO-Bestøverbrak". Hvis du vælger denne aktivitet, behøver du ikke at slå dit areal i perioderne 1. april til og med 30. april eller 1. august til og med 15. september. Hvis du ikke når at så bestøverbrak inden 30. april som planlagt, kan du ændre afgrødekoden til slåningsbrak inden ændringsfristen. Dette forudsætter dog, at du ikke har jordbehandlet arealet.

Husk på, at hvis du anmelder dit areal som bestøverbrak eller MFO-bestøverbrak, får dit areal ikke status som permanent græs.

Du kan kombinere slåningsbrak, blomsterbrak og bestøverbrak

Det er tilladt at opdele brakmarken i fx to delarealer og anmelde hver delmark med én af de tre braktyper. På denne måde kan du skabe variation på din brakmark, som kan styrke levebetingelserne for markvildtet og insekterne. Se mere i faktaarkene "Brak" og "Vildt- og bivenlige tiltag".

3.4.2 Vær opmærksom på forbudsperioden

Af hensyn til yngleperioden for markvildtet, såsom viber, agerhøns, harer og hjorte, er det ikke tilladt at slå arealet i perioden 1. maj til og med 31. juli. Dette gælder uanset, om du anvender arealet som slåningsbrak eller blomsterbrak.

Under visse omstændigheder må du undtagelsesvist selektivt slå dine brakarealer i hele ansøgningsåret. Omstændighederne er følgende:

- ved risiko for krydsbestøvning mellem brakarealerne og marker til dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgplanter og bederoer inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne⁶⁸
- ved behov for at bekæmpe giftige, aggressive eller uønskede plantearter, som fx flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler⁶⁹. Du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale fra marken. Du kan hindre frøsætning af uønskede plantearter ved at slå inden frøsætning.
- på delarealer med vildt- og bivenlige tiltag⁷⁰.

3.4.3 Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer

Braklagte arealer er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse med hensyn til etablering og opretholdelse af plantedækket for at forhindre jorderosion.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Du skal opretholde plantedækket gennem hele brakperioden, eller indtil du etablerer en vinterafgrøde eller permanent afgrøde med henblik på høst det efterfølgende år. Der er ikke krav til sammensætningen af plantedækket, men arealet må ikke have karakter af sort jord. Når et areal overgår til brak, skal du sikre dig, at arealet fremstår med et synligt plan-

⁶⁷ [§ 2, stk. 1, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁶⁸ [§ 16, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#), jf. [bilag 3, afsnit II, i bekendtgørelse nr. 1350 af 29. november 2017 \(markfrøbekendtgørelsen\)](#)

⁶⁹ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#) § 16, stk. 1, nr. 2, i [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁷⁰ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#) § 16, stk. 1, nr. 3 i [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

tedække senest 31. maj i ansøgningsåret, hvilket vil sige, at der senest denne dato er et fremspiret og dækkende plantedække. Et typisk plantedække på brak kan være tilbageværende stubbe efter høst samt fremspiring af spildfrø. En anden mulighed er at udså en græsblanding i det foregående ansøgningsår.

Har du jordbehandlet dit brakareal i forbindelse med forberedelsen af et såbed til bestøverbrak eller blomsterbrak senest 30. april, skal du sikre dig, at den udsåede frøblanding kan nå at være fremspiret senest 31. maj i ansøgningsåret, og at plantedækket er jævnt fordelt udover hele marken.

På braklagte arealer har du også mulighed for at lave midlertidige foranstaltninger, der har til formål at klargøre arealet til landbrugsproduktion igen. Hvad enten du slår arealet, omlægger til en vinterafgrøde eller udfører en anden form for tilladt jordbearbejdning, som kan forårsage, at plantedækket på dit braklagte areal bliver beskadiget eller mangler i løbet af ansøgningsåret, skal du straks efterså disse dele af arealet således, at du til enhver tid opfylder KO-kravet om plantedække. Ved eftersåning må du foretage den nødvendige jordbehandling, dog ikke pløjning.

Bemærk, at hvis du på dit brakareal har barjordsstriber i forbindelse med et vildt- og bivenligt tiltag, vil vi vurdere striberne i forhold til reglerne om vildt- og bivenlige tiltag, hvor der gælder særlige regler for omfanget af barjordsstriber. Se nærmere om vildt- og bivenlige tiltag i afsnit 3.10.

3.4.4 Omlægning af braklagte arealer

Når du skal omlægge dine brakarealer, gælder forskellige krav alt afhængig af, om du skal så en vinterafgrøde eller en vårafgrøde.

Du må i hele støtteåret fra 1. januar til 31. december ikke plante juletræer på et braklagt areal, da juletræer ikke er en støtteberettiget afgrøde.

Omlægning om efteråret – etablering af vinterafgrøder:

Med vinterafgrøder menes afgrøder, som udsås eller udplantes sent på året med henblik på høst det efterfølgende år. Dette vil sige både vintersæd og sent udplantede permanente afgrøder, fx lavskov og frugttræer, samt arealer med tilsgn om skovrejsning.

Hvis du vil etablere en vinterafgrøde med henblik på høst det efterfølgende år, må du nedvisne plantedækket fra 1. juli, ligesom du må foretage jordbehandling, såning og gødskning samt anvende jordforbedringsmidler og plantebeskyttelsesmidler fra 1. august⁷¹.

Den forberedende aktivitet erstatter samtidigt aktivitetskravet om slåning⁷².

Omlægning om efteråret – etablering af vårafgrøder:

Hvis du vil etablere en vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbehandlingen på tunge lerjorde (JB. 7-9) fra 1. oktober. På ler- og humusjorde (JB nr. 5-6 og 10-11) fra 1. november. På sandjorde (JB nr. 1-4) må du først jordbehandle fra 1. januar det efterfølgende år⁷³.

⁷¹ [§ 17, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁷² [§ 15, stk. 3 og § 17, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁷³ [§ 18, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

3.5 Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer direkte i bundjorden, er støtteberettigede uanset, om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er der ikke et mindstekrav om, at marken skal være 0,30 ha⁷⁴.

Du kan ikke få støtte til planter, der dyrkes i potter eller i bakker, da forudsætningen for at få støtte er, at der er kontakt mellem afgrødernes rodnet og den underliggende jord⁷⁵. Du skal anmelde afgrøder, der ikke dyrkes i bundjord, med afgrødekode 545 'Potteplanter', 499 'Lukket system' eller 564 'Containerplads'. Hvis du dyrker stiklinger og lignende, som du skal bruge i din egen bedrift, er arealerne kun støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af planter, som er støtteberettigede, efter du udplanter dem⁷⁶.

Du kan ikke få støtte for arealer med juletræer⁷⁷. Hvis du dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på at sælge dem, er arealerne dog støtteberettigede⁷⁸. Du skal ved kontrol kunne fremvise dokumentation for salg for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Der er særlige regler for arealer, der dyrkes med permanente afgrøder. Det kan du læse mere om i afsnit 3.7 "Permanente afgrøder".

3.6 Støttebetingelser for arealer med hamp

Du kan modtage støtte for landbrugsarealer med hamp, hvis du opfylder følgende støttebetingelser:

- Du skal have en tilladelse til at dyrke hamp. Du kan ikke modtage grundbetaling for et større areal med hamp, end du har fået tilladelse til at dyrke⁷⁹.
- Dit areal med hamp skal mindst være på 0,30 ha⁸⁰.
- Du skal så certificerede hampefrø⁸¹.
- Du skal oplyse os om, hvilken udsædsmængde (kg. pr. ha) og type hampefrø, du bruger på hver enkelt mark. Det skal du gøre i bemærkningsfeltet i fællesskemaet⁸².
- Du skal have indsendt samtlige originale certificeringsmærkesedler fra emballagen på udsæden, så vi har dem senest 30. juni. De første 25 kalenderdage efter fristen er udløbet, nedsættes støtten med 1 % pr. dag. Hvis vi ikke har modtaget certificeringsmærkesedlerne inden for denne periode, giver vi afslag. Vi kan ikke godkende kopier eller indscannede certificeringsmærkesedler⁸³.
- Du må tidligst høste hampen 10 dage efter blomstringens afslutning⁸⁴.

[Se vejledning om dyrkning af hamp](#)

⁷⁴ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁷⁵ [Artikel 4, stk. 1, litra f\), i forordning nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁷⁶ [Artikel 4, stk. 1, litra j\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁷⁷ [Artikel 32, stk. 2 og artikel 4, stk. 1, litra e\), f\) og g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁷⁸ [Artikel 4, stk. 1 litra j\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁷⁹ [§ 2a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011](#)

⁸⁰ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 10, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁸¹ [Artikel 32, stk. 6, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013, artikel 17, stk. 7, og artikel 45 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

⁸² [Artikel 17, stk. 7, litra a\) og b\), i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

⁸³ [Artikel 17, stk. 7, litra c\), i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

⁸⁴ [Artikel 45, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

Tilladelse til at dyrke hamp

- Du skal have tilladelse til at dyrke hamp i Danmark. Dette gælder også, selv om du ikke søger støtte til arealet. Hvis du i fællesskemaet anmelder mere, end du har tilladelse til, eller helt mangler tilladelsen, melder vi det til Lægemedelstyrelsen.
- Du skal søge tilladelsen hos Landbrugsstyrelsen, og den gælder for ét år ad gangen.
- Du skal give os besked, hvis du, efter du har fået tilladelsen, ændrer på dine arealer med hamp.
- Du kan finde vejledning og ansøgningskema til at søge om tilladelse til dyrkning af hamp på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

3.7 Permanente afgrøder

Landbrugsarealer med permanente afgrøder er støtteberettigede under grundbetalingen, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på produktion.

En permanent afgrøde er en afgrøde, der holdes ude af omdriften og giver udbytte i flere år⁸⁵. Det kan fx være frugttræer, bærbuske, lavskov, elefantgræs og røgræs, der bliver dyrket på det samme areal i 5 år eller mere. Det kan også være fx rabarber, jordbær og asparges, der på grund af dyrkningsformen holdes ude af omdriften i mere end 2 vækstperioder.

At arealer med permanente afgrøder er drevet landbrugsmæssigt med henblik på produktion, vil sige, at du skal holde arealet i en god plantagemæssig stand, der sikrer, at hovedafgrøden ikke overvokses af ukrudt, og at opvækst af buskads fjernes fra afgrøderækkerne⁸⁶. Arealerne skal fremstå som vedligeholdte, dyrkede arealer og må ikke ligge som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt dit areal er drevet landbrugsmæssigt, kan du fremvise dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller dokumentation for salg af afgrøder.

I de følgende afsnit, 3.7.1, 3.7.2 og 3.7.3, kan du læse de nærmere støttebetingelser for lavskov, frugttræer og -buske samt elefant- og røgræs.

3.7.1 Støttebetingelser for lavskov

Arealer med lavskov er kun støtteberettigede, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på stævning. Et areal skal være på mindst 0,30 ha og mindst 7,5 meter i bredden⁸⁷. En mark med lavskov kan ikke regnes for sammenhængende med andre støtteberettigede marker end lavskov for at komme over 0,30 ha⁸⁸.

Arealet skal være et landbrugsareal. Du skal stævne træerne senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste stævning⁸⁹.

⁸⁵ [Artikel 4, litra g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁸⁶ [§ 20 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018.](#)

⁸⁷ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 21, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018.](#)

⁸⁸ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 2, stk. 1, nr. 1, litra a i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018.](#)

⁸⁹ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018.](#)

Eksempel:

Et areal, der er tilplantet med lavskov i 2014, skal stævnes inden 31. december 2023. Tilplantningsåret tæller med i beregningen af de 10 år

Hvad er lavskovsarealer?

Ved lavskovsarealer forstås arealer tilplantet med alle arter inden for følgende slægter: hassel, løn, ask, avnbøg, birk, el, eg, elm, pil og poppel, enten i blandinger eller i ren bestand. Siden 2015 har det kun været tilladt at have godkendte lavskovsarter som en del af lavskoven. På arealer med lavskov eller permanente afgrøder er det dog tilladt at have op til 100 spredte træer eller buske af andre arter pr. ha på over 1 meter i højden ud over den afgrøde, der er på arealet.

Antal træer pr. ha

Arealer med lavskov skal altid bestå af mindst 8.000 godkendte planter pr. ha. For poppel i renbestand er kravet mindst 1.000 planter pr. ha. Plantetæthedskravet er en støttebetingelse og skal overholdes med levende planter⁹⁰. Planterne skal være jævnt fordelt over hele arealet. Områder med udgåede træer på mere end 100 m² er ikke støtteberettigede. Plantetallet skal være overholdt i hele kalenderåret. Hvis der er planter, der går ud, skal du straks genetablere lavskoven, så arealet fortsat lever op til plantetallet.

Anlæg af spor og gange

På arealer anmeldt som lavskov må der være arbejdsarealer i form af kørespor og gange. Kørespor og gange må højst udgøre 20 % af arealet⁹¹.

Hvis der er kørespor og gange på arealet, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del for at opfylde kravet om mindst 8.000 planter pr. ha. Læs mere i afsnit 4.4 om støtteberettigede veje og kørespor.

Eksempel:

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger støtte for. På de 2,00 ha kan du nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten være ubefæstede kørespor og gange. Der skal dog stadig være minimum 8.000 planter pr. ha på hele arealet, hvilket betyder, at du på de 1,60 ha skal have mindst 16.000 planter i alt.

Arealet skal fortrinsvist anvendes til lavskovsdrift

Lavskovsarealer skal være dyrket efter almindelig dyrkningspraksis. Det betyder, at arealet ikke må fremstå som et udrykket areal, der ikke er holdt ved lige, eller som natur eller vildnis.

Hvis du tilplanter et areal med det formål at skabe læhegn, vildtremiser, natur og lignende, er arealet ikke støtteberettiget.

⁹⁰ [bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 21, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁹¹ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 21, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Lavskov skal anmeldes hvert år

Du skal anmelde arealer med lavskov i fællesskemaet hvert år, også selvom du ikke søger støtte til arealerne alle årene⁹².

Hvis du har haft kontrolbesøg, og vi har konstateret, at arealet med lavskov er mindre end, hvad du har anmeldt i dine ansøgninger for tidligere år, skal du fremover kun anmelde det konstaterede areal.

Sådan træder du ud af lavskovsbestemmelserne

Du kan træde ud af bestemmelserne for lavskov i forbindelse med høst eller stævning inden for den tiårige periode.

De nævnte bestemmelser for arealer med lavskov gælder også for arealer, du sælger eller bortforpagter i løbet af 10-årsperioden.

Du bør sikre dig, at den nye ejer eller forpagter fortsat overholder kravene for at undgå krav om tilbagebetaling af støtte.

Må du have dyr på dit areal med lavskov?

Du må gerne have dyr, fx udegrise, gående under dine lavskovstræer.

Hvis du af hensyn til dyrene ønsker andre træer end lavskovstræer på arealet, må du plante op til 100 spredte træer eller buske pr. ha på over 1 meter i højden ud over den afgrøde, der er på arealet. Det betyder, at du pr. ha tilsammen må plante op til 100 spredte stedsegrønne træer, frugttræer, nøddebuske eller andet til gavn for dyrene.

3.7.2 Støttebetingelser for frugttræer og -buske

Hvis du har landbrugsarealer med frugttræer og -buske, skal det være tydeligt, at det er drevet plantagemæssigt. Det betyder, at træerne og buskene skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træerne og buskene og høst af afgrøden⁹³.

På arbejdsarealerne eller mellem rækkerne af frugttræer eller bærbuske må du gerne etablere græs, urter eller blomster for at tiltrække nyttedyr og fugle til bekæmpelse af skadedyr og for at øge biodiversiteten, så længe det ikke hindrer den plantagemæssige drift af arealet. Se endvidere støttebetingelser for veje og kørespor i afsnit 4.4.

3.7.3 Støttebetingelser for elefant- og rørgræs

Hvis du har landbrugsarealer med elefantgræs og rørgræs, er de kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt⁹⁴, og formålet med arealerne er høst og afsætning af afgrøden til fx energiformål, fiberproduktion eller tækkematerialer⁹⁵.

⁹² § 21 stk. 5, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 20188

⁹³ Artikel 4, litra f) og g), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁹⁴ Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 20 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

⁹⁵ Artikel 4, litra g), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Læs om betingelserne for permanente afgrøder i afsnit 3.7.

3.8 GLM-landskabelementer

GLM er en forkortelse for god landbrugs- og miljømæssig stand. GLM er en del af reglerne om krydsoverensstemmelse⁹⁶. GLM-landskabelementer er beskyttede fortidsminder og søer under 2.000 m², som ligger i markblok. Du må derfor ikke fjerne, ødelægge eller reducere et landskabelement og den tilhørende randbevoksning, herunder den 2 meter dyrkningsfri bræmme. Det betyder blandt andet, at du ikke må inddrage landskabelementet og randbevoksningen i landbrugsproduktionen.

Du må ikke ændre tilstanden af hverken de fredede fortidsminder, jf. Museumslovens regler, eller søer og -vandhuller omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Du skal være opmærksom på, at beskyttelsen også gælder, selvom du ikke søger grundbetaling for fortidsmindet eller søen.

Hvis landskabelementet ikke er registreret som et GLM-landskabelement i Internet Markkort (IMK), og du ønsker at det bliver registreret som GLM-landskabelement, skal du indsende et forslag til ændring af markblokken. Dette gælder også, hvis der er fejl i registreringen af GLM-landskabelementet.

Du kan læse mere om reglerne for krydsoverensstemmelse i afsnit 2.8 "Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?" eller i vejledningen om reglerne om krydsoverensstemmelse, som du kan finde på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

3.9 Vildtafgrøder

Et areal, der er udsået med en omdriftsafgrøde, som du lader stå til vildtet, er støtteberettiget til grundbetaling. Arealet skal være tilsået i støtteåret. Du anmelder arealet med den afgrøde, du har udsået, fx majs med afgrødekode 5 'Majs til modenhed'. Har du udsået en blanding om foråret, kan du anmelde arealet med afgrødekode 4 'Blanding af vårsåede arter'.

Husk at sætte kvælstofnormen til nul på arealer udsået med en vildtafgrøde

Afgrøder, som du lader stå til vildtet, har ikke en kvælstofnorm. Anvender du en afgrødekode for vildtafgrøder på en mark, skal du huske at angive N-normen til nul i dit gødningsregnskab for hele marken.

3.10 Vildt- og bivenlige tiltag

Du må i hele kalenderåret etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine landbrugsarealer i omdrift⁹⁷. Det kan være insektvolde, lærkepletter, vildtstriber eller barjordsstriber. Tiltagene må ikke etableres på arealer med permanent græs, permanente afgrøder eller MFO-bræmmer⁹⁸.

⁹⁶ [Bekendtgørelse nr. 1036 af 26. juli 2018](#)

⁹⁷ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 22, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

⁹⁸ [Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018§ 22, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Du skal holde de vildt- og bivenlige tiltag fri for tilgroning af træer og buske⁹⁹. Vi betragter ikke vildt- og bivenlige tiltag som en afgrøde, og de er ikke omfattet af krav om landbrugsaktivitet. Der gælder derfor hverken et krav om slåning eller en frist for tilsåning.

Du må gerne anlægge forskellige tiltag ved siden af hinanden, så længe den samlede bredde ikke overstiger 10 meter. Vælger du at anlægge flere tiltag på samme mark, skal afstanden imellem dem være minimum 10 meter¹⁰⁰. Du må maksimalt etablere vildt- og bivenlige tiltag på 10 % af en marks samlede areal¹⁰¹. Hvis tiltagene samlet set fylder mere end de 10 %, skal de tegnes ud af marken, da tiltaget alene vil blive betragtet som et rekreativt areal eller naturareal, som ikke er støtteberettiget til grundbetaling.

I modsætning til vildtafgrøder skal vildt- og bivenlige tiltag, der overholder de beskrevne krav, ikke indtegnes separat på dit markkort og skal heller ikke anmeldes som en selvstændig afgrødekode i fællesskemaet. Men ligesom med vildtafgrøder har vildt- og bivenlige tiltag ikke en gødningsnorm, hvorfor markens N-norm skal reduceres svarende til andelen af, hvad tiltaget udgør af marken (op til 10 pct.). Du kan læse mere om mulighederne for at etablere vildt- og bivenlige tiltag i faktaarket "Vildt- og bivenlige tiltag".

[Læs faktaarket "Vildt- og bivenlige tiltag"](#)

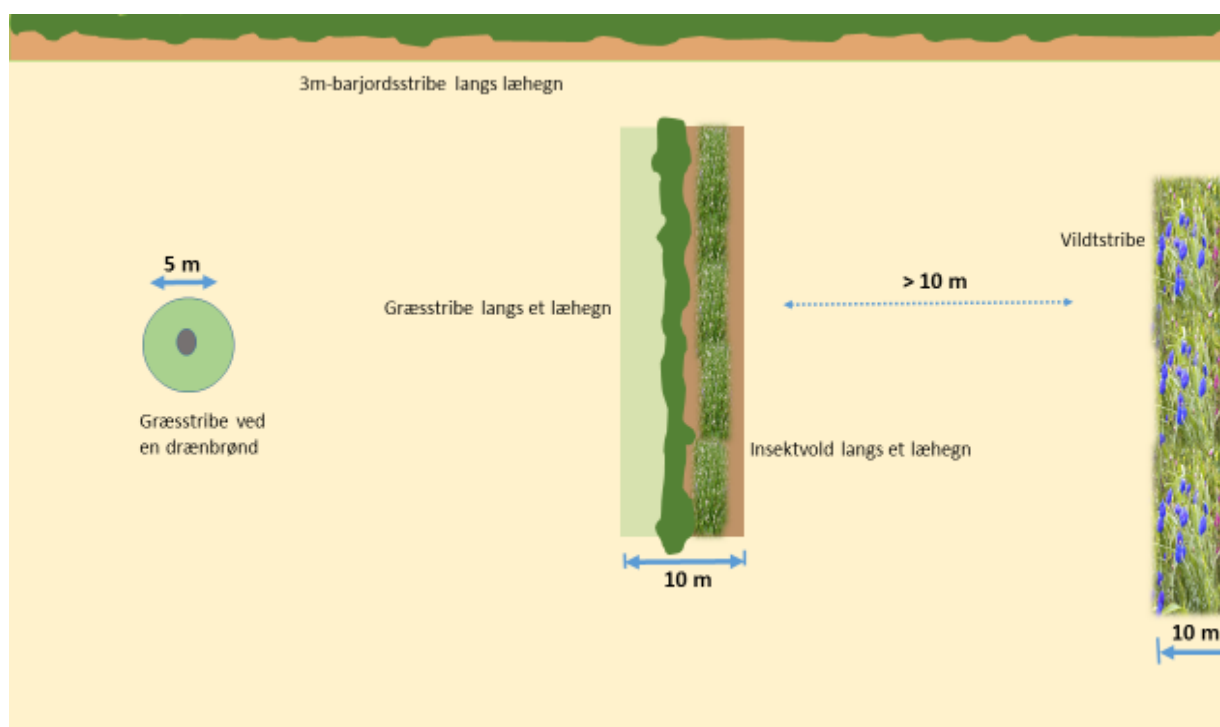
Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer og på arealer med miljøtilsagn. Det kan du læse mere om i afsnit 3.10.5 "Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer", og afsnit 3.10.6 "Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn".

⁹⁹ [§ 22, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹⁰⁰ [§ 22, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹⁰¹ [§ 22, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Eksempel

I en omdriftsmark på 1 ha kan du fx anlægge følgende tiltag: en 5 meter tætslået græsstribe rundt om en drænbrønd (25 m²), en græsstribe langs et læhegn (120 m²), en insektvold langs et læhegn (120 m²), en vildtstribe med vilde blomster (130 m²) og en 3 m-barjordsstribe langs et læhegn (600 m²). Tiltagene udgør samlet set 995 m², hvilket er under 10 % af markens samlede areal på 1 ha. De enkelte tiltag er maksimalt 10 meter brede, og mellem tiltagene er der minimum 10 meter. Denne mark lever dermed op til kravene.

Husk at nedsætte kvælstofnormen

Vildt- og bivenlige tiltag har ikke en kvælstofnorm.

Når du beregner kvælstofkvoten for en omdriftsmark med vildt- og bivenlige striber, skal du derfor nedsætte kvælstofnormen (kg N/ha) svarende til, hvor mange procent striberne eller voldene dækker af markens areal. Du anfører det beregnede tal (kg N/ha) i kolonnen "Fradragsarealer (kolonne 4)" i skemaet "Gødningskvote og Efterafgrøder".

3.10.1 Vildtstriber

Vildtstriber er striber i den enkelte mark, der:

- er tilsået med en vildtblanding. På braklagte arealer må vildtstriber ikke etableres med majs i renbestand eller kornafgrøder i renbestand¹⁰².

¹⁰² [§ 22, stk. 6 i bekendtgørelse 291 af 20. april 2018](#)

- er græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen eller
- er selvsåede/vilde græsmarksplanter, som holdes urørt, og som selv sætter frø.

Du må gerne kombinere forskellige typer af striber, fx kortholdte græsspor og vilde blomster.

3.10.2 Barjordsstriber

Barjordsstriber er arealer, hvor jorden flere gange gennem året jordbehandles mekanisk ved fx fræsning eller harvning, og som dermed ikke har et plantedække¹⁰³. Formålet med striberne er at give tørremuligheder for markvildtet. Du må etablere striberne med en bredde på op til 3 meter langs markkanten eller i sammenhæng med et andet vildt- og bivenligt tiltag.

Du må ikke etablere barjordsstriber på arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinjer samt fortidsminder, der er beskyttet af museumslovens § 29 e¹⁰⁴.

3.10.3 Lærkepletter

Lærkepletter er tørre/bare pletter i en tilsået/fremspiret mark, hvor der ikke er etableret plantedække. De enkelte lærkepletter må maksimalt være 100 m².

I praksis kan du etablere lærkepletterne ved at hæve såmaskinen et kort stykke ved tilsåningen af marken.

3.10.4 Insektvolde

En insektvold er en lille jordvold, som fx er skabt ved at pløje to furer sammen. Du kan tilså insektvolden med fx flerårige tuegræsser. Der er ikke noget krav til plantedækket, så længe det holdes fri for tilgroning af vedplanter.

Du kan placere insektvolden, hvor det kan passe ind i markdriften. Insektvolden må ikke være bredere eller højere end, at man kan fjerne den ved almindelig pløjning. Vi anbefaler derfor, at den maksimale højde på insektvolden er ca. 0,5 meter.

3.10.5 Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer

Du må gerne etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine braklagte arealer, så længe du ikke etablerer dem med majs eller korn i renbestand eller en blanding af disse¹⁰⁵.

Vildt- og bivenlige tiltag på brakarealer er ikke omfattet af aktivitetskravet. Når de etableres på braklagte arealer, er de heller ikke omfattet af forbudsperioden mod slåning, se afsnit 3.4.2¹⁰⁶. Det betyder, at du gerne må slå vildtstriber på et brakareal i forbudsperioden uanset, om du anvender arealet til slåningsbrak eller blomsterbrak.

3.10.6 Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn

Du må ikke etablere vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn. Det er dog for visse andre tilsagn muligt at søge en dispensation til etablering af insektvolde og andre former for faunaforbedrende foranstaltninger. Du skal derfor altid kontakte Landbrugsstyrelsen og søge en dispensation, hvis du ønsker at anlægge sådanne. Vi kan ikke give dispensation til barjordsstriber.

¹⁰³ § 22, stk. 1, 7 og 8, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

¹⁰⁴ § 22, stk. 7, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

¹⁰⁵ § 22, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

¹⁰⁶ § 15, stk. 3 og § 16, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

3.11 2 m-bræmmer langs vandløb og søer

Du kan få grundbetaling for 2 m-bræmmer langs vandløb og søer udlagt efter vandløbsloven. Bemærk, at 2 m-bræmmer ikke må dyrkes, jordbehandles¹⁰⁷ eller tilføres gødning¹⁰⁸.

Det er en støttebetingelse, at der udføres en årlig landbrugsaktivitet på 2 m-bræmmer. Da der er forbud mod dyrkning, jordbehandling og gødskning på 2 m-bræmmer, vil det oftest være aktivitetskravet for græs, der skal opfyldes. Dvs. plantedækket skal slås mindst én gang om året i perioden 1. juni til og med 15. september. Se afsnittet om støttebetingelser for græs. Afgræsning med husdyr er også en mulighed på dine 2 m-bræmmer. Du skal dog være opmærksom på, at der kan være restriktioner i vandløbsloven i forhold til opsætning af hegn i 2 m-bræmmeren.

2 m-bræmmer skal ikke anmeldes som selvstændige marker i fællesskemaet, men som en del af den støtteberettigede mark, de ligger op ad. Du skal dog markere i fællesskemaet, hvis du ønsker at anvende 2 m-bræmmer som MFO.

Bemærk, at støttebetingelserne skal være opfyldt på det omkringliggende areal, før din 2 m-bræmme kan være berettiget til støtte under grundbetaling.

3.12 Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter ('artikel 32-undtagelsen')

Er dine arealer underlagt særlige forpligtelser og begrænsninger på grund af vand- og naturprojekter eller et miljø-/skovtilsagn, har du mulighed for at søge grundbetaling under undtagelsen i artikel 32¹⁰⁹. Har du arealer, som lever op til de generelle betingelser under undtagelsen i artikel 32, kan du opnå grundbetaling for et areal, der ikke overholder støttebetingelserne til grundbetaling, bl.a. kravet om landbrugsaktivitet.

Du kan kun være omfattet af undtagelsen i artikel 32, hvis du har et af følgende tilsagn eller projekter på dine arealer:

- Miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 7, 8, 13 og 16
- Miljøtilsagn til vådområder, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 9, 50, 54, 55, 64, 74, 75, 76, 77 og 78
- Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 4, 5, 57 og 67
- Vand- og naturprojekter, læs mere i afsnit 3.12.3
 - se projekt i IMKs korttema "Vand- og naturprojekt 2017" under fanen "Vandprojekter"
- Tilsagn om skovrejsning, læs mere i afsnit 3.12.4
- Projekttilsagn til etablering af minivådområder, læs mere i afsnit 3.12.2

Læs mere om de enkelte tilsagn i vejledningen.

Krav om landbrugsaktivitet på landbrugsarealer

Du skal opfylde kravet om landbrugsaktivitet på de dele af dine artikel 32-arealer, hvor det er muligt. Det vil omvendt sige, at kravet om en landbrugsaktivitet ikke gælder arealer, der som en direkte konsekvens af enten tilsagnsbetingelserne eller etableringen af et vand- og naturprojekt fx bliver så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse¹¹⁰. Læs mere i afsnit 3.3.2 om støttebetingelser for arealer med græs.

¹⁰⁷ § 69, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 (vandløbsloven)

¹⁰⁸ § 32, stk. 6 i bekendtgørelse nr. 1011 af 22. juni 2018 (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

¹⁰⁹ Art. 32, stk. 2, litra b), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹¹⁰ § 9, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018

For tilsagn om udtagning (tilsagnstype 7 og 8) må du dog, uanset at det skulle være muligt, ikke slå dine arealer, da det strider imod formålet med tilsagnet. I sådanne tilfælde er du undtaget fra at udføre en landbrugsaktivitet på grund af tilsagnsforpligtigelserne.

De samme betingelser gælder for marker med de særlige tilsagn, der automatisk betragtes som MFO-brak¹¹¹. Læs mere i afsnit 2.4 "De grønne krav på arealer med visse miljøtilsagn" i Vejledning om grøn støtte 2018.

3.12.1 Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32

Der er tre grundlæggende betingelser for grundbetaling under artikel 32:

- 1) Du skal anmelde dine arealer med afkrydsning for 'Under artikel 32' i fællesskemaet inden ændringsfristen.
- 2) Der har være udbetalt retmæssig enkeltbetaling til arealet i 2008.
- 3) Du skal være en aktiv landbruger.

1) Anmeld dine arealer som artikel 32 i fællesskemaet inden for ændringsfristen

Du skal være opmærksom på, at du skal anmelde dine arealer med vand-, miljø- og naturprojekter som artikel 32-arealer i fællesskemaet. Du kan se, hvordan du anmelder dine arealer korrekt, i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"¹¹².

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

2) Retmæssig enkeltbetaling i 2008

Det er et grundlæggende krav, at der retmæssigt blev udbetalt enkeltbetaling til arealet i 2008¹¹³.

Retmæssig udbetaling betyder, at:

- der er søgt støtte til arealet under ordningen enkeltbetaling i 2008,
- der blev udbetalt støtte for arealet under ordningen enkeltbetaling i 2008, og
- udbetalingen skete på korrekt grundlag.

Hvis du eller en tidligere ejer ikke har søgt støtte til arealet i 2008, kan arealet aldrig være omfattet af undtagelsen i artikel 32. Det gælder fx, hvis arealet lå uden for markblok, fordi det var et naturareal. Det er ikke et krav, at udbetaling af enkeltbetaling for arealerne i 2008 er sket til dig.

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt der er blevet udbetalt støtte for arealet i 2008 eller ej, kan du kontakte Landbrugsstyrelsen for at få det oplyst.

¹¹¹ [§ 9, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹¹² [§ 9, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹¹³ [Art. 32, stk. 2, litra b\) i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

3) Aktiv landbruger

Det er en forudsætning for at modtage grundbetaling under artikel 32, at du er aktiv landbruger¹¹⁴. Det vil sige, at du, ud over aktiviteterne på dine artikel 32-arealer, skal udføre en landbrugsaktivitet i form af en landbrugsproduktion, fx erhvervsmæssigt dyrehold, eller har minimum 0,30 ha sammenhængende landbrugsareal, hvor aktivitetskravet bliver overholdt¹¹⁵.

Du skal være opmærksom på, at arealer med fx juletræer og pyntegrønt i fredskov ikke betragtes som landbrugsarealer og dermed ikke indgår i minimumsgrænsen på 0,30 ha.

Uanset om arealet er omfattet af undtagelsen i artikel 32 eller ej, så er det et krav for at få grundbetaling, at du søger grundbetaling til mindst 2,00 ha støtteberettiget areal, og at projekt- og tilsagnsarealet udgør mindst 0,30 ha eller i sammenhæng med andre støtteberettigede arealer udgør mindst 0,30 ha.

3.12.2 Miljøtilsagn under artikel 32

Du kan opretholde grundbetaling for følgende miljøtilsagn under artikel 32:

Miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning¹¹⁶:

Tilsagnstype	Tilsagn	Yderligere krav
7	20-årig udtagning af agerjord	
8	20-årig udtagning af græsarealer udenfor omdrift	
13	Etablering af vådområder	Forpligtelse til udtagning
16	Miljøvenlig drift af vådområder	Forpligtelse til udtagning

¹¹⁴ [Art.4, stk. 1, litra a i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹¹⁵ [§ 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#), jf. artikel 4, litra e), i forordning (EU) nr. 1307/2013 [af 17. december 2013](#)

¹¹⁶ [Art. 32, stk. 2, litra b\), iii\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Miljøtilsagn til vådområder¹¹⁷:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
9	Ændret afvanding*	Tilsagn fra og med 2001
13	Etablering af vådområder	
16	Miljøvenlig drift af vådområder	
50	Fastholdelse af vådområder	
54	Opretholdelse af ændret afvanding	
55	Fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold**	
64	Ændret afvanding	
74	Fastholdelse af statslige Kvælstofvådområder**	
75	Fastholdelse af kommunale Kvælstofvådområder**	
76	Fastholdelse af fosforvådområder**	
77	Fastholdelse af Natura 2000-projekter om naturlig vandstand**	
78	Fastholdelse af lavbundsområder**	

* Kun for tilsagn, hvor der er givet dispensation fra forpligtelsen til jordbrugsmæssig udnyttelse.

** Disse miljøtilsagn gives kun til arealer, der indgår i projekter under landdistriktsprogrammet, og som medvirker til implementeringen af Vandrammedirektivet eller Natura 2000-direktiverne.

Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer¹¹⁸:

Tilsagnstype	Tilsagn	Yderligere krav
4	Miljøvenlig drift af græsarealer	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.
5	Pleje af græs og naturarealer med afgræsning, rydning, slæt	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.
57	Pleje af græs- og naturarealer	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.
67	Pleje af græs- og naturarealer	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.

*Natura 2000-udpegninger og vand- og naturprojekter kan findes som korttemaer i Miljø- og Fødevareministeriets Inter-net Markkort (IMK).

Plantesammensætning på græsarealer med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer under artikel 32

Du skal ikke anmelde græsarealer under artikel 32, hvis:

- plantesammensætningen på græsarealerne tilhører afgrødekategorien 'græs og andet grøntfoder', og
- du kan udføre en støtteberettiget landbrugsaktivitet.

¹¹⁷ [Art. 32, stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹¹⁸ [Art. 32, stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

I de tilfælde er arealerne nemlig støtteberettigede efter de almindelige støttebetingelser i grundbetalingsordningen. Læs mere om støttebetingelserne for græsarealer i afsnit 3.3.2.

Arealer med mos, lav eller lyng og andre vedagtige planter er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen. Har du arealer med tilsagn til pleje af græs og naturarealer af typen 4,5, 57 og 67, hvor der kan være plantearter som lyng, mos eller lav, kan du få grundbetaling, hvis du anmelder arealet under artikel 32. Du skal dog være opmærksom på, om plantearterne er tilladte i forhold til tilsagnsbetingelserne.

Afgrødekoder til plantesammensætningen

Der er ganske få afgrødekoder, du kan anvende sammen med undtagelsen i artikel 32. Se afgrødekoderne i afsnit 1.1 i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

Arealer med projekttilsagn om etablering af minivådområder

Fra 1. februar 2018 kan du søge om projekttilskud til at etablere minivådområder. Minivådområder, som er etableret under denne projekttilskudsordning, er en del af Danmarks gennemførelse af EU's vandrammedirektiv¹¹⁹.

Du kan fortsat få grundbetaling for arealer med denne type minivådområde, selv om arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser under grundbetalingen, hvis du anmelder arealer under artikel 32-undtagelsen. Du skal i den forbindelse være opmærksom på, om arealet kan leve op til de betingelser, som gælder for artikel 32 (se afsnit 3.12.1). Du skal også være opmærksom på, at projektarealet enten alene eller i sammenhæng med andre støtteberettigede arealer udgør minimum 0,30 ha. Du skal derfor sikre dig, at dit projektareal til minivådområder er på 0,30 ha, når du søger under artikel 32.

Får du afslag på din ansøgning om projekttilsagn til etablering af et minivådområde, og kan arealet ikke opfylde de almindelige støttebetingelser til grundbetaling, skal du trække arealet ud af din markplan i fællesskemaet. Først når du har fået tilsagn om projekttilskud til projekter om etablering af et minivådområde, vil tilsagnsarealet blive lagt ind i Internet Markkort (IMK). Du kan læse mere om den nye tilskudsmulighed på vores hjemmeside – [Minivådområder](#)

Tidspunkt for anlæggelsen af dit minivådområde

Du har mulighed for at lade dit projekttilsagn til dit minivådområde gælde fra enten 1. februar 2018 eller fra 1. september 2018.

Hvis projektet er begyndt inden ændringsfristen i 2018

Hvis du igangsætter etableringen af minivådområdet senest på ændringsfristen for at sende fællesskemaet 2018, skal du anmelde dit projektareal til grundbetaling under artikel 32 med afgrødekode 322, "Minivådområder, projekttilsagn".

Hvis projektet begynder efter ændringsfristen i 2018

Hvis du først starter etableringen af minivådområdet efter ændringsfristen for at indsende fællesskemaet 2018, skal du, inden du påbegynder gravearbejdet, sende en ansøgning om dispensation for at få grundbetaling. Læs mere i afsnit 3.12.3X om projekter igangsat før og efter ændringsfristen.

¹¹⁹ [Art. 32 stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Eksisterende minivådområder

Har du et eksisterende minivådområde, der er igangsat under en anden ordning end den, der er beskrevet ovenfor, og du ønsker dette anmeldt under undtagelsen i artikel 32, er det en forudsætning, at projektet er med til at gennemføre vandrammedirektivet. Derfor skal du anmelde projekt-arealet med afgrødekode 321 "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer" og vedlægge en erklæring om grundbetaling under undtagelsen i artikel 32 til dit fællesskema, som det er beskrevet i afsnit 3.12.3.

3.12.3 Vand- og naturprojekter under artikel 32

Vand- og naturprojekter er omfattet af undtagelsen i artikel 32, hvis de er med til at gennemføre et eller flere af følgende EU-direktiver¹²⁰:

- Vandrammedirektivet
- Natura 2000-direktiverne.

Der er forskel på, hvordan du skal forholde dig til dine arealer alt efter, om projektet igangsættes før eller efter ændringsfristen.

Hvis projektet er begyndt inden ændringsfristen i 2018

Hvis projektet er igangsat inden ændringsfristen, og arealerne ikke længere er landbrugsarealer i kalenderåret 2018, kan du anmelde marken med afgrødekode 321, "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer". Hvis marken ikke ligger i Vand- og naturprojekttemaet i IMK, skal du indsende en erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32. Du finder erklæringen på Landbrugsstyrelsens hjemmeside:

[Gå til "Erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32"](#), som du finder under "Ansøgning under artikel 32".

Hvis projektet begynder efter ændringsfristen i 2018

Hvis du har marker, der efter ændringsfristen bliver inddraget i et projekt, der har til formål at gennemføre Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne, kan du ikke anmelde arealet under undtagelsen i artikel 32. Du skal i stedet anmelde arealet med den afgrødekode, der er på arealet på ændringsfristen for indsendelse af Fællesskema 2018, fx græs i omdrift.

Først når du ved, hvornår gravearbejdet begynder, skal du anmode om dispensation fra kravet om at opfylde de almindelige støttebetingelser på arealet med henvisning til artikel 32¹²¹. Dette kan fx være en mulighed, hvis gravearbejdet medfører, at arealet ændrer karakter og ikke længere overholder de almindelige støttebetingelser for grundbetaling. Projektmyndigheden eller tilsagnshaver (fx kommunen) kan indsende en dispensationsansøgning til os på dine vegne.

Du bør sende din ansøgning om dispensation så tidligt som muligt og senest 14 dage før, projektet igangsættes, hvis du vil være sikker på at få svar inden, projektet starter.

Dispensationsanmodningen skal altid indeholde følgende oplysninger:

- ansøgers navn og adresse
- CVR-nr. eller CPR-nr.
- oversigtskort over projektet og projektgrænsen
- markbloksnummer og marknummer på det areal, du søger om dispensation for

¹²⁰ [Art. 32 stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹²¹ [§ 9 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018.](#)

- start- og sluttidspunkt for den ikke-landbrugsmæssige aktivitet
- udførlig beskrivelse af den aktivitet, du søger om dispensation for samt
- vand- og naturprojektets journalnummer.

Du kan sende din dispensationsanmodning på mail til mail@lbst.dk eller som brev til: Landbrugsstyrelsen, Direkte Beta-linger, Nyropsgade 30, 1780 København V.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation inden, du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne. Hvis du er i tvivl, kan du kontakte arealtilskud@lbst.dk eller søge en dispensation via dispensationssiden på plejegræs.dk.

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

3.12.4 Skovrejsningsprojekter

Du kan få grundbetaling for arealer med skovrejsning, hvis du har et tilsagn til 20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning eller et tilsagn fra Miljøstyrelsen (tidligere Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning eller Naturstyrelsen) til skovrejsning på dit landbrugsareal¹²².

Der findes forskellige typer af skovtilsagn alt efter, hvornår de er givet, men fælles for dem alle er, at du kun kan modtage grundbetaling for det areal, du har tilplantet. Hvis du tilplanter 7 ha med skov, men kun har tilsagn til et projekt på 6 ha, kan du modtage grundbetaling for de 6 ha.

Du skal også opfylde undtagelsesbetingelserne som beskrevet i afsnit 3.12.1 "generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32".

Hvor længe kan jeg modtage grundbetaling?

Der gælder forskellige regler for, hvor længe du har ret til grundbetaling til dit skovrejsningsprojekt alt efter, hvilken type af skovrejsningsprojekt, du har tilsagn om, og hvilken forpligtigelse du er underlagt i dit skovtilsagn. Som udgangspunkt, er du berettiget til grundbetaling i den periode, hvor du er omfattet af en forpligtigelse i medfør af dit skovtilsagn.

¹²² [Artikel 32 stk. 2, litra b\), ii\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

I boksen kan du læse, hvor længe du kan modtage grundbetaling til de forskellige typer af tilsagn, og hvilken afgrødekode du skal bruge:

Type af tilsagn	Beskrivelse	Hvor længe kan jeg få grundbetaling?	Hvilken afgrødekode skal jeg vælge i fællesskemaet?
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen i 2016 og fremad	Skovtilsagnet implementerer vandrammedirektivet. Det fremgår af din aftale med Miljøstyrelsen, om det er tilfældet ¹²³ .	Ingen kendt tidsbegrænsning	578: skovrejsning – forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen i perioden 2007-2015	Arealer med tilsagn fra 2007 og 2008 i skovrejsningsområder samt skovtilsagn fra 2009 og fremad.	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate fra Miljøstyrelsen	587: privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet i 2000-2008.	Arealer med skovtilplantning med tilsagn fra Naturstyrelsen før 2007 samt tilsagn i neutralområder i 2007 og 2008	Fra tilplantning og op til 5 år efter udbetaling af 2. investeringsrate. Vær opmærksom på, at hvis du har valgt at søge indkomstkompensation fra Miljøstyrelsen, kan du ikke også modtage grundbetaling til arealet.	311: privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord
Privat skovrejsning, Tilsagnet er givet før år 2000	MVJ-tilsagn med 20-årig udtagning af agerjord og samtidig tilsagn om privat skovrejsning	5 år efter udbetaling af 2. investeringsrate. Vær opmærksom på, at hvis du har valgt at søge indkomstkompensation fra Miljøstyrelsen, kan du ikke også modtage grundbetaling til arealet.	314: 20-årig udtagning med tilsagn om skovrejsning
Offentlig skovrejsning	Tilsagnet er opdelt, så der udbetales 2 rater fra Miljøstyrelsen. Du skal have et gyldigt journalnummer fra Miljøstyrelsen	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate fra Miljøstyrelsen.	586: offentlig skovrejsning
Statslig skovrejsning	Tilsagnet er opdelt, så der udbetales 2 rater fra Naturstyrelsen. Du skal have et gyldigt journalnummer fra Naturstyrelsen.	Fra tilplantning og op til 5 år efter udbetaling af 2. investeringsrate fra Naturstyrelsen	588: statslig skovrejsning

[Læs guiden "Sådan udfylder du Tilsagn under skovordningerne"](#)

¹²³ [Bekendtgørelse 1050 af 17. august 2018](#)

Hvis du har spørgsmål til dit skovtilsagn, skal du rette henvendelse til Miljøstyrelsen.

[Miljøstyrelsen](#)

Du kan også læse vores faktaark om skov.

[Faktaark om skov](#)

4. Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?

Du kan kun modtage grundbetaling for landbrugsarealer, du driver landbrugsmæssigt¹²⁴.

Støtteberettigede landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller overholdelse af aktivitetskrav inden for de frister, der er fastsat¹²⁵. Hvis du også bruger arealet til andre aktiviteter eller formål, må landbrugsaktiviteten ikke være væsentligt hæmmet af den anden aktivitet eller det andet formål.

Varigheden, omfanget og intensiteten af den anden aktivitet er afgørende for, om den væsentligt hæmmer landbrugsaktiviteten. Det vil altid være en konkret vurdering af det specifikke areal og den landbrugsmæssige brug af det, der afgør, om dit areal er støtteberettiget.

Generelt gælder det, at i perioden 15. maj til og med 15. september (dog 1. juni til 15. september for permanent græs) skal arealet under normale vejrforhold kunne dyrkes og høstes og derved være til rådighed for landbrugsdrift. Kan du ikke opfylde dette, er arealet ikke støtteberettiget, og du skal trække arealet ud af din ansøgning for at undgå et støtte-træk.

4.1 Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning

På landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er det som udgangspunkt tilladt at anvende arealet til egne private aktiviteter, såsom:

- jagt
- ridning (så længe dette ikke omfatter permanente ridebanespring)
- trampestier

¹²⁴ [§ 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#) og [artikel 32, stk. 2, litra a\), i forordning \(EF\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹²⁵ [§ 8, stk. 2 i bekendtgørelse 291 af 20. april 2018](#)

Anvendelsen må ikke have en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Sker det, er det nødvendigt straks at udbedre skaderne og retablere plantedækket.

4.1.1 Tilladte aktiviteter i længere perioder

På landbrugsarealer (dog ikke brakarealer), som du søger grundbetaling til, er det i op til 1 år tilladt at opbevare landbrugsprodukter og jordforbedringsmidler, der har tilknytning til din drift, som fx:

- halm
- roer og kartofler
- jordforbedringsmidler, som fx gødning eller kalk.

4.1.2 Tilladte aktiviteter i kortere perioder

Du må i begrænset omfang anvende dine landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, hvis den anden aktivitet ikke væsentligt hæmmer landbrugsdriften.

Jo længere tid den anden aktivitet foregår, og jo mere intens aktiviteten er, desto mere vil landbrugsdriften blive hæmmet. Aktiviteter, der højst foregår i 14 dage inden for dyrkningsperioden, 15. maj til 15. september, vil ofte ikke hæmme landbrugsdriften, mens aktiviteter, der foregår i hele perioden, i højere grad vil hæmme landbrugsdriften. Uden for dyrkningsperioden kan arealet frit benyttes til andre aktiviteter, hvis disse ikke varigt fratager arealet dets karakter af at være et landbrugsareal.

Eksempler på aktiviteter, der som udgangspunkt ikke hæmmer landbrugsdriften væsentligt, er:

- arrangementer med landbrugsmæssig relevans, såsom dyrskuer, maskindemonstration, pløjestævner og lignende
- arrangementer uden landbrugsmæssig relevans, såsom koncerter, sportsstævner, traktortræk, agilitytræning, ridearrangementer, markeder, spejderlejre, bålpladser, udstillinger, parkeringspladser og lignende
- anlægsarbejder (arbejdsområder, arbejdskørsel, kabelnedgravning, kloakarbejde og lignende) af kortere varighed op til 14 dage
- arkæologiske forundersøgelser af kortere varighed op til 14 dage
- opbevaring af fx byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner og lignende af kortere varighed op til 14 dage
- militære øvelser på landbrugsarealer (N.B.! ikke militære øvelsesområder – se tabel på side 89 over ikke støtteberettigede arealer).

Hvis du anvender dine arealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er det vigtigt, at anvendelsen ikke har en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Hvis det alligevel sker, skal du straks sørge for at udbedre eventuelle skader.

Hvis dit areal eksproprieres varigt i ansøgningsåret og dermed ikke bliver et landbrugsareal igen, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen grundbetaling¹²⁶. Hvis du først har fået besked om ekspropriationen af arealet efter ansøgningsfristen 20. april 2018, skal du trække arealet ud af din ansøgning ved at meddele os, at arealet ikke længere er støtteberettiget.

¹²⁶ [Artikel 32, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

4.2 Ikke-støtteberettigede arealer

Arealer, hvor landbrugsaktiviteten er væsentligt hæmmet af andre aktiviteter i perioden 15. maj til 15. september eller i perioden 1. juni til 15. september for permanent græs, er ikke støtteberettigede¹²⁷. Arealerne vil typisk være hæmmet ved, at dyrkning af græs ikke kan forekomme. Dette vil fx være tilfældet ved meget hyppig slåning. I tabellen nedenfor er der givet eksempler på, hvilke arealer der som udgangspunkt ikke er støtteberettigede.

Hvis arealet ikke er væsentlig hæmmet af den anden aktivitet, og du kan dokumentere, at der er foregået en landbrugsaktivitet i perioden 15. maj til 15. september eller i perioden 1. juni til 15. september for permanent græs, kan arealet efter et konkret skøn være støtteberettiget. Dokumentation kan være:

- salg af afgrøder
- billeder af indhegning relateret til landbrugsdyr
- dokumentation, der viser en kontinuerlig landbrugsmæssig brug, eller andre former for dokumentation.

¹²⁷ [§ 8, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

Tabel: Oversigt over typisk ikke-støtteberettigede arealer

Arealtype	Beskrivelse	Hvorfor kan arealet ikke dyrkes landbrugsmæssigt?
Naturarealer	Moser, vandhuller (undtagen GLM-søer), remiser, læhegn og andre ikke dyrkbare arealer.	Kan have opvækst af træer, buske, krat og vedplanter, eller er helt eller delvist dækket af vand i lange perioder af året. Når det ikke er hensigten at høste, slå eller afgræsse arealet, kan arealet ikke defineres som agerjord, fordi det ikke dyrkes med henblik på produktion. Arealet er derved ikke et landbrugsareal.
Golfbane	Alle golfbanens arealer inden for "out of bounds". Typisk green, fairway, rough og heavy rough. Hertil driving range, putting greens og indspilsgreens.	Slåningen af græsset sker af hensyn til golfspillet, og arealet har permanente installationer (tee, hul, bunker), græsset dyrkes med specialblanding af langsomt voksende græs. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Lufthavn	Start og –landingsbaner med græs (omfatter ikke sikkerhedszoner omkring landingsbanerne)	Af hensyn til flyene er arealet slået og tromlet plant, og arealet har ofte installationer i form af start- og landingslys langs arealet. Banen kan normalt sidestilles med befæstet vej. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Militære øvelsesområder	Skydebaner, feltskydebaner, skydeter-ræn (skydebane, skydeområde, nedslagsområde og målområde), øvelsesareal med intensiv aktivitet – fx kørsel med bæltekøretøjer.	Arealerne er kendetegnet ved hyppig ikke-landbrugsmæssig aktivitet. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Arbejdsarealer i skov	Fungerer primært som arbejdsareal i forbindelse med skovdriften.	Landbrugsaktiviteten er væsentlig hæmmet af skovdriften. ¹²⁸
Idrætsanlæg inkl. motorcrossbaner, ridbaner og skydebaner	Sportsanvendelse. Græsset holdes i perioden 15. maj til 15. september kort med henblik på at kunne udøve sportsaktiviteten.	Slåningen af græsset sker af hensyn til sportsanvendelsen. Arealet har ofte permanente installationer (lys, sprinkler, højtalere, tv-tårne, pointtavler), og græsset kan være afstribt eller omkranset af tribuner. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Offentlige parker, private haver og fællesarealer omkring bygninger	Parker i form af store havelignende arealer med offentlig adgang til brug for rekreative formål. Private haver og fællesarealer anvendt til rekreativt formål for boligejere og beliggende i umiddelbar tilknytning til bebyggelse.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk, og for at folk kan færdes på arealet. Arealet er ikke indrettet til produktionsmæssig udnyttelse og har typisk permanente stisystemer, bænke, skraldespande og er omkranset af hegn eller hæk. Der kræves evt. betaling for entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs. Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk og af hensyn til, at beboerne kan færdes på arealet. Arealet ligger ofte i umiddelbar tilknytning til bebyggelse og er ofte tydeligt adskilt fra omkringliggende arealer med hæk eller hegn og indeholder ofte permanente installationer som gynger, sandkasse eller fliser eller fungerer som urtehave. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Dyrehaver/dyreparkeer	Store haver med offentlig adgang. Arealet er ofte omkranset af hegn eller hæk, og dyrene kan være indhegnet.	Afgræsning foregår med atypiske landbrugsdyr (ikke øremærkede) eller vilde dyr. Der kræves evt. entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Græsarealer med solceller	Permanente installationer med solceller	Solceller kan sidestilles med bygninger. Installationerne er permanente.

¹²⁸ [§ 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

4.3 Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede

Hvis dit areal under normale vejforhold er så vandlidende eller så vanskeligt at dyrke, at du er forhindret i at opfylde aktivitetskravet om dyrkning/slåning/afgræsning i perioden 15. maj til 15. september eller 1. juni til 15. september for arealer med permanent græs, betragter vi den del af arealet som et naturareal¹²⁹.

Er dit landbrugsareal vandlidende som følge af et projekt, har du dog mulighed for at søge om støtte under undtagelsen i artikel 32 – se betingelserne herfor i afsnit 3.12.

4.4 Veje og kørespor

Arbejdsveje, køreveje og markveje skal være en del af landbrugsarealet for at være støtteberettigede¹³⁰.

Ubefæstede veje, som udelukkende fører fra én mark til en anden mark, er støtteberettigede, hvis vejen er en del af den omkringliggende mark, og der foregår en landbrugsaktivitet. Det gælder også, hvis vejen fører til en mark, som ikke er din egen mark.

Hvis du benytter et plejespor (sprøjtespor), når du kører til en anden mark, er arealet støtteberettiget, også selv om sporet er ekstra opkørt, fx fordi det oftest er der, hvor du kører ind og ud af marken. Der skal dog altid være en årlig landbrugsaktivitet på arealet.

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

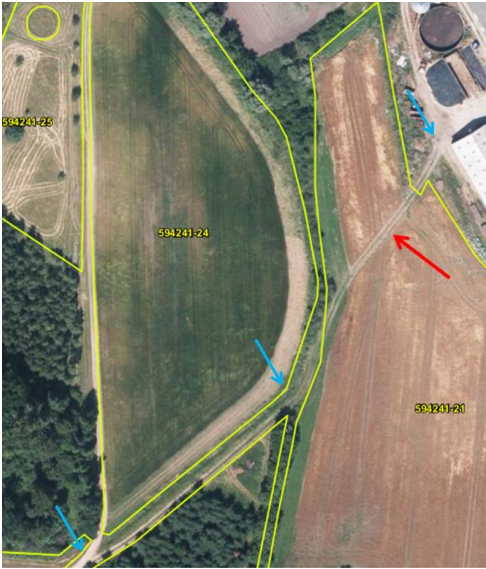
- Er vejen belagt med grus, sten eller andet hårdt materiale?
- Går vejen mellem 2 andre veje, mellem bygninger eller mellem anden vej og bygninger?
 - Det er uden betydning for støtteberettigelsen, om arealet pløjes op og tilsås med en afgrøde sammen med resten af marken.
- Giver vejen udelukkende adgang til vindmøller eller andre tekniske installationer?
- Giver vejen adgang til andre arealer, som ikke er landbrugsarealer, fx skovarealer, og er vejen samtidig ikke en del af den omkringliggende mark?
- Er vejen adskilt fra den omkringliggende mark, fx med smalle udyrkede striber, forhøjninger, jordvolde, træer, buske, grøfter eller hegn?

Eksempel på en ikke-støtteberettiget markvej

I eksemplet ses en markvej, som ikke er støtteberettiget (ved den røde pil). Årsagen er, at vejen går fra bygninger i nord-øst til en vej i sydvest (langs de blå pile). Det er uden betydning for støtteberettigelsen, om arealet pløjes op og tilsås med en afgrøde sammen med resten af marken.

¹²⁹ [§ 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹³⁰ [Afsnit 2.3 i LPIS Guidance](#)

Særlige regler for planteskolearealer på åbent land og visse permanente afgrøder herunder lavskov

Du må gerne have arbejdsarealer i form af kørespor og gange på arealer med:

- planteskolekulturer på åbent land
- frugttræer og –buske
- lavskov
- vin
- humle
- asparges
- rabarber.

Arbejdsarealer i form af kørespor og gange må ikke udgøre mere end 20 % af arealet¹³¹. Du må dog ikke inkludere din kørevej, arbejdsvej eller markvej i din markindtegnning, hvis du ud fra punkt 1 eller 2 nedenfor vurderer, at den ikke er støtteberettiget.

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

1. Er vejen belagt med grus, sten, asfalt eller andet hårdt materiale?
2. Er hovedformålet med arbejdsvejen, kørevejen eller markvejen transport til andre arealer?

I andre tilfælde er køresporet støtteberettiget.

Trampestier

Trampestier over dyrkede marker er tilladt. Stierne må ikke hindre normal drift af marken, heller ikke på den del af marken, som udgør stien.

Stien skal have samme plantedække som resten af marken. Derfor må du ikke foretage en egentlig etablering af stierne, fx tilføre grus eller flis.

Stien må ikke afskærmes eller hegnes fra den øvrige del af marken, og der må ikke opsættes bænke, skraldespande og lignende. Du må gerne afmærke stien i begge ender af marken, og der kan opsættes en stente eller låge.

¹³¹ [§ 21, stk. 3, sidste pkt., i bekendtgørelse 291 af 20. april 2018](#)

Du kan placere trampestien i kanten af marken, langs skel eller tværs over marken.

5. Markblokke og markkort

5.1 Du skal indtegne og anmelde dine marker

Du skal hvert år indtegne og anmelde alle dine landbrugsarealer på markkort, hvis du søger om grundbetaling eller andre arealbaserede støtteordninger eller er økologisk landbruger med autorisation¹³².

Du kan kun søge støtte ved at indtegne dine marker i Internet Markkort (IMK) og overføre arealet til fællesskemaet. Det er vigtigt, at du indtegner og anmelder alle landbrugsarealer senest ved ændringsfristen, 15. maj 2018. Det er vigtigt for, at vi kan medregne markerne i din støtteberegning eller beregningen af, om du overholder de grønne krav.

Vær opmærksom på de særlige regler, der gælder for indtegnning over arealer registreret med "Fradrag grundbetaling". Læs mere i afsnit 5.1.2 "Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"", eller kig i brugerguiden.

Hvis der er tale om en markblok af en anden type end Permanent græs, skal du tegne alle ikke-støtteberettigede arealer over 100 m² ud af marken, hvis de er en del af det støtteberettigede areal i markblokken. Du kan finde markblokkens type i IMK. Læs hvordan i Brugerguide til Internet Markkort 2018.

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

Markblokke med typen Permanent græs (PGR) har en støtteprocent. I disse markblokke tegner du kun uden om nogle af de ikke-støtteberettigede arealer, når du indtegner din mark. Se hvilke i afsnit 5.4.2 "Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?"¹³³.

Der er særregler for indtegnning og anmeldelse af visse typer tilsagn. Disse er beskrevet i brugerguides¹³⁴.

¹³² [§ 8, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#) og [Artikel 14 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹³³ [§ 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹³⁴ [§ 10 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#) og [artikel 5, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Vi anbefaler desuden, at du læser "Brugerguide til Internet Markkort 2018" i forbindelse med indtegning af marker mv.

5.1.1 Du skal indtegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften

Du skal indtegne alle landbrugsarealer, du råder over på bedriften, nøjagtigt og give dem marknumre og afgrødeko-der¹³⁵. Det gælder både ejede og forpagtede arealer. Det er vigtigt, da alle dine landbrugsarealer skal indgå i beregnin-gen af, om du overholder de grønne krav.

Du skal også indtegne landbrugsarealer, du ikke søger støtte for. Landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugs-mæssigt, og hvor du udfører landbrugsaktiviteter eller overholder aktivitetskrav.

På markkortet skal du indtegne alle bedriftens arealer som marker. Du skal ikke indtegne:

- arealer, der ikke er landbrugsarealer (fx bygninger, haver og hegn)
- natur- og skovarealer, som du ikke får støtte for, eller som ikke er omfattet af et flerårigt tilsagn om tilskud
- arealer med lavskov, som ikke lever op reglerne om plantesammensætning. Læs mere i Vejledning om grund-betaling, afsnit 3.7.1 "Støttebetingelser for lavskov".

Landbrugsarealer, som du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke

Har du græsarealer på over 100 m², hvor du ikke kan overholde aktivitetskravet eller er i tvivl, om du kan overholde akti-vitetskravet, skal du indtegne græsarealerne som særskilte marker, hvor du ikke søger grundbetaling. Det kan fx være områder, hvor du ikke kan komme med slåmaskinen eller få kvæget til at afgræsse. Det samme gælder, hvis der på dyr-kede arealer er områder over 100 m², som du alligevel ikke kan dyrke.

Du behøver dog ikke oprette en særskilt mark, hvis du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke området, og det allerede er fuldt dækket af "Fradrag grundbetaling".

Indtegning af marker på fælles græsningsarealer

Hvis du har fælles græsningsarealer, skal du indtegne et areal, som svarer til størrelsen på det areal, du har rådighed over eller tilsagn for¹³⁶. Du kan ikke indtegne hele markblokken, da der så vil opstå overlap med andre ansøgers mar-ker.

5.1.2 Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"

Du har mulighed for at indtegne din mark hen over korttemaet "Fradrag grundbetaling", hvis du vil søge grundbetaling til de dele af marken, som ikke er dækket af dette korttema¹³⁷. Arealet med "Fradrag grundbetaling" vil automatisk blive fratrukket i arealet til grundbetaling i fællesskemaet, da du ikke kan modtage grundbetaling til et areal med "Fradrag grundbetaling".

Søger du om støtte under ordningen Økologisk Arealtilskud, vil arealer med "Fradrag grundbetaling" også automatisk blive fratrukket i fællesskemaet. Vil du søge om støtte under ordningen Økologisk Arealtilskud til arealer med "Fradrag

¹³⁵ §§ 7-9, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 og Artikel 14 - 17 i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 og

¹³⁶ § 10, stk. 7 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 og artikel 29, stk. 1, i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹³⁷ § 10 i bekendtgørelse 1697 af 15. december 2017

grundbetaling", skal du følge vejledningen i brugerguiden til Internet Markkort 2018. Her beskriver vi, hvordan du skal gøre, alt efter om arealet er støtteberettiget til grundbetaling i indeværende ansøgningsår eller ej.

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

Hvis du indtegner din mark hen over "Fradrag grundbetaling", er det vigtigt, at du sikrer, at fradraget er korrekt. Er der fejl i "Fradrag grundbetaling", skal du indsende et forslag om ændring af markblokken, da du ellers ikke vil få grundbetaling for arealet. Læs mere i afsnit 5.3.1 "Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke".

5.1.3 Overlap mellem marker

Da det indtegnede areal skal være lig det ansøgte areal, må der ikke være overlap mellem marker. Har du overlap med andre ansøgers indsendte marker, sker der følgende i IMK:

Overlap mindre end 100 m²

Overlap mindre end 100 m² klippes automatisk væk, når at du indtegner eller redigerer dine marker i IMK. Du vil ikke få besked om dette.

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m²

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m² klippes automatisk væk, når du indtegner eller redigerer dine marker i IMK. Du får besked om, hvor stort et areal der er klippet væk.

Overlap større end 1.000 m²

Du kan godt indsende dit markkort og fællesskema, hvis der er overlap større end 1.000 m². Du får en advarsel om eventuelt overlap i skemakontrollen, og den anden landbruger får et brev om det. Da vi ikke kan udbetale støtte for samme areal til to ansøgere, skal du selv afklare overlap over 1.000 m² med den anden landbruger.

I har begge mulighed for at rette overlap mellem marker frem til ændringsfristen. Hvis du ikke retter overlap inden denne frist, betragter vi det som en overanmeldelse¹³⁸.

5.2 Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?

En markblok er defineret som et geografisk sammenhængende område med permanente fysiske ydre grænser og kan indeholde én eller flere marker¹³⁹. De gule grænser på markkortet i IMK viser de nyeste opdateringer til markblokkene.

Se, hvilke markblokke der er relevante for indeværende ansøgningsår, i brugerguiden til Internet Markkort 2018.

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

Markblokgrænserne ligger for det meste langs permanente skel, som fx veje, vandløb, levende hegn og lignende. Dog kan der være andre forhold, som gør, at markblokgrænserne ikke følger disse permanente skel. Det kan fx være forskellige typer tilsagn og forskellige støtteprocenter på permanent græs.

¹³⁸ [§ 10 i bekendtgørelse 291 af 20. april 2018](#)

¹³⁹ [Artikel 5 i forordning 640/2015 af 11. marts 2014 og § 2, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017.](#)

Grænser mellem permanent græs og andre afgrøder definerer vi som en permanent fysisk grænse. Arealer med 2 m-bræmmer og markbræmmer op ad arealer i omdrift er undtaget fra denne regel, da disse arealer defineres som omdriftsarealer. Permanente afgrødeskel betragter vi også som en permanent fysisk grænse, hvis de kan ses på de seneste 2 års luftfoto.

Bemærk, at markblokgrænser kun kan følge naboskel, hvis der ses et skel flere år i træk på kortet. Det betyder, at flere landbrugere kan have marker i samme markblok¹⁴⁰.

Da vi har fysiske markblokke, der følger permanente skel, retter vi ikke markblokke til efter matrikelgrænserne. I mange tilfælde er der ikke længere skel i landskabet ved matrikelgrænserne.

Vi bruger bl.a. markblokkene til at sikre, at der kun søges støtte til støtteberettigede arealer. Det er samlet set din indtegning af marker og informationerne, du giver i dit fællesskema, der danner grundlag for vores administrative kontrol og en eventuel kontrol på stedet. Ved disse to typer kontrol tager vi hensyn til de ændringer af markindtegninger og forslag om markblokændringer, som vi har modtaget inden ændringsfristen 15. maj 2018¹⁴¹.

5.2.1 Opdatering af markblokke

Vi har pligt til løbende at opdatere markblokregisteret, så der kun er støtteberettigede elementer i markblokkene og ikke findes støtteberettigede arealer uden for markblokkene. Opdateringen gælder alle relevante oplysninger i tilknytning til markblokkene, også de oplysninger som har betydning for det støtteberettigede areal.

Hvis vi i ansøgningsperioden finder fejl i en markblok, har vi pligt til at rette den¹⁴². Vedligeholdelsen af markbloktemaet sker hele året, men vi bestræber os på at rette flest mulige markblokke uden for ansøgningsperioden. Når vi retter i markblokke i ansøgningsperioden, er det blandt andet fordi, du som ansøger har pligt til at indberette fejl i markblokkene. Desuden kan vi finde forhold, der er ændret, fx på baggrund af et nyt luftfoto, som betyder, at vi er forpligtede til at foretage ændringer i ansøgningsperioden.

Du kan til enhver tid se de opdaterede markblokke i IMK. Korttemaet hedder "Markblokke (gældende)".

I brugerguiden til Internet Markkort 2018 kan du se en uddybende beskrivelse af, hvilke oplysninger der er registreret for markblokke, og hvilke markblokke der er relevante for indeværende ansøgningsår.

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

5.2.2 Markblokke med reduceret støtteberettiget areal

Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK)

Arealer, som er registreret uden støtteberettiget areal, er:

- arealer uden for markblok
- markblokke registreret med en støtteprocent 0 (kun markblokke med typen PGR (Permanent græs))
- markblokke registreret med et taraareal (kun markblokke som ikke har typen PGR (Permanent græs))
- arealer med "Fradrag grundbetaling".

¹⁴⁰ [§ 2, stk. 1, nr. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁴¹ [§ 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁴² [Artikel 17, stk. 4 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#) og [artikel 5, stk. 2 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Se mere om de enkelte typer arealer nedenfor. Arealer uden for markblok er dog ikke specifikt beskrevet.

"Fradrag grundbetaling"

Der kan være indtegnet ikke-støtteberettigede arealer (fradrag) i markblokkene, som ikke kan ses i korttemaet "Markblokke (gældende)". Du kan i stedet se disse fradrag via et separat korttema – "Fradrag grundbetaling". Markblokkens grænser og yderligere informationer giver derfor ikke nødvendigvis det fulde billede af, hvilke arealer der er støtteberettigede i markblokken.

De indtegnede fradrag er ikke støtteberettigede under grundbetalingen og som udgangspunkt heller ikke til økologisk arealtilskud, men kan være støtteberettigede under andre ordninger. For økologisk arealtilskud kan der i få tilfælde udbetales støtte for indtegnede fradrag. Læs mere om dette i "Vejledning om økologisk arealtilskud 2018".

[Vejledning om Økologisk Arealtilskud 2018](#)

Fradragene kan af forskellige årsager ikke klippes direkte ud af markblokken, fx fordi arealet er støtteberettiget under en miljøordning. Har du tilsagn på et areal, hvor der er et "Fradrag grundbetaling", kan du derfor stadig få udbetalt dit tilsagn, hvis det overholder støttebetingelserne.

Du kan se fradragene i korttemaet "Fradrag grundbetaling" i gruppen "Grundbetaling, MFO og grønne krav". Læs mere om indtegning af marker hen over "Fradrag grundbetaling" i afsnit 5.1.2 "Indtegning af marker over korttemaet Fradrag grundbetaling" og i "Brugerguide til Internet Markkort 2018".

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

Markblokken med taraareal – markblokken er ikke støtteberettiget til grundbetaling

Er der på markblokken angivet et taraareal, betyder det, at:

- hele arealet ikke er støtteberettiget til grundbetaling eller Økologisk Arealtilskud, eller
- hele arealet ikke tidligere har været anmeldt eller ansøgt i sidste år.

Du kan derfor ikke søge grundbetaling og i hovedparten af tilfældene heller ikke Økologisk Arealtilskud til markblokke med taraarealer. De kan dog være støtteberettigede under andre ordninger. Der kan kun være angivet et taraareal på markblokke, som ikke har typen permanent græs (PGR).

Markblokke med typen permanent græs (PGR) har en støtteprocent

Markblokke med typen permanent græs (PGR) har en støtteprocent¹⁴³. Markblokkens støtteprocent angiver, hvor stor en procentdel af arealet, du kan få grundbetaling til.

Læs mere i afsnit 5.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs", afsnit 5.4.2 "Hvordan indtegner du marker, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og afsnit 5.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

Fejl i det støtteberettigede areal

Du skal indsende et forslag om ændring af markblokke, hvis du mener, der er en fejl i støtteprocenten, et fradrag eller et taraareal. Det kan fx være, hvis et vådt område i marken er blevet drænet. Læs mere i afsnit 5.3.1 "Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke".

¹⁴³ [§ 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

5.2.3 Beregning af markblokkens støtteberettigede areal

Vi beregner markblokkens støtteberettigede areal under grundbetalingen sådan¹⁴⁴:

Markblokke som ikke er typen permanent græs (PGR):

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

[Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag grundbetaling] – [evt. taraarealer]

Der kan være få tilfælde, hvor der både er fradrag grundbetaling og et taraareal i samme markblok. Det støtteberettigede areal kan dog i de tilfælde aldrig blive mindre end 0 ha.

Eksempler på markblokke uden støtteberettiget areal, som følge af et taraareal

	Eksempel 1	Eksempel 2
Bruttoareal:	10 ha	10 ha
Fradrag grundbetaling:	0 ha	2 ha
Taraareal:	10 ha	10 ha
Støtteberettiget areal, grundbetaling:	0 ha	0 ha

Markblokke med typen permanent græs (PGR):

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

([Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag grundbetaling]) x markblokkens støtteprocent

Se eksempler på beregning i markblokke med typen permanent græs (PGR) i afsnit 5.4.2 "Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?".

5.3 Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag i grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder

Du er forpligtet til at indberette alle ændringer i de markblokke, du har anmeldt marker i, herunder ændringer til:

- markblokgrænser
- markblokkens støtteberettigede areal, dvs. taraareal eller markblokkens støtteprocent
- fradrag grundbetaling
- GLM søer
- GLM fortidsminder
- støtteberettigede arealer uden for markblok.

Dette gælder også de ændringer, som ikke ses på nyeste luftfoto i IMK¹⁴⁵.

Der er enkelte tilfælde, hvor du ikke skal indsende et ændringsforslag, fx hvis du har naturarealer, der ikke afgræsses eller udnyttes landbrugsmæssigt og ikke er berettiget til nogen form for støtte.

Inden du indtegner dine marker, skal du derfor forholde dig til følgende, i hver markblok du har marker i:

¹⁴⁴ [§ 3, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#) og [artikel 9, i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹⁴⁵ [§§ 4, 5 og 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

- Grænser på markblokken og korttemaet "Fradrag grundbetaling"
 - Er der ikke-støtteberettigede arealer, som skal tages ud af markblok? Fx en have, en ridebane, en bygning, nyplantede juletræer eller andre elementer, som betyder, at du ikke kan udnytte et areal landbrugs mæssigt.
 - Er grænserne omkring arealer i korttemaet "Fradrag grundbetaling" korrekte?
 - Er alt støtteberettiget areal taget med i en markblok?
- Det støtteberettigede areal i markblokken
 - Har markblokken et taraareal, dvs. er markblokken registreret med et støtteberettiget areal på nul ha, og ønsker du at søge støtte til arealet?
 - Er den fastsatte støtteprocent på en markblok med typen permanent græs (PGR) korrekt, fx en støtteprocent på 80, som burde have været 100? Det kan skyldes ændrede forhold på arealet.
- Er alle GLM søer og GLM fortidsminder indtegnet korrekt på korttemaerne "GLM søer" og "GLM fortidsminder"?

Hvis der er fejl i et eller flere af disse arealer, skal du indsende et forslag om ændring af dine markblokke. Det er ikke nok, at du indtegner din mark korrekt.

Hvis du har et areal med permanent græs, som ligger i en markblok sammen med agerjord, kan du indsende et forslag om ændring af markblokken, hvor du beder om at få markblokken opdelt i to eller flere markblokke. På den måde kan du få fordel af markblokkens støtteprocent på arealet med permanent græs. Der kan dog være tilfælde, hvor vi på grund af manglende skel ikke kan opfylde dit ønske om opdeling af markblokken.

Hvis vi ikke accepterer dit ændringsforslag, får du direkte besked. Accepterer vi dit ændringsforslaget, får du en besked om det i Tast selv-service. Du kan desuden altid se de opdaterede markblokke i IMK. Læs mere om, hvordan du får besked, i Brugerguide til Internet Markkort 2018.

[Brugerguide til Internet Markkort 2018](#)

5.3.1 Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke

Du skal indsende ændringsforslag elektronisk via IMK. Vi anbefaler, at du tidligst muligt gennemgår nyeste luftfoto og alle de markblokke, hvor du har marker, og indsender ændringsforslag, hvor det er nødvendigt. Se, hvordan du gør, i brugerguiden for Internet Markkort.

De nye luftfotos kan ses i IMK fra et tidspunkt i efteråret. Der kommer en nyhed ud, når de nye luftfotos er tilgængelige.

Du kan løbende sende forslag om ændringer i markblokke via IMK. Hvis udvidelser af det støtteberettigede areal skal gælde for ansøgningsåret 2018, skal du senest sende ændringsforslaget ved ændringsfristen 15. maj 2018¹⁴⁶.

Hvis de ændringer, du foreslår, ikke kan ses på det senest tilgængelige luftfoto, skal du skrive en kort bemærkning om, hvad der er ændret, og hvilken dato og år ændringen er sket.

5.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs

For markblokke af typen permanent græs (PGR), angiver markblokkens støtteprocent den maksimale andel af markblokken, som er støtteberettiget under grundbetaling. Markblokkens støtteprocent kan være 100 %, 80 %, 60 % eller 0 %. Markblokkens støtteprocent indgår dermed som en del af beregningen af det areal, du kan få grundbetaling for¹⁴⁷.

¹⁴⁶ [§ 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁴⁷ [§ 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

Det betyder, at du i disse markblokke ikke behøver at tegne uden om små områder, der ikke er støtteberettigede. Læs mere om, hvilke arealer du kan inkludere i din markindtegning i afsnit 5.4.2 "Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og i afsnit 3.3 "Støttebetingelser for arealer med græs".

5.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent

Markblokkens støtteprocent og den udbetalte støtte under grundbetalingen fordeler sig på følgende måde¹⁴⁸:

Markblokkens støtteprocent under grundbetalingen				
	100 %	80 %	60 %	0 %
Procent af markblokkens areal, som er spredte træer, buske, andre vedplanter, som lyng og mos, lav eller små vådområder mindre end 500 m ² . Markblokkens areal er først fratrukket områder med "Fradrag grundbetaling"	Mellem 0% og 10%	Fra og med 10% og op til 30%	Fra og med 30% og op til 50%	Mere end 50% og op til 100%
Udbetaling af støtte under grundbetaling	100%, dvs. hele markens areal	80% af hele markens areal	60% af hele markens areal	Ingen udbetaling på hele marken

Markblokkens støtteprocent beregnes ved at trække ikke-støtteberettigede områder på mindre end 500 m² med grupper af træer, krat, andre vedplanter, som lyng og mos, lav eller vand mm., fra arealet i markblokken. Det er dog kun den del af arealet, som ikke indgår i korttemaet "Fradrag grundbetaling", der ligger til grund for beregningen af støtteprocenten.

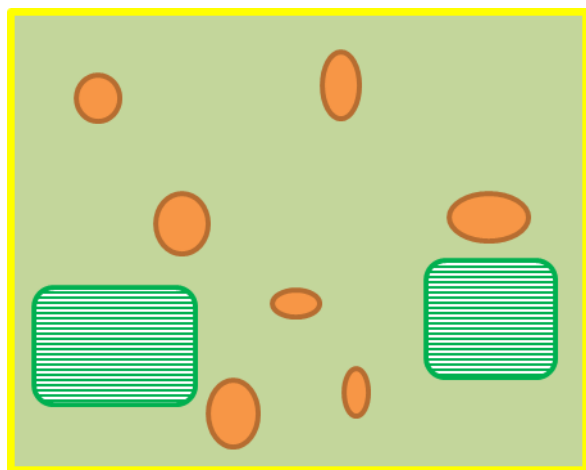
Eventuelle områder med "Fradrag grundbetaling" har altså kun virkning for den mark, de findes på, mens støtteprocenten gælder alle marker i markblokken.

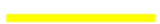

Eksempel på, hvilket areal støtteprocenten beregnes på baggrund af:

Areal i markblok	10,00 ha
Arealer med "Fradrag grundbetaling" i alt i markblokken	2,00 ha
Areal, der skal beregnes støtteprocent ud fra (arealer i markblok – "Fradrag grundbetaling")	8,00 ha
Spredte ikke-støtteberettigede områder under 500 m ²	2,00 ha
Støtteberettiget areal, som danner baggrund for beregning af støtteprocent (8 ha – 2 ha = 6 ha dvs. 75 % af de 8 ha)	6,00 ha
Støtteprocent (75 % er støtteberettiget, dvs. det ligger i intervallet 70 – 90 %)	80 %
Støtteberettiget areal i markblokken (80 % af 8 ha)	6,40 ha

Her er en skematisk tegning af det areal, som er grundlaget for den fastsatte støtteprocent:

¹⁴⁸ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 og Artikel 10, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014, afsnit 2.6.2 i [LPIS Guidance](#)

	Forklaring
	Gult: Markblokkens grænse
	Grønt: "Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, dvs. især områder større end 500 m ² og mindre områder i kanten af markblokken med træer, krat, vand m.m. samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte.
	Orange: Områder under 500 m ² primært med træer, krat, andre vedplanter, som lyng og mos, lav vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.

5.4.2 Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?

Når du indtegner din mark, skal du tegne uden om de ikke-støtteberettigede arealer over 500 m² som ikke er dækket af et "Fradrag grundbetaling"¹⁴⁹. Ikke-støtteberettigede arealer, som er dækket af et "Fradrag grundbetaling", skal du indtegne efter de regler, der er beskrevet i afsnittet: 5.1.2 Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling".

Arealer, som ligger i kanten af markblokken, kan ikke indgå i støtteprocenten. I stedet tager vi dem ud af markblokken eller tegner dem ind i korttemaet "Fradrag grundbetaling". Se mere om dette i afsnit 5.1.2, "Indtegnning af marker over korttemaet Fradrag grundbetalingen" og afsnit 5.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

Eksempel på arealer, som ligger i kanten af markblokken

Eksempel 1: Træer og buske i kanten af markblokken (ved de røde pile). Da arealet er støtteberettiget til tilsagn, så er arealet tegnet ind i "Fradrag grundbetaling". Arealet kan aldrig indgå i markblokkens støtteprocent.

Eksempel 1

Eksempel 2

¹⁴⁹ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 og Afsnit 2.6.2 i [LPIS Guidance](#)

Eksempel 2: Træer og buske i kanten af markblokken (ved de røde pile). Arealet er hverken støtteberettiget til grundbetaling eller tilsagn. Det kan ikke indgå i markblokkens støtteprocent. Du skal derfor sende et ændringsforslag, for at få det taget ud af markblokken.

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

Mindre ikke-støtteberettigede områder under 500 m² med spredte træer og buske, grupper af træer, andre vedplanter, som lyng og mos, lav og små vådområder, grøfter og læhegn¹⁵⁰.

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark, hvis du har tilsagn, men som ikke indgår i markblokkens støtteprocent:

Arealer, der ikke er støtteberettigede til grundbetaling, som er over 500 m², samt arealer, der ikke er støtteberettigede under grundbetaling, som ligger i forbindelse med markblokgrænsen, hvis de opfylder tilsagnsbetingelserne.

Hvis du vil søge grundbetaling til hele marken, skal du dog sikre, at der er et "Fradrag grundbetaling" for de arealer på over 500 m², som ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, og at det ligger korrekt.

[Gå til guiden "Indtegning af marker med miljø- og økologitilsagn"](#)

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark, men som godt må indgå i markblokkens støtteprocent:

Arealer over 100 m², hvor det er muligt at overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke overholder aktivitetskravet. Det kan fx være områder med brændenælder eller lysesiv, som ikke bliver afgræsset eller slået. Du skal for disse arealer oprette en separat mark til arealet, som du ikke søger grundbetaling til.

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

Arealer anvendt til andre aktiviteter end landbrug, fx veje (herunder markveje), bygninger, køkkenhaver, opbevaring og ikke-støtteberettigede rekreative arealer, som aldrig er støtteberettigede under grundbetalingen. Dette gælder uanset arealets størrelse¹⁵¹.

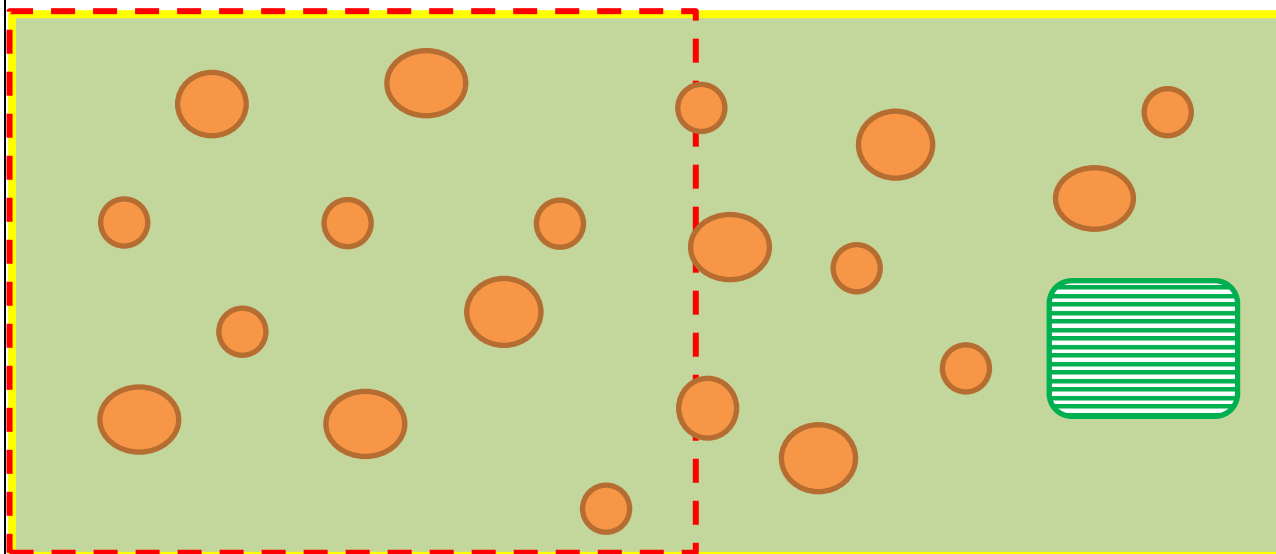
Er der fejl i støtteprocenten, skal du sende et forslag om ændring af markblokken og støtteprocenten. Se afsnit 5.3 Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder".

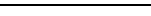

¹⁵⁰ [§ 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁵¹ [Afsnit 2.3 i LPIS Guidance](#)

Eksempler på beregning af et støtteberettiget areal

Eksempel 1: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark uden "Fradrag grundbetaling"

	Markblokkens grænse	Markblokkens areal er 10,00 ha
	Markens grænse	Marken er 5,00 ha
	Fradrag grundbetaling. Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettiget under grundbetaling, dvs. især områder større end 500 m ² , mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte. Fradragene er tegnet ind i markkortet under korttemaet "Fradrag grundbetaling".	I markblokken men uden for marken: 2,00 ha På marken: 0,00 ha
	Områder under 500 m ² primært med træer, krat, mos, lyng, lav, vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.	80 % Mellem 1 ha og 3 ha spredte ikke støtteberettigede arealer i markblokken

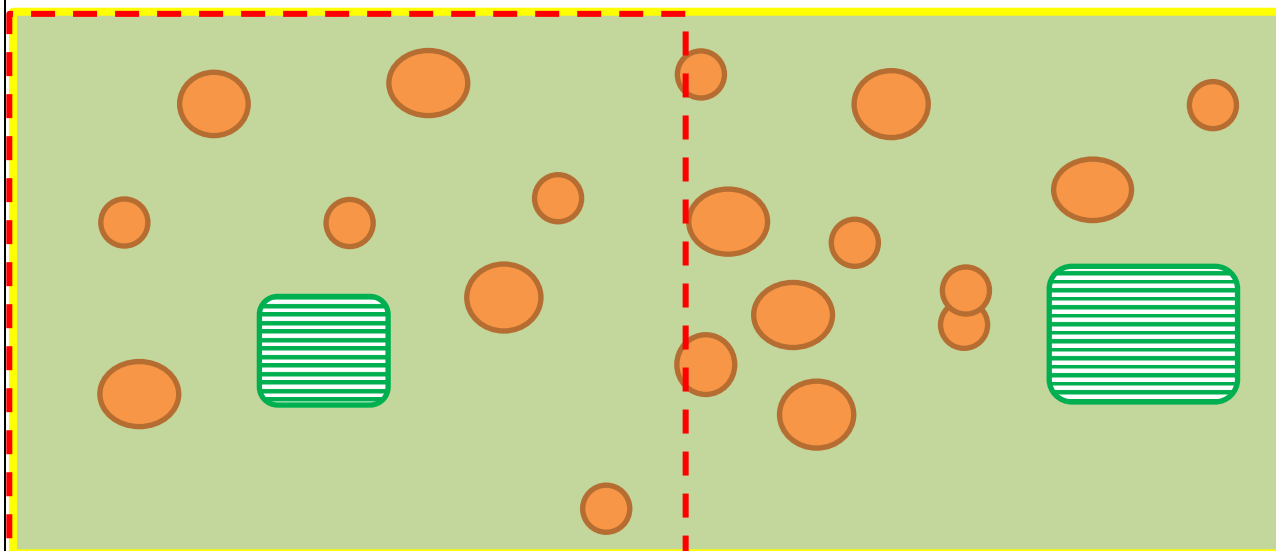
I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og et "Fradrag grundbetaling" på 2,00 ha. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha, hvor der ikke er "Fradrag grundbetaling" på.

Markblokkens støtteberettigede areal = (10,00 ha – 2,00 ha) × 80 % = 6,40 ha.

Markens støtteberettigede areal = 5,00 ha × 80 % = 4,00 ha.

Da markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 4,00 ha. De 4,00 ha bliver overført til fællesskemaet som det ansøgte areal under grundbetalingen.

Eksempel 2: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark med "Fradrag grundbetaling".

	Markblokkens grænse	Markblokkens areal er 10,00 ha
	Markens grænse	Marken er 5,00 ha
	"Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, dvs. især områder større end 500 m ² , mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte.	I markblokken men uden for marken: 2,00 ha På marken: 1,00 ha
	Områder under 500 m ² primært med træer, krat, mos, lyng, lav, vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.	80 % Mellem 1 ha og 3 ha spredte ikke-støtteberettigede arealer i markblokken

I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og to "Fradrag grundbetaling" på henholdsvis 1,00 ha og 2,00 ha, hvoraf kun 1 ha ligger på arealet, hvor der indtegnet en mark. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha.

Markblokkens støtteberettigede areal = (10,00 ha – 3,00 ha) × 80 % = 5,60 ha.

Markens støtteberettigede areal = (5,00 ha – 1,00 ha) × 80 % = 3,20 ha.

På grund af et fradrag på over 500 m², og fordi markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 3,20 ha. De 3,20 ha bliver overført som det ansøgte areal under grundbetalingen.

5.5 Arealer med grundbetaling under artikel 32

Selv om markblokken ikke har et støtteberettiget areal – dvs. har en støtteprocent på 0 eller et tarareal – eller et "Fradrag grundbetaling", så kan du godt i visse tilfælde få udbetalt grundbetaling under artikel 32 til hele arealet¹⁵². Det er beskrevet nærmere i guiden: "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

¹⁵² [Artikel 32, stk. 2, litra b i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Læs desuden mere om mulighederne for støtte under artikel 32 i afsnit 3.12 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32-undtagelsen)".

6. Udbetaling af direkte arealstøtte

Du modtager din udbetaling af grundbetaling, grøn støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte i perioden 1. december 2018 til 30. juni 2019¹⁵³.

Vi beregner grundbetalingen og den grønne støtte på grundlag af gennemsnitsværdien af de betalingsrettigheder, du har anmeldt sammen med det støtteberettigede areal i fællesskemaet. Vi beregner støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte som et fast tillæg pr. støtteberettiget ha.

Betalingsrettighedernes værdi er fastsat i euro, og grundbetalingen bliver beregnet i euro¹⁵⁴. Ved udbetaling bliver det samlede støttebeløb omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret¹⁵⁵. Det udbetalte støttebeløb vil derfor variere fra ansøgningsår til ansøgningsår.

6.1 Udbetaling af støtten

Vi udbetaler den direkte arealstøtte til den, der indsender fællesskemaet, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret, medmindre vi har noteret transport i støtten¹⁵⁶.

Hvis der ikke er foretaget transport i støtten, bliver den udbetalt til den konto, der er registreret som ansøgerens NemKonto¹⁵⁷.

Du kan i dit pengeinstitut eller via netbank indberette og ændre den konto, som skal være NemKonto. Søger du om støtte på dit CPR-nr., kan du også bruge nemkonto.dk, hvor du logger på med NemID.

¹⁵³ [Artikel 75, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

¹⁵⁴ [Artikel 105, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

¹⁵⁵ [Artikel 106, stk. 3, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

¹⁵⁶ [§ 7, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹⁵⁷ [§§ 1, og 7, i bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006](#) og [§ 1, i lovbekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007](#)

Vær særlig opmærksom på at ændre din NemKonto, hvis du skifter pengeinstitut eller danner et selskab med nyt CVR-nr. og opretter en ny konto.

[Gå til nemkonto.dk](http://nemkonto.dk)

6.1.1 Transport i støtten

Hvis en anden end ansøger skal have støtten udbetalt, indsender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt støttebeløb". Vi noterer transporten, eventuelt efter andre foranstående krav – fx modregningskrav ved for meget udbetalt støtte.

[Gå til siden "Sådan noterer du en transport"](#)

6.1.2 Indberetning til Skat

Vi indberetter den udbetalte støtte til Skat på ansøgerens CVR-/CPR-nummer. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er indsendt en transport, og hvor vi derfor udbetaler støtten til transporthaver.

6.2 Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling

Hvis du får udbetalt støtte i henhold til din ansøgning, vil du ikke modtage noget afgørelsesbrev, men alene en udbetalingsspecifikation. Du vil derimod modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af støttebeløbet. Du har mulighed for at klage over denne afgørelse; der er en klagevejledning i brevet.

Bemærk, at resultatet af en eventuel kontrol kan danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om grund- og enkeltbetaling. Dette medfører risiko for tilbagebetaling af støtte og inddragelse af eventuelt uberettiget tildelte betalingsrettigheder.

Læs mere i afsnit 6.4 "Uberettiget udbetalt støtte".

6.3 Nedsættelser

Vi foretager en række nedsættelser af det beregnede støttebeløb. I dette afsnit kan du læse mere om de enkelte nedsættelser.

Vi beregner nedsættelserne af støtten i følgende rækkefølge¹⁵⁸:

1. De individuelle ordningssager nedsættes som følge af manglende overholdelse af støttebetingelserne (fx nedskrivninger på grundbetalingen, pga. arealafvigelser).
2. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du har indsendt dit fællesskema forsinket.
3. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du ikke har anmeldt alle bedriftens arealer.
4. Det resterende støttebeløb nedsættes med 5 % for grundbetalingen, hvis det overstiger 150.000 euro (capping). Af støttebeløbene fastslået under punkt 3 fratrækkes desuden et beløb til finansiel disciplin og et beløb, hvis det nationale loft overskrides.
5. Det tilbageværende støttebeløb nedsættes til slut som følge af eventuelle overtrædelser i forbindelse med krydsoverensstemmelse.

¹⁵⁸ [Artikel 6, i forordning \(EU\) Nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

6.3.1 Nedsættelse af de individuelle ordningsager

Grundbetalingen kan blive nedsat som følge af arealafvigelser (underkendelse af arealer). Læs mere i afsnit 7.5 "Sanktion for arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere".

Den grønne støtte er desuden underlagt selvstændige reduktions- og sanktionsberegninger. Læs mere i kapitel 6 "Nedsættelse af den grønne støtte" i Vejledning om grøn støtte 2018.

6.3.2 Forsinket ansøgning

Det udfyldte fællesskema og markkort skal være modtaget hos os senest 20. april 2018 kl. 23:59:59 for at være modtaget rettidigt¹⁵⁹. Modtager vi dit fællesskema med markkort i perioden 21. april til 15. maj 2018, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 % pr. arbejdsdag, som vi modtager skemaet efter ansøgningsfristen.

Hvis du indsender ansøgning om støtte under én eller flere ordninger efter fristens udløb 20. april 2018, men inden 15. maj 2018, nedsætter vi støtten i den enkelte ordning med 1 % pr. arbejdsdag. Det gælder ordningerne grundbetaling og grøn støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte.

Hvis du indsender ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve efter fristens udløb 20. april 2018, men senest 15. maj 2018, nedsætter vi støtten, der skal udbetales det pågældende år for de betalingsrettigheder, som ansøgeren skal have tildelt med 3 % pr. arbejdsdag¹⁶⁰.

Se mere i afsnit 2.1.1 om frister.

6.3.3 Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes

Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet. Det gælder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha¹⁶¹. Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse og grønne krav.

Hvis du ikke anmelder alle dine landbrugsarealer, kan du få en sanktion. Sanktionen udgør op til 3 % af din samlede direkte støtte i 2018¹⁶².

Læs om underanmeldelse af landbrugsarealer i afsnit 7.5.

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

6.3.4 Fradrag i den samlede støtte (capping)

Du skal være opmærksom på, at der sker fradrag i støtten, hvis det beløb, du modtager i grundbetaling, er større end 150.000 euro. Den del af beløbet, som ligger over 150.000 euro (ca. 1.117.695 kr.), fratrækker vi 5 %¹⁶³.

¹⁵⁹ [§ 7 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁶⁰ [Art. 14 i forordning \(EU\) 640/2014 af 11. marts 2014.](#)

¹⁶¹ [§§ 8 og 10, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017, jf. artikel 72, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2016 af 17. december 2013](#)

¹⁶² [Artikel 16, stk. 1, og artikel 18 i forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

¹⁶³ [Artikel 11, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

6.3.5 Finansiell disciplin

I aftalen om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020 er det fastlagt, at der hvert år oprettes en krisereserve på 400 mio. € (i 2011-priser) med det formål at yde støtte til landbrugssektoren i tilfælde af større kriser. Reserven bliver finansieret ved at reducere de årlige direkte betalinger til landmændene med en given procentsats, kaldet finansiell disciplin¹⁶⁴. I 2017 udgjorde finansiell disciplin 1,353905 % (fastsættes i slutningen af november 2017). Procentsatsen for 2018 er endnu ikke fastsat. Finansiell disciplin bliver kun trukket, hvis dit samlede støttebeløb under de direkte støtteordninger er over 2.000 euro¹⁶⁵, og det bliver beregnet af den del af beløbet, som overstiger 2.000 euro.

Hvis krisereserven i et givet år ikke udnyttes, vil den indgå i udbetalingen af den direkte støtte i det efterfølgende år.

6.3.6 Nationalt loft for direkte støtte

Hvis Danmarks nationale loft for udbetaling af direkte landbrugsstøtte overskrides, vil udbetalingerne blive reduceret¹⁶⁶. Det vil sige, at hvis vi i Danmark udbetaler flere penge, end vi har fået bevilliget af EU, skal vi betale det for meget udbetalte beløb tilbage. Tilbagebetalingen sker i form af en nedsættelse af udbetalingen. Du vil få besked om dette i forbindelse med din udbetaling.

6.4 Uberettiget udbetalt støtte

Hvis der uberettiget er udbetalt et støttebeløb, stiller vi krav om tilbagebetaling¹⁶⁷. Hvis du ikke betaler beløbet tilbage inden for den frist, vi har sat for tilbagebetalingen, tillægger vi rente, som vi beregner fra betalingsfristens udløb. Vi beregner renten med Nationalbankens udlånsrente + 8 %, dog minimum 50 kr¹⁶⁸.

Vi kan til enhver tid modregne skyldige beløb, inklusiv renter, i EU-støtte, vi udbetaler til dig¹⁶⁹.

6.5 Forældelsesregler

Forældelsesfristen for både tilbagesøgning af uretmæssigt udbetalte støtte og idømmelse af sanktion er fire år. Forældelsesfristen løber fra udbetalingstidspunktet af den uretmæssige støtte og afbrydes ved enhver handling fra styrelsens side, som parten gøres bekendt med, og som drejer sig om undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter enhver afbrydelse løber forældelsesfristen forfra. Forældelsen indtræder uanset eventuelle afbrydelser senest den dag, hvor en frist, der er dobbelt så lang som forældelsesfristen (dvs. 8 år), udløber¹⁷⁰.

Undtaget fra den 4 årige forældelsesfrist er lavskov, hvor stævningsforpligtelsen hvert 10. år ikke er overholdt. I disse tilfælde genoptages hele den periode, hvor der er udbetalt støtte til lavskoven, fordi forpligtelsen til at etablere og stævne lavskov kan sidestilles med en flerårig forpligtelse. Der gælder en forældelsesfrist på 4 år fra overtrædelsen af stævningsforpligtelsen¹⁷¹.

¹⁶⁴ [Artikel 26 i forordning \(EU\) Nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁶⁵ [Artikel 8, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁶⁶ [Se bilag III til forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [artikel 7, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁶⁷ [Artikel 7 i forordning \(EU\) Nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹⁶⁸ [§ 20 i lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018](#)

¹⁶⁹ [Artikel 57, stk. 2, i forordning \(EU\) Nr. 1306/2013](#) og [samt artikel 28 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

¹⁷⁰ Artikel 3, stk. 1, i [Forordning \(EF\) nr. 2988/95 af 18. december 1995](#)

¹⁷¹ [Artikel 3, stk. 1, 2. afsnit, i forordning nr. 2988/1995 af 18. december 1995](#)

6.6 Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over vores afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet¹⁷². Klagen skal være skriftlig, og du skal sende klagen til direktebetalinger@lbst.dk.

Du kan også sende klagen til:

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Vi skal have modtaget klagen senest 4 uger fra den dato, hvor du har modtaget afgørelsen¹⁷³. Det er vigtigt at overholde klagefristen på 4 uger. Klagenævnet afviser som udgangspunkt klager, som er modtaget efter klagefristen, medmindre særlige forhold gør, at forsinkelsen er undskyldelig. Din klage skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor du mener afgørelsen er urigtig eller mangelfuld. Efter modtagelsen af din klage, vurderer Landbrugsstyrelsen, om der er grundlag for at genoptage sagen. Hvis styrelsen vurderer, at afgørelsen bør fastholdes, sendes sagen med styrelsens bemærkninger til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen. Det er gratis at klage til Klagenævnet.

Det understreges, at en klage som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen, der klages over, er gældende, indtil Klagenævnet har behandlet sagen. Hvis den oprindelige afgørelse indeholder et tilbagebetalingskrav, skal du derfor tilbagebetale beløbet og ikke vente på, at Klagenævnet træffer afgørelse i sagen.

¹⁷² [§ 22b i lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018](#)

¹⁷³ [Kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017](#)

7. Kontrol

Hvert år kontrollerer vi alle fællesskemaer administrativt og udvælger derudover et antal ansøgninger, som vi kontrollerer på stedet¹⁷⁴. Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt.

Hvis vi finder en forskel mellem det anmeldte og det konstaterede areal, vil du kun modtage støtte for det konstaterede areal. Arealafvigelsen kan danne grundlag for yderligere nedsættelse af din støtte, dvs. en sanktion. Det er derfor vigtigt, at din ansøgning er så præcis som mulig.

7.1 Høringsbreve

I forbindelse med kontrol af fællesskemaer sender vi hvert år mange høringsbreve til ansøgere om forskellige fejl i ansøgningerne. Brevene sendes automatisk, når vores IT-system opdager uregelmæssigheder, der kan have betydning for beregningen af din støtte.

Vi arbejder hele tiden på at forbedre ansøgningssystemet, så der er så få uregelmæssigheder som muligt, for derved at nedbringe antallet af høringsbreve.

Brevene kan ikke undgås helt, da der altid vil være utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed om støtteberettigelse, rådighed eller markblokgrænser, der kan påvirke den endelige afgørelse om din støtte. Det er et forvaltningsretligt krav, at vi skal høre dig om sådanne forhold.

Husk at sikre dig, at dit mobilnummer og din mailadresse er indtastet under brugerindstillinger i Tast selv-service, så du modtager meddelelser, når vi lægger kontrolbreve m.v. i Tast selv-service.

¹⁷⁴ [Artikel 74 og 59 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

7.2 Undgå fejl

Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får fejl i din ansøgning, ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- kun at søge støtte til støtteberettigede arealer
- at indtegne alle dine marker præcist
- at lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke, der er forkerte.

7.3 Kontrol i forhold til markblokke

Hvis vi ændrer det støtteberettigede areal i en markblok efter, du har indsendt ansøgningen, kan du komme i den situation, at du har søgt støtte til et større areal end det støtteberettigede areal i markblokken. Der kan ske det samme, hvis du indsender et forslag til en markblokændring, som vi ikke kan godkende. I sådanne tilfælde vil du blive gjort opmærksom på uoverensstemmelsen i et høringsbrev. Du har mulighed for at rette din ansøgning, indtil ændringsfristen udløber.

Hvis to ansøgere har indtegnet det samme areal, vil der være en rådighedskonflikt, idet to ansøgere ikke kan få udbetalt støtte for det samme areal. Er det tilfældet, vil du modtage en besked om, at der er uoverensstemmelse i fællesskemaet. Du har derefter mulighed for at rette i skemaet eller kontakte din nabo for at løse et indtegningsoverlap, indtil ændringsfristen udløber¹⁷⁵.

Opstår der tilfælde, hvor du ikke kan blive enig med din nabo om rådigheden over et areal, skal du sende dokumentation for rådigheden til os. Så tager vi stilling til problemet. Hvis hverken du eller naboen sender dokumentation, nedskriver vi arealet hos begge ansøgere, da vi ikke har mulighed for at afgøre, hvem der retmæssigt er berettiget til støtten for arealet¹⁷⁶.

7.4 Kontrol på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker enten ved telemåling eller ved kontrol på selve bedriften¹⁷⁷.

7.4.1 Telemåling

Telemåling vil sige, at vi gennemfører kontrol ved hjælp af aktuelle satellitfotos eller flyfotos/ortofotos¹⁷⁸.

Kontrollen af nogle marker kan afsluttes på grundlag af telemålingskontrol.

7.4.2 Kontrol på bedriften

I andre tilfælde kan kontrollen af, om støttebetingelser og andre krav er overholdt, ikke foretages ved hjælp af telemåling. I sådanne tilfælde udfører vi kontrol på bedriften.

Vi foretager kontrolbesøg uanmeldt eller med et kort varsel på højst 48 timer¹⁷⁹.

Udtager vi din bedrift til kontrol, har du pligt til at medvirke til, at vi kan gennemføre kontrollen. Hvis du ikke selv kan være til stede under kontrollen, skal du – hvis kontrolløren har brug for det – finde en stedfortræder. Dette gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode.

¹⁷⁵ [§ 10, stk. 7, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017](#)

¹⁷⁶ [Artikel 28 og 29, i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹⁷⁷ [Artikel 37 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 og § 56, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

¹⁷⁸ [Artikel 40 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

¹⁷⁹ [Artikel 25 i forordning \(EF\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig

Du har med din ansøgning accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, lægger kontrolløren et brev til dig i din postkasse. I brevet oplyser vi dig om, at vi gennemfører kontrol senest 48 timer efter, du har modtaget brevet.

Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt – også selv om du ikke har mulighed for at være til stede.

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, og vi derfor ikke kan kontrollere alle støttebetingelser, sender vi dig et kontrolresultat i høring, hvor vi betragter de støttebetingelser, det drejer sig om, som overtrådt.

Herefter har du mulighed for at indsende de manglende oplysninger, inden høringsfristen udløber. Hvis vi herefter stadig ikke har hørt fra dig, træffer vi afgørelse i sagen ud fra de oplysninger, vi har. Konsekvensen kan være, at vi kræver tilbagebetaling af direkte arealstøtte for tidligere år og landdistriktsstøtte udbetalt siden tilsagnets start.

Hvis du forhindrer kontrollens gennemførelse

Hvis du eller din repræsentant forhindrer gennemførelsen af kontrol på stedet, vil din ansøgning om direkte arealstøtte blive afvist¹⁸⁰. Herudover kan der blive tale om, at vi kræver direkte støtte for tidligere år og landdistriktsstøtte siden tilsagnets start tilbagebetalt¹⁸¹.

Efter kontrollen

Kontrolresultatet, herunder opmålingsresultaterne, bliver stillet til rådighed for dig i Tast selv-service senest 10 arbejdsdage efter kontrollens afslutning. Det kan ske, at vi ikke kan overholde denne frist, fx hvis kontrolløren venter på dokumentationsmateriale. Det kan også være tilfældet, at vi foretager kontrol af flere ansøgere i samme område samtidigt, og det er mest hensigtsmæssigt at færdiggøre kontrolarbejdet for hele området, inden vi sender kontrolresultaterne ud. Hvis vi ikke kan stille kontrolresultatet til rådighed for dig inden for 10 arbejdsdage, bliver du kontaktet af kontrolløren.

Hvis vi har konstateret overtrædelse af regler, herunder overanmeldelse, foretager vi en skriftlig høring via Tast selv-service. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Kontrolløren svarer ikke på dine bemærkninger, medmindre der har været fejl i høringsmaterialet. Vores kommentarer vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

Husk at sikre dig, at dit mobilnummer og din mailadresse er indtastet under brugerindstillinger i Tast selv-service, så du modtager meddelelser, når vi lægger kontrolbreve m.v. i Tast selv-service.

7.5 Sanktion for arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere

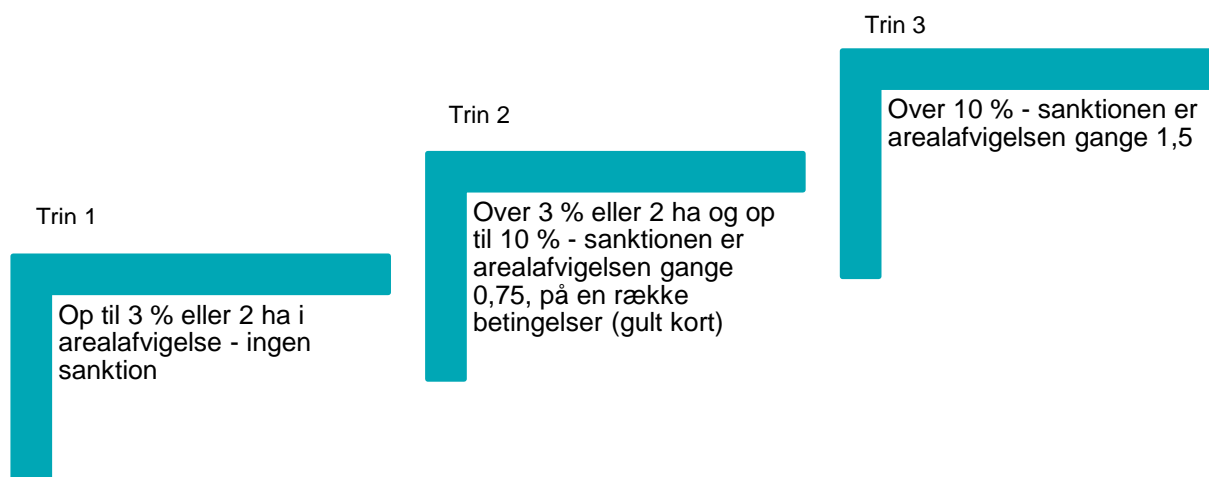
Dette afsnit drejer sig kun om arealafvigelser under grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere. Afvigelser i forbindelse med grøn støtte kan du læse om i kapitel 6 "Nedsættelse af den grønne støtte" i Vejledning om grøn støtte 2018.

Hvis der er forskel på det areal, du har anmeldt i fællesskemaet, og det areal, vi konstaterer, at du kan modtage støtte til, er der en arealafvigelse. På baggrund af arealafvigelsen udregnes evt. en sanktion. Sanktionen udregnes på grundlag af, hvor mange procent arealafvigelsen udgør af det konstaterede areal.

Sanktionerne er inddelt i 3 trin afhængigt af størrelsen på arealafvigelsen:

¹⁸⁰ [Artikel 59, stk. 7 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁸¹ [Artikel 59, stk. 7 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

Trin 1

Ved arealafvigelser, som ikke overstiger 3 % af det konstaterede areal eller 2 ha: Vi nedsætter det anmeldte areal, så det svarer til det konstaterede areal. Det betyder, at du får fuld støtte for det konstaterede areal – der beregnes ingen sanktion¹⁸².

Trin 2

Ved arealafvigelser, som overstiger 2 ha eller 3 %, dog maksimalt 10 %, af det konstaterede areal: Vi nedsætter det konstaterede areal med 0,75 gange arealafvigelsen, som er det halve af den normale sanktion – du får et gult kort. Det betyder, at du får udbetalt støtte til det konstaterede areal minus 0,75 gange arealafvigelsen. Du får kun denne særlige lave sanktionsberegning én gang med det CVR/CPR nr., dit fællesskema er registreret på, og kun én gang på hver af ordningerne: grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere.

Der er tre betingelser ved gult kort:

1. Hvis du får et gult kort i 2018, vil du i 2019 blive kontrolleret for, om du igen har en arealafvigelse. Kontrollen kan enten være på bedriften eller være en administrativ kontrol. Hvis din arealafvigelse fx blev konstateret ved et kontrolbesøg på bedriften, vil du få et kontrolbesøg året efter. Søger du ikke om direkte arealstøtte i 2019, vil du ikke blive kontrolleret¹⁸³.
2. Hvis du i 2019 har en arealafvigelse på over 3 % eller 2 ha, forhøjes din sanktion for 2018 nu til 1.5 gange arealafvigelsen, og du skal derfor betale den resterende del af sanktionen i 2019. Derudover bliver du pålagt en sanktion for 2019 på 1,5 gange arealafvigelsen i 2019.

Hvis du ikke har en arealafvigelse, som overstiger 3 % eller 2 ha i 2019, men derimod i 2020 eller senere, skal du ikke betale den resterende sanktion beregnet som 0,75 gange arealafvigelsen, som du undgik at betale i 2018¹⁸⁴.

¹⁸² [Artikel 19a, stk. 1, i forordning 640/2014 af 11. marts 2014 som ændret ved artikel 1, stk. 7 i forordning 1393/2016](#)

¹⁸³ [Artikel 33a, stk. 1, i forordning 809/2014 af 17. juli 2014, jf. artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1394/2016](#)

¹⁸⁴ [Artikel 19a, stk. 2 og 3, i forordning nr. 640/2014 af 11. marts 2014 ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016](#)

3. Hvis du allerede har brugt et gult kort, eller du tidligere har haft en arealafvigelse på trin 3, nedsætter vi det konstaterede areal med 1,5 gange arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte til det konstaterede areal minus 1,5 gange afvigelsen. Du har brugt et gult kort eller fået en arealafvigelse på trin 3, hvis du har fået beregnet en sanktion under de nye sanktionsregler fra august 2016¹⁸⁵.

Trin 3 – over 10 %

Ved arealafvigelser, som overstiger 10 % af det konstaterede areal: Vi nedsætter det konstaterede areal med 1,5 gange arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte for det konstaterede areal minus 1,5 gange afvigelsen. Hvis du én gang har fået konstateret en arealafvigelse over 10 %, er du udelukket fra fremover at få den lavere sanktion under gult kort-ordningen.

Sanktionen kan ikke overstige 100 % af det støttebeløb, du ansøgte om, baseret på dine anmeldte arealer. Overstiger din samlede støttenedsættelse (efter beregning af sanktion og evt. støttenedsættelser) årets støtte, vil vi modregne i alle betalinger til dig i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet¹⁸⁶.

Hvis der er forskel mellem det konstaterede areal og det antal betalingsrettigheder, du råder over, opgjort i ha, vil en eventuel reduktion eller sanktion blive beregnet på grundlag af den mindste af disse¹⁸⁷.

Eksempel – trin 2 sanktion

I 2018 søger en landbruger grundbetaling til 19 ha. På et kontrolbesøg bliver 1 ha underkendt på grund af manglende slåning.

Arealafvigelsen på 1 ha svarer til 5,6 procent af det konstaterede areal på 18 ha og er dermed over 3 procent og under 10 procent (trin 2).

Det er landbrugerens første arealafvigelse siden de nye sanktionsreglers ikrafttræden, og landbrugerens tildes derfor det gule kort – en sanktion på 0,75 gange arealafvigelsen.

Sanktionen udgør derfor: $0,75 \times 1 \text{ ha} = 0,75 \text{ ha}$

Landbrugerens betalingsrettigheder har en gennemsnitsværdi på 1.300 kr./ha.

Konsekvens af arealafvigelsen i 2017:

Grundbetaling

18 ha x 1.300 kr./ha 23.400 kr.

Sanktion

0,75 ha x 1.300 kr./ha 975 kr.

Udbetaling

Grundbetaling 23.400 kr.

Sanktion - 975 kr.

I alt 22.425 kr.

¹⁸⁵ [Artikel 19a, stk. 1 og 2, i forordning nr. 640/2014 ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016](#)

¹⁸⁶ [Artikel 19a, stk. 1 og 4, i forordning nr. 640/2014 af 11. marts 2014, ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016](#)

¹⁸⁷ [Artikel 18 stk. 1 i 640/2014 af 11. marts 2014](#)

Eksempel fortsat – trin 2 sanktion

I 2019 søger landbrugeren grundbetaling til 19 ha. På det opfølgende (gult kort) kontrolbesøg bliver 1,5 ha underkendt.

Arealafvigelsen på 1,5 ha svarer til 8,6 procent af det konstaterede areal på 17,5 ha og er dermed over 3 procent (trin 2).

Det betyder, at landbrugeren skal betale de 50 procent af arealafvigelsen fra 2018, som han ikke betalte som følge af det gule kort: sanktion på 0,75 ha.

Derudover tildeles han en almindelig sanktion i 2019 på 1,5 gange arealafvigelsen (1,5 x 1,5 ha) = 2,25 ha.

Konsekvens af arealafvigelsen i 2018:

Grundbetaling

17,5 ha x 1.300 kr./ha	22.750 kr.
------------------------	------------

Sanktion

0,75 ha x 1.300 kr./ha	975 kr.
2,25 ha x 1.300 kr./ ha	<u>+ 2.925 kr.</u>
I alt	3.900 kr.

Udbetaling

Grundbetaling	22.750 kr.
Sanktion	<u>- 3.900 kr.</u>
I alt	<u>18.850 kr.</u>

De nye regler for sanktioner gælder i visse tilfælde også, når vi genoptager dit fællesskema fra tidligere ansøgningsår

Da de nye sanktioner er lempeligere end de tidligere, gælder reglerne også med tilbagevirkende kraft. Dvs. hvis du har en sag fra et tidligere ansøgningsår, der ikke er afsluttet, eller vi genoptager din sag, fx pga. nye oplysninger, og vi vurderer, at grundlaget for sanktionsberegningen ikke har været korrekt, vil vi bruge de nye regler til at beregne sanktionen. Det betyder også, at du kan få den lavere sanktion under gult kort-ordningen i tidligere år. Sanktionerne gælder både for grundbetaling og enkeltbetaling. Hvis du har fået den lavere sanktion for et tidligere år, kan du ikke få den igen, da den kun kan gives én gang under hver ordning.

7.6 Sanktion, hvis ikke alle arealer anmeldes

Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet¹⁸⁸. Det gælder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha. Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse og grønne krav.

Hvis du ikke anmelder alle dine landbrugsarealer, kan du blive sanktioneret. Det kalder vi underanmeldelse.

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

¹⁸⁸ [§ 8, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017, jf. artikel 72, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2016 17. december 2013](#)

7.6.1 Sanktion for underanmeldelse på grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere

Sanktionen for underanmeldelse af landbrugsarealer udgør op til 3 % af din samlede direkte støtte i 2017¹⁸⁹.

Sanktionen beregnes således:

Forskel mellem anmeldt areal og konstateret areal	Størrelse på sanktion
Op til 3 %	Ingen sanktion
Mere end 3 % og op til 10 %	1 % af al direkte støtte
Mere end 10 % og op til 20 %	1 % af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 % af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha
Mere end 20 %	1 % af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 % af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha og op til 10 ha 3 % af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 10 ha

¹⁸⁹ [Artikel 16, stk. 1, og artikel 18 i forordning \(EU\) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#)

7.7 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32

I nedenstående skema kan du se betingelserne for at få et areal godkendt efter artikel 32.

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
Ja	Nej	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og kan godkendes under artikel 32. Arealet vil blive en del af korttemaet "Artikel 32 – godkendt", der viser marker, som kan opnå støtte under artikel 32.
Ja	Ja	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og overholder de almindelige betingelser for grundbetaling. Marken godkendes efter de almindelige betingelser for grundbetaling.
Ja	Ja	Nej	Marken kan ikke godkendes under artikel 32, men markens beskaffenhed lever op til de Almindelige betingelser for grundbetaling. Du vil modtage et orienteringsbrev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen. Areal til grundbetaling for marken vil blive beregnet på baggrund af det støtteberettigede areal i markblokken.
Ja	Nej	Nej	Du har søgt støtte under artikel 32 for et areal, der ikke er støtteberettiget under artikel 32. Du vil modtage et brev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen. Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling.
Nej	Nej	Ja	Marken er ikke anmeldt under artikel 32, inden ændringsfristen udløber, og markens beskaffenhed lever ikke op til de almindelige betingelser for grundbetaling.

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
			Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling, også selvom Marken overholder betingelserne for støtte under artikel 32. Det er ikke muligt at anmelde et areal under artikel 32 efter ændringsfristen ¹⁹⁰ .

Læs mere om støttebetingelserne for arealer under artikel 32 i afsnit 3.12 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32-undtagelsen)" og i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

[Læs guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32"](#)

¹⁹⁰ [§ 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#)

8. Bøder og strafbare forhold

Landbrugsstyrelsen kan udstede bøder til ansøgere for ikke at yde den nødvendige bistand ved kontrol, for at afgive urigtige eller vildledende oplysninger og for at fortie oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Betales bøden ikke, overgives sagen til politiet til retslig forfølgelse. Sagen vil herefter blive afgjort ved domstolene¹⁹¹.

Hvis vi konstaterer overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder vi sagen til politiet.

8.1 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud

Landbrugsstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig.

'Svig' er den betegnelse, EU-kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til. Omgåelse af støttebetingelserne - herunder når ansøgeren kunstigt opdeler sin virksomhed eller bedrift for at få adgang til tilskud - betragtes også som svig¹⁹². Svig medfører at støtten helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse¹⁹³, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf¹⁹⁴.

¹⁹¹ [§§ 56 og 57, i bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018](#) og [§§ 23, 25, 26 og 27 i lovbekendtgørelse nr. 765 af 19. juni 2017](#).

¹⁹² [Artikel 60 i forordning 1306/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁹³ [Artikel 64, stk. 4, litra a og d, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

¹⁹⁴ [§ 289a i lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017 \(straffeloven\)](#)

9. Behandling og offentliggørelse af data

Når du indsender Fællesskema 2018, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til Databeskyttelsesloven¹⁹⁵:

Vi behandler de oplysninger, du har givet i Fællesskema 2018 i forbindelse med afgørelsen om udbetaling og eventuel sanktion og krav om tilbagebetaling af støtte fra Landbrugsstyrelsen.

Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

Du kan anmode om at få indsigt i, hvilke oplysninger vi behandler i forbindelse med din ansøgning¹⁹⁶.

Du har efter anmodning krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen¹⁹⁷.

Du skal være opmærksom på, at hvis du tildeles støtte, så kan bl.a. CVR-nummer, firmanavn og den udbetalte støtte offentliggøres på internettet af Landbrugsstyrelsen med hjemmel i lovgivningen.

Vi gør i øvrigt opmærksom på, at afgivne oplysninger er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen, herunder især Offentlighedsloven¹⁹⁸ og Miljøoplysningsloven¹⁹⁹.

Du kan læse mere om databeskyttelsesloven på Datatilsynets hjemmeside: datatilsynet.dk. Du er også velkommen til at kontakte Landbrugsstyrelsen, Jura på denne adresse: jura@lbst.dk.

¹⁹⁵ [Lov nr. 502 af 23. maj 2018](#)

¹⁹⁶ [artikel 15, stk. 1 i lov 502 af 23. maj 2018](#)

¹⁹⁷ [Artikel 16, 17 og 18 i lov 502 af 23. maj 2018](#)

¹⁹⁸ [Lov nr. 606 af 12. juni 2013](#)

¹⁹⁹ [Lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017](#)

Hvis du ønsker oplysninger udleveret eller slettet, kan du kontakte Landbrugsstyrelsen, Direkte Betalinger på denne adresse: direktebetalinger@lbst.dk.

9.1 Overførsel af data

Alle oplysninger i dit fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Miljø- og Fødevarerministeriets område.

Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Miljø- og Fødevarerministeriet kan bruge eller genbruge dem. Derudover bruges oplysningerne af Danmarks Statistik.

Desuden overfører vi marker, der er anmeldt med afgrødekoder for kartofler, til et register over kartoffelavl. Registret skal sikre sporbarhed i forbindelse med sygdomme.

I overensstemmelse med Databeskyttelseslovens regler om indsigt kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR²⁰⁰. Hvis du ønsker indsigt, skal du sende en anmodning herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Derudover overføres data til EU-kommissionen til brug for statistik samt til revision af vores sagsbehandling.

Vær opmærksom på, at dine data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen²⁰¹.

Landbrugsstyrelsen har pligt til at offentliggøre visse oplysninger

For at sikre åbenhed om EU-midlerne har Landbrugsstyrelsen pligt til at offentliggøre følgende oplysninger, når vi udbetaler støtte under Den Fælles Landbrugspolitik:

- støttemodtagerens navn eller evt. firmanavn
- kommune
- hvilke foranstaltninger (støtteordninger) modtageren har fået støtte til.
- størrelsen af udbetalingerne i den pågældende udbetalingsperiode. Opdelt på foranstaltningsniveau samt i national støtte og EU-støtte.
- den samlede sum som modtageren har fået i en given udbetalingsperiode.

Medlemslande kan vælge at offentliggøre yderligere oplysninger, og Landbrugsstyrelsen offentliggør for gennemsigtighedens skyld desuden følgende oplysninger om støttemodtagere:

- CVR-nummer (hvis støtten er søgt under et CVR-nummer)
- Postnummer
- Region

Offentliggørelsen sker på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: lbst.dk

²⁰⁰ [Artikel 15 i lov 502 af 23. maj 2018](#)

²⁰¹ [Lov nr. 502 af 23. maj 2018](#)

10. Retsgrundlag

Reglerne for direkte støtte er fastsat i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

10.1 EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\) og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 1698/2005](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EØF\) nr. 352/78, \(EF\) nr. 165/94 \(EF\) nr. 2799/98, \(EF\) nr. 814/2000, \(EF\) nr. 1290/2005 og \(EF\) nr. 485/2008](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 637/2008 og Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitiks støtteordninger og om ændring af bilag X til nævnte forordning](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 641/2014 af 16. juni 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Rådets forordning \(EF\) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik](#)

[Rådets forordning \(EF, Euratom\) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 908/2014 af 6. august 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår betalingsorganer og andre organer, økonomisk forvaltning, regnskabsafslutning, regler om kontroller, sikkerhedsstillelse og åbenhed](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2016/1393 af 4. maj 2016 om ændring af Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagebetaling af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

10.2 Danske regler

10.2.1 Miljø- og Fødevareministeriets ressortområde

[Lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018 af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. \(landbrugsstøtteloven\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.](#)

[Bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 om markblok og elektronisk fællesskema](#)

[Bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække med senere ændringer, herunder \[Lovbekendtgørelse nr. 996 af 25. juni 2018 af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække\]\(#\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 1350 af 29. november 2017 om markfrø\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017 af lov om aktindsigt i miljøoplysninger\)](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 af lov om vandløb](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 1577 af 8. december 2015 af lov om skove](#)[Bekendtgørelse nr. 122 af 26. januar 2017 af lov om skove](#)

[Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser](#)

10.2.2 Øvrige ressortområder

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014 af lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling \(Renteloven\)](#)

[Justitsministeriets lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017 af straffeloven](#)

[Databeskyttelsesloven](#)[Justitsministeriets lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)

[Justitsministeriets lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen \(Offentlighedsloven\)](#)

[Ministeriet for sundhed og forebyggelse, Bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011 om euforiserende stoffer med senere ændringer](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006 om Nemkontoordningen med senere ændringer \(Nemkontobekendtgørelsen\)](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007 af lov om offentlige betalinger m.v. med senere ændringer](#)

Bilag 1. Stikordsregister

2 m-bræmmer	24; 44	fuldmagt	17; 18
2 meter dyrkningsfri bræmme	40	fuldmagten	17; 18
20-årig udtagning	46	fysisk grænse.....	63
administrative kontrol	63	gartneriafgrøder	36
afgræsning	30; 57; 60; 69	gennemsnitsværdien.....	73
afgrødekategorier	13	GLM	14; 19; 24; 25; 35; 40
afgrødekode	48; 49	GLM-fortidsminder ...	14; 19; 25; 65; 66; 69
afgrødekoder	61	GLM-landskabselementer.....	25; 40
aktiv landbruger	12; 20; 46	GLM-søer.....	19; 65; 66; 69
aktivitetskravet	43; 44; 46; 57; 69	GLM-vandhuller og søer.....	14
andre aktiviteter end landbrugsdrift	54	god landbrugs- og miljømæssig stand ...	24; 40
Ansøgningsfrist.....	12	Golfbane	56
ansøgningsfristen	15	grundbetaling....	9; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 37; 44; 46; 48; 49; 50; 53; 54; 60; 61; 64; 65; 66; 67; 68; 69; 70; 71; 73; 75; 85; 86; 99
arealafvigelser.....	74; 75; 80; 81; 82	Grundbetaling	8; 40
artikel 32....	16; 20; 46; 49; 71; 72; 85; 86	Grundbetalingen.....	75
barjordsstriber	43	grundbetalingsordningen	13
Bedriftens ejendomme	22	græs.....	13; 27; 30; 31; 39; 44; 66; 67
betalingsrettigheder..	9; 12; 14; 22; 73; 74	græsarealer	46; 96
brakareal.....	24; 43	grøn støtte.....	9; 73; 80
brakarealer.....	20; 24; 25; 54	Grøn støtte	8
braklagte arealer.....	25; 43	grønne krav	9; 12; 22
Braklagte arealer.....	31; 34	grønne støtte ...	12; 13; 14; 15; 20; 73; 75; 80; 99
brugsret	21	grøntfoder	27
brændenælder	69	gødning	54; 91
buske.....	27; 31; 37; 39; 41; 67	hamp	36
bygninger.....	69	høringsbrev	19; 79
bøder	87	høringsbreve.....	19; 78
capping	74	ikke-landbrugsmæssige aktiviteter.....	13
Centralt HusdyrbrugsRegister	89	ikke-støtteberettigede arealer ...	64; 68; 69; 70; 71; 79
certificeringsmærkesedler	36	ikke-støtteberettiget.....	66
CPR-	9	indtegningsoverlap	79
CPR-nr	73	insektvold.....	43
CVR-	9	insektvolden	43
CVR-nr.....	74	Internet Markkort	9; 25; 66
direkte arealstøtte	8; 9; 10; 73; 80	jagt	53
direkte betalinger	9; 14; 22; 76; 90	jordbehandling	35
dispensation	47	jordforbedringsmidler.....	54
dokumentfalsk eller bedrageri	87	juletræer	20; 36; 46; 66
drivhuse.....	23; 36	kartofler	54
dyrkede arealer.....	37; 61	Klynger af træer	27
Dyrkede arealer	27	Konkursboer og dødsboer	17
ekspropriation.....	13	kontrol	22; 37; 74; 78; 79; 80; 87
ekspropriationen	54	kontrolbesøg.....	39; 79
elefantgræs	37	kortholdte vildtstriber.....	43
elefantgræs og rørgræs.....	39	krydsoverensstemmelse .	9; 14; 22; 24; 25; 40; 75; 83; 90
fast tillæg.....	73	køkkenhaver	69
femårsreglen	27	kørespor og gange.....	38
finansiel disciplin	74; 76		
forbudsperioden	43		
Force majeure.....	16		
fortidsminde	25; 40		
fradrag i støtten	14; 75		
Fradrag, grundbetaling.....	67		
fredskov	20; 46		
fredskovspligt	37		
frugttræer	37; 39		

landbrugsaktivitet....	9; 10; 12; 20; 26; 41; 44; 46
landbrugsareal	9; 13; 22; 46; 50; 54
landbrugsdrift	53
landskabselementer	25
lavskov	37; 38; 39; 97; 98; 99
Lufthavn	56
lukkede væksthuse	23
lærkepletter	43
Lærkepletter	43
markblok....	23; 60; 62; 63; 65; 66; 79; 91
markblokgrænser	62; 63; 78
markblokke.....	60; 63; 64; 65; 66; 69; 79
Markblokkens støtteberettigede areal	70; 71
markblokkens støtteprocent.	31; 65; 66; 85
Markblokkens støtteprocent.	31; 64; 66; 67
markblokkemaet.....	63
Markens støtteberettigede areal	71
markkort.....	9; 12; 15; 17; 18; 19; 75
markplan.....	22
medarbejdersignatur.....	17
MFO.....	24
Militære øvelsesområder	56
miljø- og økologitilsagn	15; 22
miljøfokusområde	24; 25
miljøfokusområder.....	13
miljøtilsagn.....	47
Miljøtiltag, ej landbrugsarealer	48; 49
Minimum 0,30 ha	23
minimumsgrænse	22; 46
Minimumsgrænse	99
minimumskrav	22
Minimumskrav	14
misbrug af EU-midler	87
modregningskrav	74
Museumslovens regler.....	40
ationale loft	74; 76
Natura 2000	24; 47
naturareal	57
Naturarealer	56
NemID	17; 73
NemKonto	10; 73; 74
nyetablerede landbrugere	9
omdrift.....	30; 31; 40; 46
omdriften	37
omdriftsareal	13
omdriftsarealer	27
omlægning	13
overlap	19; 62
papirskema.....	17; 18
permanent græs....	13; 20; 26; 27; 28; 30; 31; 40; 57; 60; 62; 63; 64; 65; 66; 97; 98; 99
permanente afgrøder	36; 40
plantedække	14; 24; 25; 34; 35; 43; 58; 91
planteskolekulturer	36
Plantetæthedskravet	38
pløjning.....	35; 43
pyntegrønt.....	20; 46
randzone	44
randzoner.....	44; 63
reduktion.....	74; 80
rekreative arealer	69
ridning.....	53
rørgræs	37; 39
rådighed.....	20; 21; 53; 78
sanktion	22; 76; 78; 88
skel	59; 62; 63; 66
skifteretsattest	17
skov	98
skovrejsning	50; 72
skydebaner	56
slagtepræmie	14; 22
Slagtepræmie	8
slåning	20; 25; 41; 43; 57; 69
stævning	37; 39
støtte til unge nyetablerede landbrugere	73
støtteberettigede ...	13; 14; 20; 21; 22; 27; 30; 36; 37; 38; 39; 60; 63; 64; 65; 66; 69; 70; 73
støtteberettigede areal	65; 66; 79
støtteberettigelse	78
støtteberettiget .	9; 13; 14; 21; 22; 23; 30; 35; 36; 53; 54; 66; 68; 70; 71; 73; 85
støtteberettiget areal	70; 71
støttebetingelse.....	38; 44
støttebetingelser	36; 37; 80
Støttebetingelser	39; 44; 67
støtteprocent	31; 60; 66; 67; 71
støtteprocenten	69; 70; 71
svig	87
særlige omstændigheder	18
søer og vandhuller	25
Søer og -vandhuller	40
Tast selv-service	9; 12; 15; 17
telemåling	79
tilbagebetaling	74; 76; 80; 88
tilsagn til skovrejsning	86
trampestier	53
Trampestier	58
transport	73; 74
Transport	74
transport i støtten.....	73
træer	24; 27; 31; 41; 67; 70
udbetaling ..	10; 22; 45; 67; 73; 76; 78; 88
udbetalt støtte.....	74
unge landbrugere	16
Unge Landbrugere	8
uregelmæssigheder	78
vand- og naturprojekter	48
vandhuller	14; 24; 25
vandlidende	21; 57
vandløb og søer.....	24; 44
vandløbsloven	44
Veje og Kørespor	57
vildt- og bivenlige tiltag.....	40; 43
Vildt- og bivenlige tiltag	41; 43
vildtstriber	42

virksomheder..... 9
vådområder 31; 46; 47; 67
ændringsforslaget.....66
ændringsfristen.....16; 62; 66; 79; 85; 86

økologisk.....13; 60
ø-støtte16; 73
Ø-støtte 8; 9

Bilag 2. Ordliste

Dette er en liste med korte forklaringer af ord. Se de relevante afsnit i vejledningen og eventuelt relaterede henvisninger for det fulde regelsæt på området.

Arealafvigelse	Arealafvigelsen er afvigelsen mellem det anmeldte areal i ansøgningen og det fastslåede areal.
Afgrødekategori	Alle afgrøder er fordelt i afgrødekategorier. Det er et af de grønne krav at have flere afgrødekategorier på bedriften.
Afgrødekode	Der hører en afgrødekode til hver afgrøde. Du skal bruge afgrødekoden, når du angiver din afgrøde.
Agerjord (omdriftsarealer)	Anvendes som synonym for omdriftsarealer. Læs om omdriftsarealer længere nede på listen. Dvs. arealer, der dyrkes med afgrøder, og arealer, der er udyrkede, og som holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand, samt arealer i væksthuse og under permanent eller midlertidig overdækning.
Aktivitetskrav	Du skal overholde et aktivitetskrav på visse arealer. Det betyder, at du skal slå eller afgræsse græsarealer, slå brakarealer samt holde arealer med flerårige kulturer og permanente afgrøder i en sådan stand, at hovedafgrøden ikke hæmmes af ukrudt. Se også landbrugsaktivitet.
Aktiv landbruger	En person, der udøver en landbrugsaktivitet på min. 2,00 ha eller er berettiget til at modtage slagtepræmie og dyrker min. 0,30 ha, og som ikke driver visse virksomhedstyper. For at erhverve betalingsrettigheder skal du være aktiv landbruger, dvs. være berettiget til grundbetaling eller slagtepræmier.
Anmeldt areal med betalingsrettigheder	Du kan kun få udbetalt direkte arealstøtte for de arealer, hvor der kan udnyttes betalingsrettigheder. Hvis der er forskel på det anmeldte areal og antallet af betalingsrettigheder i ha, udbetaler vi på grundlag af den mindste af disse to størrelser.
Anmeldt areal med tilsagn	Det areal, du indberetter et tilsagn for i fællesskemaet. Det kan være miljø-, økologi- eller skovtilsagn.
Ansøger	En person eller selskab (juridisk person), der ansøger om støtte eller tilskud fra en eller flere ordninger.
Artikel 32	Du har mulighed for, at få grundbetaling til arealer, som ikke opfylder de almindelige støttebetingelser for grundbetaling. Dette kan lade sig gøre under undtagelse fra de almindeligt gældende støttebetingelser til grundbetaling, populært betegnet "artikel 32". Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter kan komme i betragtning under artikel 32. Det er dog et grundlæggende krav, at der blev søgt og udbetalt enkeltbetaling til arealet i 2008.
Bedrift	Alle de produktionsenheder, landbrugeren driver i Danmark. En teknisk, økonomisk enhed, som fx et gartneri eller et landbrug. En virksomhed kan bestå af flere bedrifter.
Bestemmelse	Ordlyd, der fastslår, hvad der er gældende lov eller forskrift inden for et område (Den Danske Ordbog, DDO)
Bestemmende indflydelse	Når den unge nyetablerede landbruger indgår i et selskabs ejerkreds og er en del af den personkreds, som kan træffe beslutninger om selskabets økonomi og drift.
Betalingsrettighed	Betalingsrettigheder danner grundlag for udbetaling af grundbetaling. En betalingsrettighed udnyttes med en ha støtteberettiget areal. Betalingsrettigheder med en størrelse mindre end 1 ha, som fx 0,5, ha udnyttes med et tilsvarende støtteberettiget areal.
Betalingsrettighed –værdi	Værdien af en betalingsrettighed er det beløb, som udbetales, hvis betalingsrettigheden bliver udnyttet sammen med et støtteberettiget areal. Værdien er den samlede værdi pr. ha, inklusiv diverse tidligere historiske tillæg.
Betingelse	Krav, der stilles af en person eller instans, og som forlanges opfyldt, før noget kan ske (Den danske ordbog, DDO)
Bibranchekode	En registrering af en biaktivitet, hvis din virksomhed har aktiviteter inden for mere end én branche. Hvis omsætningen på biaktiviteten er stor nok (over 300.000 kr.), og hvis den udgør mindst 10 % af den samlede omsætning, kan du registrere op til tre bibrancher.
Braklagt areal	Landbrugsarealer uden produktion af afgrøder eller afgræsning, men som holdes i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Dvs. at arealer, der ikke dyrkes i indeværende kalenderår, betegnes i grundbetalingen som brakarealer

Branchekode	En statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter. Registreringen skal foretages i forhold til den økonomiske aktivitet, der er dominerende i din virksomhed.
Bruttoareal	Markblokkens samlede areal uden nogen fradrag.
Capping	Alle direkte støttebeløb over 150.000 euro nedsættes med 5 %.
Direkte landbrugsstøtte	Direkte landbrugsstøtte er direkte betalinger til landbrugere fra følgende ordninger: grundbetaling, grøn støtte, slagtepræmie, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere.
Driftsleder	Landbrugeren, der er ansvarlig for den landbrugsmæssige drift af bedriften.
Dyrkbare arealer	Arealer, der under normale vejforhold er egnede til mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj til 15. september. For permanente græsarealer gælder dog, at arealerne skal kunne afgræsses eller slås i perioden 1. juni til 31. august.
Dyrkede arealer	Arealer, der er tilsået eller tilplantet med normal udsædsmængde senest 31. maj i ansøgningsåret, eller arealer med grøntsager og lavskov, der er tilplantet senest 31. august.
Enkeltbetaling	Betegnelse for EU-landbrugsstøtteordning indført i 2005, og som blev afskaffet med indførelse af grundbetalingen i 2015.
Ekspropriation	Tvangsindgreb, hvor offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager et areal for at bruge det til fx vej- eller jernbanearbejde.
Flerårige kulturer	Afgrøder, som artiskokker, asparges, rabarber, hindbær, brombær, morbær, loganbær, ribs, solbær, stikkelsbær, tranebær, blåbær og andre frugter af slægten Vaccinium, betragtes i sammenhæng med grundbetalingen som permanente afgrøder.
Force Majeure	En helt ekstraordinær, uforudsigelig og udefrakommende begivenhed, der bevirker, at frister eller støttebetingelser ikke kan overholdes.
Forpligtelse	Aftale mellem to eller flere parter om at gøre noget bestemt eller forholde sig på en bestemt måde (Den Danske Ordbog, DDO), fx en plejeforpligtelse (afgræsning eller slæt).
Forsæt	En bevidst overtrædelse af reglerne.
Fradrag, grundbetaling	Markering i Internet Markkort (IMK), der viser områder, der er registreret som ikke-støtteberettigede under grundbetaling og Økologisk Arealtilskud.
Fuldmagt, elektronisk	Ved at logge på Tast selv-service kan du give en elektronisk fuldmagt til at indsende ansøgninger eller svare på breve via Tast selv-service. Du kan også give en fuldmagt kun med læseadgang.
Fællesskemaet	Det skema, som skal benyttes til ansøgning om støtte eller tilsagn under en række ordninger. Skemaet benyttes også til indberetning af oplysninger om økologisk drift.
GLM	God landbrugs- og miljømæssig stand.
GLM-landskabelementer	Består af GLM-søer og GLM-fortidsminder. Landskabelementerne kan ses i Internet Markkort (IMK).
Græsarealer	Græsarealer omfatter permanente græsarealer og græsarealer i omdrift.
Græs i omdrift	Areal, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder. Både hvis der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været dyrket med en anden afgrøde end græs og andet grøntfoder inden for de seneste 5 år.
Græsningsret	En græsningsret giver ret til at sætte dyr på græs eller tage slæt på arealet, mens arealet i øvrigt henligger for ejers/forpagters regning og risiko.
Grønne krav, grøn støtte	De tre grønne krav er 1) flere afgrødekategorier, 2) miljøfokusområder (MFO) og 3) opretholdelse af permanent græs, herunder pløjeforbud i miljømæssigt sårbare områder (MSO).
Ha	En ha (ha) er et areal på 10.000 m ² eller 0,01 km ² , fx 100 meter x 100 meter.
Internet Markkort	Også kaldet IMK. Internet Markkort er et digitalt kortsystem, som findes ved at logge på Tast selv-service. Internet Markkort bruges til at indtegne marker på markkort. Det bliver skrevet som IMK 2.0, IMK, Internet Markkort og elektronisk indberetning af marker.
Jordbrugsmæssig udnyttelse	Ved jordbrugsmæssig udnyttelse forstås, at de ansøgte arealer udnyttes til jordbrugsmæssig drift, såsom landbrug, skovbrug, gartneri, herunder blomstergartneri, frugtplantage, planteskole eller lignende.
Kontrolperiode (flere afgrødekategorier)	Kontrolperioden for flere afgrødekategorier er fra 15. maj til 25. juli. Det er en periode, hvor hovedafgrøden skal kunne konstateres på arealet for at kunne tælle med som en afgrødekategori.
Konstateret areal	Det godkendte areal.

Krydsoverensstemmelse (KO)	Overholdelse af nationale bestemmelser vedrørende folke-, plante- og dyresundhed, miljø, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som betingelse for udbetaling af den fulde støtte.
Landbrug	Virksomhed, der beskæftiger sig med dyrkning af afgrøder og avl og opdræt af husdyr. Betyder også ejendom, hvor denne virksomhed foregår. (Den Danske Ordbog, DDO)
Landbruger	En fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning heraf, der udøver landbrugsaktivitet.
Landbrugsareal	Areal med agerjord, herunder brak, permanent græs eller permanente afgrøder, herunder lavskov.
Landbrugsmæssig drift	Fx rådighed over et støtteberettiget areal på mindst 2,00 ha, som drives landbrugsmæssigt eller har erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål.
Landbrugsaktivitet	Produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller bevarelse af et landbrugsareal i en stand, der gør det egnet til græsning eller dyrkning.
Landekvoten for permanent græs	Den andel af permanent græs, der skal opretholdes på nationalt plan.
Lavskov	Beplantninger af løvtræer, der kan skyde fra stødet, og som stævnes mindst hvert tiende år.
Lodsejer	Person (eller institution) som ejer en jordlod (Den Danske Ordbog, DDO)
Luftfoto	Billeder, der er tilgængelige i Internet Markkort, hvor der er taget højde for jordens krumning. Luftfotoene er optaget fra fly om foråret eller om sommeren. Kaldes også ortofotos
Mark	Der findes ikke en egentlig definition på en mark. En mark er en teknisk definition i fællesskemaet, dvs. at en mark er det, landbrugeren indtegner som en mark.
Markkort	Markkortet er det der elektroniske kort over alle ansøgerens marker, der indsendes sammen med fællesskemaet ved ansøgning om støtte. En ansøger kan godt have flere versioner af markkortet, men der kan kun være et markkort tilknyttet fællesskemaet.
Markblok	Et geografisk sammenhængende område, der som hovedregel følger permanente fysiske ydre grænser, herunder også permanente dyrkningsssel. Den ydre grænse for markblokken ændres primært med tilsvarende fysiske og topografiske ændringer. Hver markblok har sit eget markbloknummer.
Markbloktyper	Det er disse forskellige markbloktyper, der anvendes ud fra de registrerede arealer og luftfotos: <ul style="list-style-type: none"> - Basistype (BAS) benyttes til omdriftsarealer. - Perm. græs (PGR) benyttes til markblokke, der udelukkende indeholder permanent græs. Disse markblokke har en støtteprocent. - Væksthuse (VKS) benyttes til drivhuse og lignende. - Ingen støtte (ING) benyttes til markblokke, der ikke har et registreret støtteberettiget areal under grundbetaling. - Miljøordninger (MIL) benyttes til arealer, som kun er støtteberettigede under tilsagn og ikke grundbetaling. - LDP skov (LDP) benyttes til markblokke, der er eller tidligere har været omfattet af et skovrejsningsprojekt med tilsagn om støtte fra Naturstyrelsen.
Markblokkens støtteprocent	Benyttes i markblokke af typen permanent græs (PGR). Markblokkens støtteprocent kan være enten 100, 80, 60 eller 0 %, dvs. det samlede støtteberettigede areal kan være reduceret.
Miljøfokusområder	Et af de tre grønne krav. Miljøfokusområde kan være 1) randzoner (frivillige), 2) GLM-landskabelementer (små søer og fortidsminder). 3) slåningsbrak (både sommer- og forårsslåning) eller blomsterbrak. 4) lavskov, 5) græsudlæg/efterafgrøder.
MFO	Miljøfokusområder
MFO-bræmmer	En fællesbetegnelse for MFO-markbræmmer og MFO-randzoner, herunder de lovpåkrævede 2 m-bræmmer. Der er to typer af MFO-bræmmer: Slåningsbræmmer, hvor aktivitetskravet er slåning, og blomsterbræmmer, hvor aktivitetskravet er etablering af en blanding af frø- og nektarproducerende planter.
MFO-landskabelementer	Landskabelementer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), dvs. små søer og fortidsminder.
MFO-brak	Omdriftsarealer, der er udlagt som brak og opfylder betingelserne for braklagte arealer. Der findes tre typer brak: Slåningsbrak (både sommer- og forårsslåning), blomsterbrak og bestøverbrak. Bestøverbrak har en vægtningsfaktor på 1,5, mens de to øvrige braktyper har en vægtningsfaktor 1,0.

MFO-lavskov	Lavskov, der opfylder betingelserne for lavskov. Der må ikke anvendes plantebeskyttelsesmidler i de år, hvor arealet anvendes som MFO.
MFO-græsudlæg/efterafgrøder	Græsudlæg i en hovedafgrøde med krav om såning senest 31. maj. Efterafgrøder udsået som en blanding af mindst 2 afgrøder.
Miljømæssigt sårbare områder	Våde- eller kulstofholdige jorde indenfor Natura 2000-naturtyper beliggende i et Natura 2000-område.
MSO	Miljømæssigt sårbare områder.
Miljøordninger	Samlet betegnelse for ordningerne: Miljøvenlige jordbrugs-foranstaltninger (MVJ), Miljøvenlig drift af vådområder, Pleje af græs- og naturarealer, Pleje af permanente græsarealer, Braklagte randzoner, Opretholdelse af ændret afvanding samt Fastholdelse og pleje af vådområder.
Minimumareal/støtteberettiget til grundbetaling	Et sammenhængende støtteberettiget areal skal udgøre mindst 0,30 ha. Permanent græs og omdrift er ikke sammenhængende arealer.
Minimumareal/de grønne krav	De grønne krav kan opfyldes med arealer ned til 0,01 ha. Disse arealer skal være støtteberettigede, men der udbetales ikke grundbetaling for arealerne.
Minimumsgrænser for betaling af støtte	<p>Minimumsareal Minimumsgrænsen er på 2,00 ha for udbetaling af direkte arealbaseret støtte. Endvidere skal ansøger tilsvarende råde over betalingsrettigheder for mindst 2,00 ha, hvis der udelukkende søges grundbetaling for arealet.</p> <p>Minimumsbeløb Den samlede udbetalte støtte i slagtepræmie skal udgøre mindst 300 euro, svarende til ca. 2.233 kr.</p> <p>Ovenstående minimumsgrænser kan kombineres. Det betyder, at hvis den ene af minimumsgrænserne er overholdt, kan der udbetales direkte støtte fra ordninger, hvor den anden minimumsgrænse ikke er opfyldt.</p>
Minimumskrav	Minimumskrav vedr. plantebeskyttelsesmidler, som er fastsat i den nationale lovgivning, skal være omfattet krydsoverensstemmelse. Minimumskravene gælder for landbrugere, som modtager tilskud til foranstaltninger for bæredygtig anvendelse af landbrugsarealer.
National reserve	Den nationale reserve er en pulje for landbrugere i særlige situationer. Du kan søge om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve, hvis du opfylder betingelserne. Værdien af inddragne betalingsrettigheder overføres til reserven.
Natura 2000-område	Et område, som er udpeget som del af et fælles europæisk netværk af naturbeskyttede områder, Natura 2000. Herunder særligt områder udlagt i henhold til EU's Habitatdirektiv samt EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv.
Omdriftsareal (agerjord)	Arealer med agerjord, der indgår i omdriften og dyrkes med henblik på produktion af afgrøder, eller arealer, der er udyrkede, og som holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand, samt arealer i væksthuse og under permanent eller midlertidig overdækning.
Overlap	Der er tale om overlap, når det samme areal er anmeldt af flere ansøgere.
Permanente afgrøder	Afgrøder uden for omdriften, bortset fra permanente græsarealer, som dyrkes i 5 år eller længere og giver udbytte i flere år, herunder planteskoler og lavskov.
Permanent græsareal	Areal, du anvender til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, hvad enten der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været holdt uden for omdriften i mindst 5 år.
Produentskifte	Overdragelse af en bedrift eller et areal ved salg eller forpagtning.
Reduceret konstateret areal	Det reducerede konstaterede areal er det konstaterede areal fratrukket reduktionen af den grønne støtte. Det konstaterede areal er det samme areal, som du kan få grundbetaling for.
Referenceandel	Den årlige andel af permanent græs, sammenholdes med referenceandelen. Herefter konstateres et eventuelt fald eller en stigning i andelen af permanent græs. Referenceandelen beregnes på ny i 2015.
Rådighed	Den person, der driver arealet for egen regning og risiko, har rådighed over arealet.
Rådighedsdato	Rådighedsdatoen er datoen for ansøgningsfristen. Det er den, der ejer eller forpagter et støtteberettiget areal ved ansøgningsfristen, der kan søge grundbetaling for det.
Sammenhængende arealer	Åbninger mellem to arealer i fx et læhegn skal være mindst 20 meter brede, før det er tale om et sammenhængende areal. Hvis det ene eller begge arealer er mindre

	end 0,30 ha, kræves dog kun en støtteberettiget passage på 4 meter, før der er tale om et sammenhængende areal.
Skemakontrol	Elektronisk kontrol af at fællesskemaet er udfyldt korrekt.
Sanktion	Administrativ nedsættelse af støtte på grund af arealafvigelse eller andre overtrædelser af betingelser for støtte.
Støtteberettiget areal	Ethvert landbrugsareal på bedriften, der er drevet landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller overholdelse af aktivitetskrav eller opfylder betingelserne under artikel 32.
Støttemodtager	Modtager af direkte støtte
Svig	Bevidst misbrug af EU-midler
Taraareal	Taraarealet er det ikke-stedfæstede areal i markblokken, der ikke er støtteberettiget under grundbetaling og Økologisk Arealtilskud. Taraarealerne er udelukkende på markblokke, hvor hele arealet ikke er støtteberettiget under grundbetaling, eller hvor hele arealet tidligere ikke har været anmeldt eller ansøgt.
Tegningsret	Når man er tegningsberettiget i et selskab, kan man forpligte selskabet ved aftaler, som man indgår på vegne af selskabet.
Tilsagn og tilsagnshaver	Tilsagn er en "kontrakt" mellem Landbrugsstyrelsen og en juridisk person. Tilsagn løber typisk over 5 år, men der er før i tiden indgået 10- og 20-årige tilsagn. Tilsagn har typisk til formål at forbedre miljø og/eller biodiversitet, bl.a. ved at give tilsagnshaver et tilskud for ikke at bruge pesticider, nedsætte kvælstoftilførslen, ændre afvandingen på et areal eller andet.
Tilskud og tilskudsmodtager	Tilskud udbetales bl.a. fra ordninger under Landdistriktsprogrammet, bl.a. Miljøbettinget tilskud eller Pleje af græs- og naturarealer. Tilskudsmodtageren indgår typisk i et tilsagn, hvor vedkommende skal opfylde en eller flere forpligtelser for at få udbetalt tilskuddet.
Transport i støtten	Der kan indsendes en erklæring om notering af transport i støtten til Landbrugsstyrelsen. Dermed udbetales støtten til tredjemand.
Ung nyetableret landbruger	En ung nyetableret landbruger er støtteberettiget under grundbetalingsordningen, hvis følgende betingelser er opfyldt: <ul style="list-style-type: none"> • Ikke ældre end 40 år i det første ansøgningsår • Etableret som driftsleder på en landbrugsbedrift inden for de seneste 5 år forud for den første ansøgning om grundbetaling.
Vand- og naturprojekter	Projekter, der er påbegyndt som led i gennemførelsen af habitat-, fuglebeskyttelses- eller vandrammedirektiverne, har mulighed for at opnå grundbetaling under artikel 32.
Ø-støtte	Som supplement til grundbetalingen udbetales der støtte for landbrugsarealer, der ligger på ikke-brofaste øer.

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk